



**Omgeving, Dienstverlening
en Vergunningen**
Vergunningverlening_Leefom-
geving en Maritiem

Contactpersoon

**Vergunningverlener Wabo
defensierterreinen**

M **@ilent.nl**

bijlage

Zienswijzennota bij ontwerpbeschikking ASK

Bijlage nummer 2
Horend bij Omgevingsvergunning ASK met kenmerk 2023/1530
Datum 22 april 2026
Onze referentie 2023/1530
Contactpersoon

Onze referentie
2023/1530

Zienswijze	Sub	Samenvatting	Antwoord
ASK-001	1	Indiener stelt dat uitbreiding en/of aanpassing van de bestaande vergunningen en meldingen gevolgen kunnen hebben voor huidige en toekomstige woningbouwplannen binnen de gemeente. Indiener stelt voor om wellicht gezamenlijk regelgeving te ontwikkelen waarbij toekomstige woningbouw niet belemmerd wordt in de nabijheid van het defensierterrein en daarbij ook geen belemmering geeft aan het defensierterrein. Indiener oppert een mogelijke ontwikkeling van een juridisch concept en kader voor het vaststellen voor een norm voor geluid via het wijzigen van het Omgevingsplan	De ILT toetst de ingediende aanvraag aan de geldende wettelijke en ruimtelijke kaders. Als de activiteiten daarmee in overeenstemming zijn, dient de ILT de vergunning te verlenen. Hoewel de ILT het initiatief dat getoond wordt waarderen, is dit niet iets dat ILT in haar processen rondom vergunningverlening kan faciliteren. De ILT raadt aan om hierover contact op te nemen met Defensie.

	2	Indiener stelt dat in de gemeente meerdere opgaven spelen waar tegelijkertijd aan gewerkt moet worden. Hierbij worden de aspecten energietransitie, woningbouw, klimaatadaptatie, transitie naar natuur inclusieve landbouw, biodiversiteit, stikstofproblematiek en de ontwikkelingen rondom station 't Harde genoemd. Indiener stelt dat met deze ontwerpbeschikking mogelijk een nieuwe claim op het grondgebied van de gemeente wordt gelegd. De ontwerpbeschikking en daarin opgenomen voorschriften kunnen beleidsvoornemens of ontwikkelingen frustreren in de gemeente. Hierom wenst indiener in gesprek te gaan om de plannen verder te verkennen en te voorkomen dat processen naast elkaar gaan lopen.	Hoewel wij het initiatief dat getoond wordt waarderen, is dit niet iets dat ILT in haar processen rondom vergunningverlening kan faciliteren. Het door indiener voorgestelde overleg gaat het bestek van deze vergunningprocedure te buiten. De ILT raadt de gemeente aan hierover contact op te nemen met Defensie.
	3	Indiener geeft aan graag in gesprek te gaan over de mogelijkheden voor nieuwe activiteiten en verdere uitbreiding van Defensie binnen de gemeente en regio Kop van de Veluwe	De ILT toets de aangevraagde activiteiten aan de geldende wettelijke en ruimtelijke kaders. Als de activiteiten daarmee in overeenstemming zijn, dienen wij de vergunning te verlenen. Het door indiener voorgestelde overleg gaat het bestek van deze vergunningprocedure te buiten. De ILT raadt indiener aan in overleg te treden met Defensie.
ASK-002	1	De zienswijze is van gelijke strekking als zienswijze ASK-001	Voor de beantwoording wordt verwezen naar de zienswijze ASK-001
ASK-003	1	Indiener verzoekt het bevoegd gezag om planmatig periodiek de vergunde situatie en handhaving te toetsen aan de hand van de nieuwe Omgevingswet. Indiener stelt voor om in ieder geval jaarlijks te toetsen, waarbij ook de gemeenten rondom het ASK betrokken worden.	Op grond van het overgangsrecht van de Omgevingswet, geldt de te verlenen vergunning straks als omgevingsvergunning onder de Omgevingswet. Toezicht en handhaving vindt plaats op basis van de Omgevingswet. Vanuit de ILT vindt toezicht plaats op de locatie, zowel periodiek als incidenteel. Als uit het toezicht blijkt dat niet voldaan wordt aan de vergunde situatie dan kan de ILT handhavend optreden.
	2	Indiener stelt dat het lastig is om de vergunning te beoordelen op eenduidigheid en juistheid, doordat de ter inzage liggende documenten bestaan uit veel documenten en onderzoeksrapporten. Indiener verzoekt in de documenten helder en duidelijk op te nemen naar welke wet- en regelgeving verwezen wordt in de voorschriften en artikelen	De voorschriften in de ontwerpbeschikking zijn gesteld met het oog op het beschermen van de leefomgeving. In hoofdstuk 4 van de (ontwerp)beschikking is per milieuthema toegelicht welk wettelijk- of beleidskader van toepassing is, welke informatie is beoordeeld, welke afweging wordt gemaakt en of dit tot voorschriften heeft geleid. Deze voorschriften zijn - eveneens per milieuthema - opgenomen in Hoofdstuk 1 van de (ontwerp)beschikking). Deze stukken moeten in samenhang gelezen worden.

3	Indiener stelt dat er in de ontwerpbeschikking en toelichting een aantal partijen genoemd staan die betrokken zijn geweest bij het uitvoeren van de onderzoeken. Indiener stelt dat uit de aangeboden documenten niet duidelijk is welke andere partijen en expertorganisaties bijdragen hebben geleverd en verzoekt hiervan alsnog een overzicht op te nemen.	De namen van de betrokken instanties zijn vermeld op de documenten die behoren bij de aanvraag. In paragraaf 3.3 van de (ontwerp)beschikking is beschreven welke wettelijke adviseurs betrokken zijn bij de behandeling van de aanvraag. Uit de bij de aanvraag ingediende rapporten volgt welke deskundigen door Defensie zijn ingeschakeld. Het is voor ons niet duidelijk op welke andere partijen indiener doelt.
4	Indiener stelt dat veelvuldig, zonder goede of heldere onderbouwing wordt gesteld dat de nieuwe situatie van het ASK geen of gering effect heeft op luchtkwaliteit en stikstofuitstoot, dat de geluidsbelasting in grote lijnen gelijk blijft en dat er geen redenen zijn om te veronderstellen het toekomstig gebruik van het ASK zal leiden tot meer hinder van trillingen in de omgeving. Indiener verzoekt om een volledige en heldere (wetenschappelijke) onderbouwing van deze punten.	Ten aanzien van geluid en trillingen geldt dat hier onderzoeksrapporten van TNO aan ten grondslag liggen. Deze onderzoeksrapporten zijn door onafhankelijke inhoudelijke specialisten beoordeeld en geverifieerd. Uit deze rapporten is gebleken dat met toepassing van de huidige wettelijke kaders geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een acceptabele mate van hinder. Hiervoor is ook een vergelijking gemaakt met de huidige vergunde situatie van het ASK, uit 1994. De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is alsnog een luchtkwaliteitsonderzoek verricht en aan de aanvraag toegevoegd. Dit is één van de redenen waarom het ontwerp van de vergunning voor een tweede keer ter inzage is gelegd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat geen van de in de Wet milieubeheer gestelde grenswaarden wordt overschreden. Daarmee is de aangevraagde situatie vergunbaar.
5	Indiener wijst op de voorgenomen uitbreiding van de krijgsmacht vanwege geopolitieke ontwikkelingen waartoe de politiek besloten heeft. Indiener stelt dat de gevolgen van de voorgenomen uitbreiding van Defensie op de fysieke leefomgeving, milieu en natuur nergens staan vermeld en dat dit een belangrijke omissie is. Indiener stelt dat er verzekerd dient te worden dat blijvend aan de nieuwe Omgevingswet wordt voldaan.	De eventuele toekomstige uitbreidingen waar indiener op doelt, maken geen onderdeel uit van de voorliggende aanvraag en de ontwerpbeschikking ziet hier ook niet op. Indien Defensie voornemens is om de activiteiten op het ASK verder uit te breiden dan zullen de hiervoor geldende procedures doorlopen moeten worden.

6	Indiener stelt dat uit de ontwerpbeschikking niet blijkt op welke momenten en situaties het bevoegd gezag de registraties naar de geluidsbelasting uitvoert en hoe er gehandhaafd gaat worden bij overschrijding van de vergunde schietbelasting en explosies	Het bevoegd gezag heeft geen vaste controlemomenten van de schietregistraties. Er kunnen controles uitgevoerd worden op de locatie, waarbij dit een onderdeel vormt van het toezicht. Daarnaast kunnen zaken als klachten ook een aanleiding vormen om een toezicht bezoek uit te voeren. In het geval van overschrijding kan de ILT handhavend optreden. De ILT past daarbij de <u>Landelijke handhavingstrategie Omgevingswet toe.</u>
7	Indiener stelt een rapportage-eis te missen waarin gesteld wordt dat de gemeenten rondom het ASK actief geïnformeerd worden over het aantal schoten en ontploffingen dat plaatsvindt op het ASK per kalenderjaar.	Het bevoegd gezag voor de locatie betreft in dit geval de ILT. Wij zien geen reden om in de voorschriften van de ontwerpbeschikking op te nemen dat de schotenregistraties gedeeld dienen te worden met omliggende gemeenten. Als hier vanuit de gemeenten behoefte aan is dan staat het hen vrij om contact op te nemen met de ILT of vergunninghouder Defensie. Overigens kan via de website van defensie het programma voor de opvolgende week worden ingezien. Defensie zelf biedt daarmee per week inzicht in de activiteiten van die week.
8	Indiener stelt dat een goede, wetenschappelijke onderbouwing waarom een MER niet noodzakelijk is ontbreekt.	Zoals in paragraaf 4.4 van de toelichting op de aanvraag (bijlage M04) is onderbouwd, zijn bij de aanvraag geen (nieuwe) activiteiten betrokken die zijn genoemd in onderdeel C of D van de bijlage van het Besluit m.e.r. Daarmee bestaat er voor de aanvraag geen verplichting tot het opstellen van een m.e.r.(beoordeling).
9	Indiener stelt dat stikstofdepositie en uitstoot/emissie naar de leefomgeving en de natuurgebieden in kaart dient te worden gebracht en gepresenteerd dient te worden voordat het kabinet een definitief en onomkeerbaar besluit neemt over de uitbreiding van het ASK. Hierbij verwijst indiener naar de voorgenomen uitbreidingen in het kader van de NPRD.	Indiener verwijst bij dit onderdeel van de zienswijze naar de voorgenomen uitbreidingen in het kader van het NPRD. Dit valt buiten de reikwijdte van deze vergunningaanvraag. De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
10	Indiener vraagt zich af waarom in de aanvraag niks staat over stikstofdeposities en uitstoot/emissies op de leefomgeving en de natuurgebieden en vraagt zich af of Defensie de uitspraken van de Raad van State en de rechtbank serieus neemt.	Indiener verwijst bij dit onderdeel van de zienswijze naar de voorgenomen uitbreidingen in het kader van het NPRD. Dit valt buiten de reikwijdte van deze vergunningaanvraag. De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.

	11	Indiener stelt dat in de aangeboden documenten niet verifieerbaar is onderbouwd dat de uitbreiding van het ASK geen gevolgen heeft voor Natura2000-gebieden	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	12	Indiener stelt dat de Raad van State en de rechtbank hebben aangegeven dat nationaal maatregelen getroffen moeten worden om verslechtering van de natuur tegen te gaan en dat natuurherstel prioriteit heeft. Indiener stelt in de aanvraag niks te vinden over natuurverbetering en stelt dat dit een belangrijke ommissie is.	Het op nationaal onderkennen dat er maatregelen getroffen moeten worden om verslechtering voor de natuur tegen te gaan, staat los van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu voor ASK. De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	13	Indiener vraagt zich af waarom er geen gebruik wordt gemaakt van de passende beoordeling die bij het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) is gemaakt. Indiener stelt dat gezien de planning van de NPRD deze al gereed of in een vergevorderd stadium moet zijn.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	14	Indiener stelt dat de stikstofdepositie op het Natura 2000 gebied Noord Veluwe ver boven de norm ligt en dat de natuur de afgelopen jaren achteruit is gegaan. Indiener vraagt zich af hoe dit te combineren is met de uitbreiding van Defensie en wat Defensie gaat doen aan natuurherstel.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	15	Indiener stelt dat de luchtkwaliteit in de gemeente Heerde van matige kwaliteit is, volgens de meetmethodiek van het Longfonds. Indiener vraagt zich af of bij de vergunningaanvraag van het ASK ook stapeling van uitstoot en overlast op de regionale leefomgeving is onderzocht. Indiener vraagt zich specifiek af welk deel van de matig verklaarde luchtkwaliteit afkomstig is van de activiteiten op het ASK en welke gevolgen de uitbreiding hierop heeft.	Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is alsnog een luchtkwaliteitsonderzoek verricht en aan de aanvraag toegevoegd. Dit is één van de redenen waarom het ontwerp van de vergunning voor een tweede keer ter inzage is gelegd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat geen van de in de Wet milieubeheer gestelde grenswaarden wordt overschreden. Daarmee is de aangevraagde situatie vergunbaar.

16	Indiener stelt dat de gegevensbestanden van het akoestisch onderzoek naar schietgeluid niet ter beschikking zijn gesteld aan andere partijen en hiermee ook niet te reproduceren zijn. Onderzoek door derden is hiermee niet mogelijk naar mening van indiener. Indiener refereert aan een alternatieve methodiek die ontwikkeld is door het RIVM die gebaseerd is op industriegeluid en niet op schietgeluid. Er kunnen naar mening van indiener grote verschillen ontstaan tussen industriegeluid en schietgeluid. Indiener vraagt zich af hoe en wanneer wordt vastgesteld of er verschillen zijn, en wie dit onderzoek naar de oorzaak van de verschillen gaat uitvoeren.	Alle relevante informatie met betrekking tot het akoestisch onderzoek, waaronder de invoergegevens, heeft ter inzage gelegen. Onduidelijk is welke informatie indiener heeft gemist. Het akoestisch onderzoek is uitgevoerd volgens de bij wet vastgestelde rekenmethodieken. Daarbij is zowel gekeken naar schietgeluid (dat dominant is) en industriegeluid. Onduidelijk is op welke alternatieve methode indiener doelt en waarom een verschilonderzoek nodig zou zijn.
17	Indiener stelt dat het onbegrijpelijk is dat een onderzoek naar de luchtkwaliteit anno 2025 niet benodigd is. Indiener stelt dat een onderzoek naar de luchtkwaliteit, gelet op de voorwaarden in, en strekking van, de Omgevingswet, een vereiste is.	Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is alsnog een luchtkwaliteitsonderzoek verricht en aan de aanvraag toegevoegd. Dit is één van de redenen waarom het ontwerp van de vergunning voor een tweede keer ter inzage is gelegd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat geen van de in de Wet milieubeheer gestelde grenswaarden wordt overschreden. Daarmee is de aangevraagde situatie vergunbaar.
18	Indiener stelt dat in het document Schietgeluid TNO aantallen schoten en wapentype per jaar, per schietlocatie staan vermeld. Indiener verzoekt om te zorgen dat het ASK de aantallen schoten per jaar en wapentype gaat totaliseren en dat dit overzicht beschikbaar wordt gesteld en gepubliceerd wordt.	De maximale aantallen schoten staan vast. Dit is weergegeven in het akoestische rapport dat bij de aanvraag is gevoegd. De totale aantallen zijn ook verwerkt in het monitoringsmodel flexibel schieten. Op basis van dat model kan Defensie, locaties, schotenaantallen en schietposities uitwisselen. Het model borgt dat de maximale geluidbelasting op gevoelige objecten in de omgeving niet overschreden wordt. Toezicht en handhaving van de ILT kan op ieder moment plaatsvinden. Het ligt niet binnen de scope van deze vergunning om van Defensie te eisen dat het overzichten van schoten en wapentypes beschikbaar worden gesteld om gepubliceerd te worden.

ASK-004	1	Indiener vraagt zich af welke onderliggende informatie ditmaal heeft besloten tot het publiceren van de vergunning, nadat eerder tot driemaal toe een weigering is gepubliceerd	De (voorgenomen) weigeringen in de afgelopen jaren hadden hun oorzaak in verschillende aspecten. De veranderingsvergunning is geweigerd vanwege het langdurig ontbreken van de benodigde akoestische gegevens. De opnieuw ingediende aanvraag hebben wij geweigerd omdat we een revisievergunning verlangden en de aanvraag niet voorzien was van nieuwe informatie. De eerdere aanvraag om een revisievergunning is geweigerd omdat er onvoldoende informatie over trillingen beschikbaar was. De ILT oordeelt dat de huidige aanvraag in voldoende mate inzichtelijk maakt wat de milieueffecten van ASK zijn en hoe zich dit verhoudt tot de wettelijke kaders. ILT oordeelt dat deze aanvraag vergunbaar is.
	2	Indiener stelt dat ontwerpbeschikking en bijbehorende gegevens niet vanaf het begin in alle gemeenten ter inzage hebben gelegen. Indiener stelt dat de ILT hier zo spoedig mogelijk van in kennis is gesteld maar dat de termijn niet verlengd is. Indiener stelt hiermee geschaad te zijn in de belangen. Ook zou bij het opvragen van de digitale stukken doorverwezen zijn naar de gemeente. Ook geeft indiener aan dat de aanvraag niet digitaal ter inzage heeft gelegen.	Indiener heeft gelijk dat de terinzagelegging niet op alle punten aan de wettelijke vereisten heeft voldaan. Wij betreuren deze gang van zaken. Mede gelet op enkele door te voeren wijzigingen, wordt de ontwerpvergunning opnieuw ter inzage gelegd.
	3	Indiener is van mening dat het ASK gezamenlijk met de legerplaats Oldebroek één inrichting vormt. Indiener refereert hierbij aan functionele, organisatorische en ook technische binding. Het niet beschouwen van de LO en het ASK als één inrichting vormt volgens indiener een wezenlijk gebrek	Het ASK wordt historisch als op zichzelf staande inrichting gezien. Er zijn geen activiteiten aangevraagd die zullen plaatsvinden op het terrein van een andere inrichting, noch worden er activiteiten op het ASK uitgevoerd die binnen een andere inrichting zijn vergund. De wisselwerking tussen de verschillende defensie terreinen ziet met name op het feit dat deze terreinen onderdeel vormen van de grote overkoepelende organisatie: de krijgsmacht. De commandant van het ASK heeft de activiteiten die worden uitgevoerd op het terrein van het ASK onder zijn feitelijke verantwoordelijkheid. Ook neemt die commandant besluiten over de handelingen die plaatsvinden op het oefen- en schietterrein ASK en over de handelingen van het personeel dat werkzaam is bij het ASK. Het ASK en de omliggende terreinen staan ieder onder het gezag van een afzonderlijke commandant. Zo heeft de commandant van het ASK geen zeggenschap over de activiteiten, gebouwen of oefeningen die plaatsvinden bij de LbO, de Lkol Tonnetkazerne of andere omliggende terreinen. Dit is een belangrijke reden om de terreinen als afzonderlijke inrichtingen te zien. Het voornaamste argument dat door indiener naar

			voren wordt gebracht om organisatorische binding aan te tonen is dat het personeel van het ASK betrokken is bij de gezamenlijke brandweer. Omdat het verzorgingsgebied van de bedrijfsbrandweer onder meer het ASK betreft, komt personeel van dat onderdeel op het ASK. Zij komen ook op de andere defensie terreinen in de buurt. Dit maakt dus niet dat sprake is van zodanige organisatorische binding dat sprake is van één inrichting. Het maakt ook niet dat sprake is van een doorslaggevende functionele binding. Het ASK deelt de brandweer weliswaar met de omliggende terreinen, maar deze brandweer zou ook bestaan wanneer het ASK geen gebruik zou maken van de diensten. De brandweer vervult een gezamenlijke functie voor de terreinen in de omgeving, maar is bewust geen onderdeel van het ASK. Het verzorgingsgebied van de brandweer omvat de LbO, de Lkol Tonnetkazerne, Raccordement 't Harde, Oefenterrein 't Harde, Oefenterrein Woldberg, Oefenterrein Wezeperberg en het ASK. Juist het feit dat de brandweer ten dienste staat van meerdere terreinen en niet ondersteunend is aan één specifiek terrein maakt dat de brandweer niet tot de inrichting behoort. Ook het door indiener genoemde overnachten maakt dit niet anders. Het kan vóórkomen dat een militair die traint op het ene oefenterrein, overnacht op een ander defensieobject, omdat alle militairen legering kunnen aanvragen op een kazerne. Dit is de toegevoegde waarde van het overkoepelende gezag van Defensie, maar betekent niet dat alle defensie terreinen in elkaars nabijheid als onderdeel van één inrichting moeten worden gezien. Ook zonder de andere terreinen kan bij LbO overnacht worden en ook zonder de LbO kan er op ASK geoefend worden. De (leger)voertuigen die worden gebruikt op het ASK worden vanuit veiligheidsoogpunt 's nachts opgesteld binnen de hekken van de LbO. De voornaamste reden voor deze constructie is het algemene beleid van Defensie dat er geen (hoge) hekken om de oefenterreinen worden geplaatst. Zo worden de wilde dieren 's nachts niet belemmerd om het terrein over te steken, maar staan de voertuigen behorend bij het terrein wel veilig opgesteld. Er worden op de LbO ook voertuigen van andere (oefenende) eenheden opgesteld en individuele bezoekers kunnen op de beschikbare parkeerplaatsen parkeren. Het is gebruikelijk dat eenheden en hun personeel gebruik kunnen maken van kazernes, meestal met
--	--	--	---

			reservering vooraf. Dit geldt ook voor de LbO. Het ASK heeft, zoals indiener aangeeft, wel enige technische binding met de LbO en Lkol Tonnetkazerne, omdat de gas-, water- en elektra-aansluitingen via deze terreinen naar het enige gebouw op het ASK gaan waar verbruik van deze voorzieningen plaatsvindt. Het delen van deze voorzieningen is echter niet doorslaggevend in de beoordeling of sprake is van één inrichting. Overigens is van het delen van parkeerplaats of toegangspoort tussen het ASK en de LbO geen sprake. Het ASK heeft een eigen toegangspoort en ontvangst. Alleen bij hoge uitzondering wordt gebruik gemaakt van parkeerplaatsen behorend bij LbO.
	4	Indiener stelt in rapporten en motivatie de cumulatie van geluid te missen. Indiener refereert hierbij aan drones en helikopters die niet zijn meegenomen.	Het vliegen, schieten en beschieten van drones is meegenomen in de aanvraag (zie paragraaf 5.1 van de toelichting op de aanvraag, M04). Deze activiteiten zijn beschouwd en worden vergund. Het landen en opstijgen van helikopters vindt ook plaats, maar is geen inrichting gebonden activiteit. De effecten op geluid worden gereguleerd door de Luchtvaartwet en zijn om die reden niet beschouwd in de aanvraag.
	5	Indiener stelt dat de effecten van lage tonen naar woningen van derden onvoldoende onderzocht zijn	De lage tonen zijn meegenomen in het akoestisch onderzoek. Ten aanzien van lage frequenties die trillingen kunnen veroorzaken geldt dat dit is meegenomen in het trillingenonderzoek.
	6	Indiener stelt dat nu de gemiddelde dag niveaus van geluid berekend zijn, waarin de piekniveaus meegenomen zijn. Indiener vraagt zich echter af wat de effecten van deze piekniveaus op bebouwing en gezondheid van mens en dier zijn.	In lijn met beleidsregel schietlawaai is de Reken meetmethode schietgeluid toegepast en is voor de beoordeling aangesloten bij de Bs,dan. Dat is een jaargemiddelde dosismaat die gehanteerd wordt bij schietgeluid. De effecten van de piekniveaus op bebouwing zijn beschouwd in het trillingenonderzoek. Van beide onderzoeken hebben de rapporten ter inzage gelegen. De ILT beschouwd of de effecten op de leefomgeving binnen de wettelijke kaders passen. Daarmee wordt een acceptabel leefniveau gegarandeerd waarin de effecten op de mens zijn verdisconteerd.
	7	Indiener stelt dat niet is onderzocht of naast het schieten maatregelen gerealiseerd kunnen worden die een geluid reducerend effect hebben. Bijvoorbeeld het verlagen van de detonatielocaties middels afgravingen.	Een onderzoek naar maatregelen maakt onderdeel uit van bij de aanvraag ingediende stukken. Hierin wordt beschouwd of nadere maatregelen mogelijk zijn en beschreven welke maatregelen zijn toegepast om geluidhinder zo veel als mogelijk te voorkomen. Wij verwijzen naar dit document.
	8	Indiener stelt dat in de motivatie waarom een hoger geluidsniveau noodzakelijk is vooral het belang van Defensie wordt beschouwd. Indiener stelt echter ook andere mogelijkheden te zien om geluid terug te dringen, zoals het gebruik van oefenmunitie. Volgens indiener behoort dit binnen 1 - 1,5 jaar tot de mogelijkheden	In het maatregelenonderzoek dat is ingediend bij de aanvraag wordt ingegaan op het gebruik oefenmunitie. Voor de 155mm panterhouwtser wordt dit al gebruikt. Voor 120mm, 80mm en 60mm mortieren is nog geen oefenmunitie beschikbaar. Als dergelijke oefenmunitie beschikbaar komt, dan kan een actualisatie van de vergunning gedaan worden. De praktijk is dat er al

			veel met oefenmunitie wordt gewerkt, net als met simulatoren.
	9	Indiener stelt dat de huidige opgenomen geluidsvoorschriften momenteel niet handhaafbaar zijn. indiener stelt dat het voor omwonenden nu niet inzichtelijk is wanneer defensie haar voorschriften overtreedt. Indiener verzoekt om een publiek toegankelijk meetnet rondom het ASK waar realtime de daadwerkelijke geluidsemissie en trillingen inzichtelijk zijn. Volgens indiener heeft Defensie hier ervaringen mee bij militaire vliegvelden en explosieterreinen.	Het is onduidelijk waarom indiener meent dat de geluidvoorschriften niet handhaafbaar zijn. In de vergunningvoorschriften is voorzien in een monitoring van de schietactiviteiten. Op basis hiervan kan de ILT, als bevoegd gezag, toezicht en handhaving uitvoeren. Een publiektoegankelijk, realtime meetnet is niet noodzakelijk voor het houden van toezicht en dient daarmee geen milieu hygiënisch belang. De ILT kan een dergelijke verplichting daarom niet opleggen aan vergunninghouder.
	10	Indiener bepleit om voor alle andere activiteiten dan het schieten met houthouters en mortieren te onderzoeken of deze niet op een andere locatie plaats kunnen vinden. Daarbij refereert de indiener aan het terugkeren van een schietbaan en handgranaatbaan die 30 jaar geleden gesloten zijn.	De ILT heeft als bevoegd gezag voor de vergunningverlening te beoordelen of de aangevraagde activiteiten milieu hygiënisch toelaatbaar zijn en dat is het geval. Het is niet aan de ILT om alternatieven te onderzoeken noch aan Defensie voor te schrijven om dergelijk onderzoek te doen.
	11	Indiener stelt dat het model voor schietgeluid Cogel enkel beschikbaar is bij TNO. Indiener stelt dat dit voor belanghebbenden niet transparant is en dat niet beoordeeld kan worden of ook daadwerkelijk aan de geluidsnormen voldaan wordt.	Het klopt dat het model Cogel enkel beschikbaar is bij TNO en niet voor derden inzichtelijk is. Bij de aanvraag zijn echter wel de invoergegevens van de rapportage gevoegd. Aan de hand van deze invoergegevens kunnen de gegevens gecontroleerd worden.
	12	Indiener stelt dat onvoldoende in kaart is gebracht wat de effecten op de stiltegebieden rondom het ASK zijn.	Stiltegebieden zijn aangewezen in de Omgevingsverordening Gelderland. De omgevingsverordening ziet toe op het beschermen van de rust in deze gebieden door activiteiten in deze gebieden te beperken via voorschriften in de verordening. Er zijn uitzonderingen en toestemmingen benoemd in de verordening. Bijvoorbeeld voor kampeerterreinen, gebruik van wegen en agrarische bedrijfsvoering en jacht. Ook is er de uitzondering voor activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend. Vooropgesteld wordt dat het ASK niet in maar buiten stiltegebieden ligt. De regels van de verordening gelden voor activiteiten in de stiltegebieden, niet voor activiteiten buiten de stiltegebieden.
	13	Indiener stelt dat het geluid op de natuur (specifiek Natura 2000) onvoldoende onderzocht is.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze

			aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	13A	Indiener stelt dat de NAVO in vreedstijd binnen de wettelijke kaders moet te blijven. De indiener stelt dat oefenmunitie hier een redelijk compromis voor is gezien bevolkingsdichtheid, huisvesting, verbetering van natuur en verlaging van de emissie van milieu belastende stoffen in West-Europa.	De praktijk is dat er al veel met oefenmunitie wordt gewerkt, net als met simulatoren. Het is voorts niet aan de ILT om te bepalen hoe en met welke munitie wordt geoefend. De oefenbehoefte bepaald Defensie, de ILT staat aan de lat voor de toetsing aan de wet- en regelgeving.
	14	Indiener stelt dat er ten onrechte wordt gesproken over een oude en nieuwe situatie, omdat er sprake is van een revisie. Indiener stelt dat in de oude situatie ook al een overschrijding van de normen aanwezig was.	Het is gebruikelijk dat bij een revisie ook in enige mate wordt gekeken naar de vigerende belasting die veroorzaakt wordt door de activiteiten in de vergunning die vervangen wordt. Voor vergunningverlening is echter maatgevend wat de verwachte geluidsbelasting op basis van de nieuwe aanvraag is. Overschrijdingen in het verleden spelen daarbij geen rol.
	14A	Indiener stelt dat het voorkomt dat 's nachts munitie gedetoneerd wordt. Indiener verzoekt dit overdag te laten plaatsvinden.	Het akoestische onderzoek gaat uit van een beperkte hoeveelheid nachtelijke activiteiten. Dit om ook in de nachtperiode te kunnen oefenen. Het akoestische rapport is hierin leidend. Nu blijkt dat de geluidsgrenswaarden gerespecteerd worden is het niet aan de ILT om nachtelijke activiteiten te verbieden.
	15	Indiener stelt dat in de revisieaanvraag niet over mobiele mortieren van 120mm wordt gesproken. Door de hogere ligging van de vuurmonden van deze installaties zal de draagkracht van geluid toenemen en niet acceptabel zijn, aldus indiener.	Het is onduidelijk waar de veronderstelling vandaan komt dat de 120 mm mortieren niet zijn meegenomen in de aanvraag. In het akoestische rapport zijn de 120 mm mortieren meegenomen in de berekeningen. Daarmee zijn de mortieren aangevraagd en worden ze vergund.
	16	In de ontwerpbeschikking wordt ten aanzien van industrielawaai de omgeving getypeerd als woonwijk in de stad. Indiener stelt dat de werkelijke situatie meer te vergelijken is met die van rustige woonwijk.	Het klopt inderdaad dat de omgevingstypering in de vergunning niet juist is gekozen. Dit is in het ontwerp aangepast.
	17	Indiener stelt dat er meer geluidsruijme wordt gegeven dan daadwerkelijk benodigd, omdat de normen 70, 65 en 60 dB(A) zijn opgenomen. Naar mening van indiener dient de daadwerkelijk berekende waarde op deze woningen vastgelegd te worden.	De normen zijn aangepast naar aanleiding van de her typering in de ontwerpbeschikking naar rustige woonwijk. De gehanteerde standaard normen hiervoor zijn 45, 40 en 35 dB(A) in respectievelijk de dag, avond- en nachtperiode. De handreiking stelt voor om voor de maximale geluidsniveaus niet hoger te gaan dan maximaal 10 dB boven de grenswaarden voor het langtijdgemiddelde geluidniveau. In het ontwerp is bij de handreiking aangesloten.

	18	Indiener stelt dat de voorschriften ten aanzien van trillingen onvoldoende zekerheden geven ten aanzien van de eisen waaraan voldaan moet worden	In de voorschriften worden normen gesteld aan trillingen. Zo mogen vastgelegde geluidsexpositieniveaus niet overschreden worden om schade te voorkomen en wordt dit nog verder beperkt in het geval van winterse omstandigheden. Ten aanzien van hinder geldt - globaal - dat hoe zwaarder de knal is, hoe minder knallen Defensie op een dag uit mag voeren. Met deze voorschriften worden een milieu-hygiënisch aanvaardbare situatie bewerkstelligd.
	19	Indiener betwist het gehanteerde model voor trillinghinder; er wordt een te grote mate van trilling toegestaan wat direct gevolg heeft aan opstallen en gezondheid van mens en dier	De ILT is van oordeel dat het door aanvrager gehanteerde model juist en toepasbaar is voor de beoordeling van de activiteiten op trillingen. Met de normen die in voorschriften zijn opgenomen worden een milieu hygiënisch aanvaardbare situatie bewerkstelligd.
	20	Indiener stelt dat ten aanzien van het overdrachtspad voor trillingen ten onrechte wordt uitgegaan dat dit alleen via de lucht plaatsvindt. Volgens indiener draagt dit ook via de bodem. Onvoldoende is aangetoond dat dit niet meegenomen hoeft te worden.	In het bij de aanvraag gevoegde trillingsrapport is in bijlage 1 uitgewerkt wat het dominante pad voor kans op schade is en in bijlage 4 wat het dominante pad is voor hinder door trillingen. Uit deze beschouwing blijkt dat voor zowel schade als hinder trillingen door de lucht het dominante pad zijn. Dat betekent echter niet dat schade door trillingen door de bodem niet voor kan komen. Het trillingsonderzoek gaat daarvoor ook in op winterse omstandigheden waarbij door een bevroren bodem de kans op schade aan vloeren groter wordt. Dit is in de voorschriften bij de vergunning vastgelegd. Er is in de vergunning daarom wel degelijk rekening gehouden met trillingen door de bodem.
	21	Indiener vraagt zich af wat de effecten van de piekniveaus bij trillingen zijn op woningen van derden en de gezondheid van mensen	In het trillingsrapport van TNO is uitgewerkt wat de effecten van de trillingen gaan zijn. Met de normen die in voorschriften zijn opgenomen worden een milieu hygiënisch aanvaardbare situatie bewerkstelligd.
	22	Indiener refereert naar een trillingsonderzoek uit 2016. Hierover zou TNO hebben aangegeven dat hier nog niet zoveel over bekend is. Volgens indiener worden in de revisie aannames gedaan en is er nog steeds geen goede normering gesteld.	Ten aanzien van geluid en trillingen geldt dat hier onderzoeksrapporten van TNO aan ten grondslag liggen. Deze onderzoeksrapporten zijn door onafhankelijke inhoudelijke specialisten beoordeeld en geverifieerd. Uit deze rapporten is gebleken dat met toepassing van de huidige wettelijke kaders geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een acceptabele mate van hinder. Hiervoor is ook een vergelijking gemaakt met de huidige vergunde situatie van het ASK, uit 1994.

	23	Indiener stelt dat wordt aangegeven dat er geen MER noodzakelijk is. Dit is volgens indiener in strijd met constante jurisprudentie van de Raad van State. Het toepassen van de limitatieve lijsten C en D is in strijd met de Europese wetgeving. Naar mening van indiener is er hier o.a. door de effecten van geluid en trillingen sprake van een activiteit met dusdanige milieueffecten dat een MER noodzakelijk is. Daar komt overigens nog bij dat bij het NPRD de MER wel toegepast gaat worden, aldus indiener	Getoetst is aan het Besluit milieueffectrapportage. In de bijlage bij het besluit zijn in de onderdelen C en D de activiteiten benoemd waarvoor een milieueffectrapport (onderdeel C) of een milieueffectbeoordeling (onderdeel D) moet plaatsvinden. De in de revisieaanvraag genoemde activiteiten op het ASK zijn niet benoemd in de onderdelen C en D van de bijlage bij het besluit. Dat betekent dat een MER of mer-beoordeling voor deze aanvraag niet aan de orde is.
	24	Indiener stelt dat in de vergunning het onderdeel natuur losgekoppeld is van het onderdeel milieu. Naar mening van indiener is er echter sprake van een onlosmakelijke verbondenheid. Deze vergunning zal niet eerder in werking mogen treden dan dat de vergunning voor het onderdeel natuur in werking is getreden, aldus indiener.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	25	Indiener stelt dat de effecten op natuur in geheel niet zijn meegenomen, waar dit wel noodzakelijk was. De aanvraag is volgens indiener in strijd met de Vogel- en Habitatrichtlijn	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	26	Indiener stelt dat de uitstoot van onder andere stikstof vanuit het ASK grote effecten op het N-2000 gebied de Veluwe heeft. Dit gebied is al stikstof overbelast, en op basis hiervan zal gekeken moeten worden of activiteiten die aangevraagd worden een extra belasting geven die een onevenredig effect hebben op het gebied	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	27	Volgens indiener zijn activiteiten zoals het verbranden van kruit of verbranden van heide niet noodzakelijk in dit gebied. Deze kunnen daarom op basis van de uitstoot al geweigerd worden, aldus indiener.	Het verbranden van kruit maakt onderdeel uit van de opleidingsdoeleinden van het ASK. Door aanvrager is gemotiveerd dat deze kruitverbranding noodzakelijk is voor de gereedstelling van de krijgsmacht. Of dit slechts op het ASK mogelijk is of dat dit ook op andere locaties plaats kan vinden is niet relevant. Het verbranden van heide is niet opgenomen in de aanvraag en vindt ook niet plaats in het kader van de activiteiten van Defensie in het gebied. Wel is voor het verbranden van de heide een natuurvergunning (onthefing) verleend door RVO. Het afbranden van de heide vindt plaats in het kader van natuurbeheer en is geen inrichtingsactiviteit. Bijkomend voordeel voor

			Defensie is dat dit ervoor zorgt dat de vegetatie laag blijft. Dit verkleint het risico op vegetatiebranden als gevolg van detonaties in het veld. Om die reden zijn er geen voorschriften voor het afbranden van heide opgenomen in de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	28	Indiener stelt dat in de praktijk veel meer activiteiten plaatsvinden dan aangevraagd en benoemt de volgende activiteiten: - a Het lanceren van particuliere raketten en satellieten - b Vliegen, schieten en beschieten van drones - c Het vliegen, landen en stijgen met helikopters - d Het afbranden van de heide	Alléén die activiteiten die aangevraagd zijn, worden vergund. Niet aangevraagde activiteiten mogen niet voorkomen, want deze zijn immers niet vergund. Ten aanzien van de genoemde activiteiten wordt gesteld dat deze in de aanvraag zijn meegenomen en verwoord in het akoestische rapport met uitzondering van het lanceren van particuliere raketten. Het vliegen met drones en het eventueel beschieten hiervan is meegenomen in het akoestische rapport. Dat geldt ook voor het vliegen met helikopters en het hieruit schieten. Toch komt dit in de vergunning niet goed tot uiting. Dit is om die reden in het ontwerp nader toegelicht. Het afbranden van heide vindt plaats in het kader van natuurbeheer en dit hoort niet tot de scope van deze vergunning. Voor het afbranden van heide is een ontheffing verleend door RVO. Het lanceren van (particuliere) raketten komt slechts zelden voor. Deze activiteit valt daarmee binnen de 12 dagen regeling van de vergunning en is binnen de vergunning niet als reguliere activiteit meegenomen. Dit wordt ook bepaald door het feit dat het bij het lanceren van raketten gaat om particuliere of wetenschappelijke organisaties die omwille van het voor luchtverkeer gesloten luchtruim boven ASK juist hier kunnen lanceren zonder het (burger)luchtverkeer in gevaar te brengen.
	29	Indiener stelt dat enkel de gemeente Oldebroek om advies is gevraagd, maar dat andere omliggende gemeenten ook om advies gevraagd hadden moeten worden.	Naast de gemeente Oldebroek is ook de gemeente Heerde om advies verzocht. Toch hadden ook de gemeenten Epe, Hattem, Elburg, en Nunspeet om advies gevraagd moeten worden. Wel hebben alle gemeenten de ontwerpvergunning gepubliceerd en zijn alle gemeenten ook in de gelegenheid geweest om zelf zienswijzen in te dienen. Hiervan hebben Elburg, Heerde, Oldebroek en Hattem gebruik gemaakt. Omdat de vergunning op onderdelen is aangepast acht de ILT het wenselijk om de ontwerpvergunning nogmaals te publiceren. Het ontwerpbesluit is daarom nogmaals gepubliceerd samen met deze zienswijzennota. Daarmee stellen wij alsnog alle aangrenzende gemeenten in de gelegenheid advies uit te brengen.

	30	Indiener stelt dat de tijdspanne tussen de indiening en daadwerkelijke vergunningverlening dermate groot is dat verzocht wordt ook de verplichtingen vanuit de Omgevingswet mee te nemen. Indiener refereert hierbij onder andere aan het aspect volksgezondheid. Verzocht wordt dit alsnog mee te nemen in de beoordeling	Wij herkennen de stelling dat er een lange tijd tussen indiening en daadwerkelijke vergunningverlening zit. Het toepasselijke overgangsrecht bepaalt echter dat omdat een vergunningaanvraag die is ingediend onder het oude recht, ook volledig volgens het oude recht afgehandeld dient te worden
	31	Indiener stelt dat, in tegenstelling tot hetgeen opgenomen in de vergunning, het niet langer mogelijk is om in te schrijven voor een mailinglist waarin informatie over de schietoefeningen wordt gedeeld. Indiener verzoekt Defensie hiertoe te verplichten.	Het klopt dat Defensie niet meer actief informeert. Dit kan als zodanig ook niet als verplichting in de vergunning worden opgenomen. In de vergunning wordt slechts getoetst of voldaan wordt aan de wettelijke kaders. Het stellen van voorschriften in het kader van communicatie met de omgeving is daarbij niet mogelijk. Wel heeft Defensie op internet een pagina ingericht om de omgeving te informeren. (https://www.defensie.nl/onderwerpen/oefeningen-van-de-landmacht/artillerie-schietkamp-t-harde) Eenieder die dat wil kan op die pagina informatie vinden over de schietactiviteiten van een komende week. Via deze pagina kan men ook via een webformulier om informatie vragen of een klacht indienen. (https://www.defensie.nl/onderwerpen/klachten-en-schadeclaims/klacht-artillerie-schietkamp-ask).
	32	Indiener stelt dat niet alle voorschriften, behorende bij het Activiteitenbesluit, in de aanvraag zijn meegenomen. Als voorbeeld wordt het noodstroomaggregaat aangehaald. In het kader van één inrichting refereert indiener hier ook aan de Legerplaats Oldebroek.	Het is niet geheel duidelijk waar indiener hiermee op doelt. De voorschriften van het Activiteitenbesluit zijn, voor zover van toepassing, direct werkend op de activiteiten die binnen de inrichting worden uitgevoerd. Gelet hierop worden er geen voorschriften opgenomen, omdat deze direct werkend zijn. In de ontwerpbeschikking wordt met betrekking tot het noodstroomaggregaat verwezen naar het Activiteitenbesluit.
	33	Naar mening van indiener mag water dat vrijkomt bij blusoefeningen niet geloosd worden op de bodem. Daarnaast stelt indiener dat de bodem ter plekke gesaneerd dient te worden vanwege eerdere lozingen.	De blusoefeningen vinden uitsluitend plaats met water. Het is niet aannemelijk dat hier verontreiniging van de bodem bij plaatsvindt. In het onverhoopte geval dat een verontreiniging optreedt, geldt dit als een ongewoon voorval, waarbij de vergunninghouder alle nodige maatregelen moet nemen om de verontreiniging te beperken en weg te nemen.
	34	Indiener stelt dat de lozing van huishoudelijk afvalwater via een septictank inmiddels achterhaald is, vooral omdat binnen een bepaalde afstand riolering aanwezig is. Indiener stelt dat in het kader van BBT de septictank aangesloten dient te worden op het riool.	ASK loost op het gemeentelijke riool, voor zover dit het (huishoudelijke) afvalwater betreft vanuit de bedrijfsgebouwen. Slechts nabij de Hojelbaan, een schietbaan in het veld, is een sanitaire voorziening aanwezig die al sinds jaar en dat op een septictank is aangesloten en op grote afstand ligt van het gemeentelijke riool. Voorschriften voor doelmatige werking en onderhoud zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit en rechtstreeks werkend.

	34A	Indiener stelt dat niet is ingegaan op hemelwater afkomstig van bodembeschermende voorzieningen. Indiener vraagt op welke wijze wordt dit geloosd en aan welke voorschriften moet worden voldaan?	Er zijn op het ASK geen bodembeschermende voorzieningen waar vanaf hemelwater kan afvloeien. Er wordt bijvoorbeeld op het ASK niet getankt. De geringe hoeveelheid gevaarlijke (vloei)stoffen die er zijn worden in pandig opgeslagen.
	35	Indiener stelt dat er door het schieten met mortieren emissies in de bodem terechtkomen. Volgens indiener zijn de langetermijneffecten van deze emissies in de bodem niet onderzocht en zijn er geen specifieke voorschriften vastgesteld om deze risico's te beheersen.	In het doelengebied betreft dit hoofdzakelijk scherven. Stoffen die vrijkomen bij detonaties in het doelengebied verbranden grotendeels. Hier is in het verleden onderzoek naar gedaan door de provincie Gelderland en Vitens over het grondwater. Hieruit is gebleken dat er geen uitloging plaatsvindt naar het grondwater. Wij zien dan ook geen aanleiding om voorschriften ten aanzien van monitoring op te nemen.
	36	Indiener stelt dat er geen bodemrisicorapport is opgesteld en vraagt zich af hoe bepaald kan worden dat er niet meer bodembedreigende activiteiten binnen de inrichting plaatsvinden.	In de toelichting op de aanvraag (bijlage M04) is gespecificeerd bij welke activiteiten en op welke locaties er sprake is van bodembeschermende voorzieningen. Als blijkt dat er geen voorzieningen zijn getroffen op locaties waar dit wel had moeten of activiteiten plaatsvinden op locaties waar dit niet is toegestaan, dan kan de ILT hier handhavend tegen optreden.
	37	Indiener stelt dat voorschriften missen in verband met het in werking hebben van een noodstroomaggregaat. Indiener refereert hierbij aan het aftanken met diesel en de opslag van diesel.	Er zijn voor het noodstroomaggregaat geen voorschriften ten aanzien van bodembescherming opgenomen omdat dit al geregeld is in het Activiteitenbesluit milieubeheer en de Activiteitenregeling milieubeheer. Dit is geborgd in het artikel 3.10p van het Besluit en artikel 3.7l van de Regeling.
	38	Indiener stelt dat in de aanvraag wordt verwezen naar bijlage M04 ten aanzien van de nulsituatie. Volgens indiener is in bijlage M04 echter niks beschreven over de nulsituatie. Indiener verzoekt dan ook aan te geven in welke rapporten de nulsituatie voldoende is vastgelegd.	In bijlage M04 wordt door aanvrager aangedragen dat er geen nieuwe bodembedreigende activiteiten plaatsvinden ten opzichte van de al vergunde activiteiten waarbij bodemverontreiniging plaats kan vinden. Het aantal locaties waar bodemverontreiniging kan optreden als gevolg van de opslag van bodembedreigende (vloei)stoffen is erg beperkt. Er is een eindsituatieonderzoek voorgeschreven voor die locaties waar opslag wordt beëindigd.
	39	Indiener stelt dat gezien de unieke aard van de activiteiten op de locatie het aan te raden is om tussentijdse bodemonderzoeken uit te voeren. Naar mening van indiener is dit belangrijk omdat het terrein zich nabij een waterwingebied bevindt.	Ten aanzien van verontreiniging van de grondwaterlagen rondom het ASK is in het verleden onderzoek uitgevoerd door de provincie Gelderland en Vitens. Hieruit is gebleken dat er geen uitloging naar grondwater plaatsvindt. Wij zien dan ook geen aanleiding voorschriften ten aanzien van monitoring op te nemen.

	40	Indiener stelt dat op de inrichtingstekening niet is aangegeven waar bodembeschermende maatregelen zich bevinden en hoe deze worden onderhouden. Volgens indiener ontbreken er specifieke voorschriften over hoe deze maatregelen gekeurd en onderhouden moeten worden en hoe omgegaan moet worden met lekkages.	De bodembeschermende voorzieningen op het ASK betreffen lekbakken en vloeistofkerende voorzieningen. Een keuringsregime als bij vloeistofdichte vloeren is hierbij niet aan de orde. Het omgaan met lekkages is geborgd in de interne procedures bij Defensie. Als een lekkage plaatsvindt is sprake van een ongewoon voorval en dienen hier door vergunninghouder alle mogelijke maatregelen getroffen te worden om milieuverontreiniging te voorkomen. Gelet op deze rechtstreeks werkende verplichtingen, achten wij het niet noodzakelijk hierover voorschriften in de vergunning op te nemen.
	41	Indiener stelt dat opgenomen is dat er voorschriften zijn gesteld ten aanzien van inspectie en onderhoud van bodembeschermende voorzieningen en welke maatregelen in het geval van lekkages getroffen dienen te worden. Echter ontbreken deze. Ook kan indiener geen voorschriften vinden over de instructie en training van personeel.	Het klopt dat voorschriften voor inspectie en onderhoud ontbreken in de vergunning. Dit is hersteld in de ontwerpbeschikking, waarbij considerans en voorschriften in lijn zijn gebracht met elkaar.
	42	Indiener stelt dat bij het afbranden van de heide emissies van PAK's kunnen optreden	Het is mogelijk dat bij bosbranden PAK's vrijkomen. Het is het bevoegd gezag niet duidelijk waarom deze stelling naar voren is gebracht en wat zienswijze indiener hiermee beoogt. Het afbranden van Heide gebeurt onder andere in het kader van natuurbeheer en gebeurt ook elders op de Veluwe door natuurbeheerders ten behoeve van de biodiversiteit.
	44	Indiener stelt dat binnen de inrichting diesel gestookte generatoren aanwezig zijn en in de aanvraag wordt aangegeven dat er ondergrondse tanks aanwezig zijn. Gesteld wordt dat deze energiedragers ook meegenomen dienen te worden in de berekening van het energiegebruik.	In paragraaf 6.7.3. van de toelichting op de aanvraag wordt door aanvrager aangegeven dat er geen opslag in (ondergrondse) tanks plaatsvindt. Ook een opstelling voor dieselgeneratoren, aangesloten op de vermeende ondergrondse tanks, ontbreekt. Het is niet duidelijk op welke documenten behorende bij de aanvraag indiener constateert dat er ondergrondse tanks aanwezig zijn.
	45	Indiener stelt dat externe veiligheidsaspecten onvoldoende onderzocht zijn. Hierbij wordt gerefereerd naar effecten van ontploffingen buiten de inrichting en het schieten op drones	Ten aanzien van de externe veiligheidsaspecten is in paragraaf 6.7 van de toelichting op de aanvraag door aanvrager aangegeven welke maatregelen getroffen worden om risico's buiten de inrichting, ten gevolge van de activiteiten binnen de inrichting, te voorkomen. Gelet hierop zijn wij van mening dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat het risico buiten de inrichting verwaarloosbaar is.

46	Indiener vraagt zich af op welke wijze de blusvijvers op peil worden gehouden en wat het effect hiervan is op de geluidsbelasting en het verbruik van energie.	Doordat het ASK een uitgestrekt gebied is zijn er op diverse locaties op het ASK terrein blusvijvers aanwezig die gebruikt worden om tijdens een calamiteit (bijvoorbeeld natuurbrand) de waterwagens van de brandweer te vullen. Dit om omlooptijden voor ingezette defensie brandweer en (indien opgeschaald) civiele brandweer tijdens een calamiteit zo klein mogelijk te maken. Het is daarom van belang dat alle blusvijvers gevuld zijn en blijven. Het vullen van deze vijvers gebeurt met een slangenwagen voorzien van een klein aggregaat. Via een geboorde put in buurt van de blusvijver wordt water overgepompt naar de blusvijver. Bij bureau Veiligheid ASK staat een zero emissie aggregaat als noodstroomvoorziening. Deze kan in uiterste gevallen ook ingezet worden bij het vullen van een blusvijver. De energie die hiervoor benodigd is, is verwaarloosbaar en dit geldt eveneens voor de geluidbelasting.
47	Indiener stelt dat gezien de grote hoeveelheid afgevuurde munitie er ten aanzien van luchtkwaliteit geen sprake kan zijn van diffuse emissies. Naar mening van indiener dienen er metingen verricht te worden om de impact hiervan te bepalen. Ook dient onderzocht te worden of er installaties ontwikkeld kunnen worden om de dampen tijdens oefeningen af te kunnen zuigen, aldus indiener.	Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is alsnog een luchtkwaliteitsonderzoek verricht en aan de aanvraag toegevoegd. Dit is één van de redenen waarom het ontwerp van de vergunning voor een tweede keer ter inzage is gelegd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat geen van de in de Wet milieubeheer gestelde grenswaarden wordt overschreden. Daarmee is de aangevraagde situatie vergunbaar.
48	Indiener geeft aan dat het standpunt dat emissies afkomstig van kruitverbranding niet buiten de inrichting waarneembaar zijn geen criterium is. Immers vindt de emissie plaats en zal zich vermengen met schone lucht en zo door de omgeving verspreiden.	Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is alsnog een luchtkwaliteitsonderzoek verricht en aan de aanvraag toegevoegd. Dit is één van de redenen waarom het ontwerp van de vergunning voor een tweede keer ter inzage is gelegd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat geen van de in de Wet milieubeheer gestelde grenswaarden wordt overschreden. Daarmee is de aangevraagde situatie vergunbaar.
49	Indiener vraagt zich af hoe een volledige verbranding van kruit gegarandeerd wordt, zodat geen verontreiniging van lucht, bodem en natuur plaatsvindt	Door de hitte die vrijkomt bij het verbranden van kruit is het aannemelijk dat al het kruit verbrand. De kruitverbranding vindt plaats op een vloeistofkerende vloer, na de kruitverbranding kan bij fysieke controle geconstateerd worden of al het kruit verbrand is.
50	Indiener stelt dat een van de grotere bronnen van lucht en bodem emissies het afbranden van de heide is. Het branden heeft daarnaast een groot negatief effect op natuur. Het afbranden van heide is volgens indiener niet BBT, want op de Veluwe wordt heide gemaaid en waar nodig afgeplagd.	Voor het afbranden van de heide een natuurvergunning verleend door RVO. Het afbranden van de heide vindt plaats in het kader van natuurbeheer en is geen inrichtingsactiviteit. Bijkomend voordeel voor Defensie is dat dit ervoor zorgt dat de vegetatie laag blijft. Dit verkleint het risico op vegetatiebranden als gevolg van detonaties in het veld.

	51	Indiener stelt dat een onderzoek naar fijnstof niet heeft plaatsgevonden, maar dat dit wel noodzakelijk is om te bepalen of de vergunning verleend kan worden.	Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is alsnog een luchtkwaliteitsonderzoek verricht en aan de aanvraag toegevoegd. Dit is één van de redenen waarom het ontwerp van de vergunning voor een tweede keer ter inzage is gelegd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat geen van de in de Wet milieubeheer gestelde grenswaarden wordt overschreden. Daarmee is de aangevraagde situatie vergunbaar.
	52	Indiener vindt het noodzakelijk dat er monitoring van lucht, bodem en natuur gaat plaatsvinden en hieraan normen worden verbonden en bij overschrijding de bodem gesaneerd gaat worden.	Natuur en de monitoring ervan ligt buiten de scope van de omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Hiervoor is een vergunning aangevraagd bij LVVN. De vergunning bevat voorts voldoende voorschriften om bodembescherming en het beperken van emissies naar de lucht, te borgen. Daarnaast vindt op nationaal niveau monitoring van omgevingswaarden plaats, waardoor het niet noodzakelijk is dit binnen de vergunning te regelen.
	53	Indiener stelt dat de huidige situatie mogelijkheden biedt tot uitbreiding van de inrichting en afsluiting van de Zuid en de Nieuwe Zuidweg. Indiener vraagt zich af of dit in de beoogde situatie niet langer aan de orde is, daar dit niet is meegenomen in de aanvraag. Indiener stelt dat als dit toch plaats blijft vinden de aanvraag hierop aangepast dient te worden en een nieuw ontwerpbesluit genomen dient te worden.	De mogelijkheid hiertoe bestaat nog steeds en is onafhankelijk van deze omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Indiener doelt waarschijnlijk op de "Uitbreiding Breed" die het ASK maximaal 52 maal per jaar mag afkondigen. Hierdoor wordt niet het schietterrein (het doelengebied) maar wel het onveilige gebied zekerheidshalve uitgebreid. Op zulke dagen wordt de (Nieuwe) Zuidweg afgesloten voor alle verkeer. Hiervoor heeft het ASK contracten afgesloten met de gemeente Heerde, Epe en Stichting het Geldersch Landschap. Met deze afsluiting en daarmee het vergroten van het 'onveilige gebied' wordt geborgd dat binnen een vastgesteld gebied grenzend aan de zuidoostkant van de Oldebroekse Heide, derden binnen dit 'onveilige gebied' kunnen komen. Het al dan niet afsluiten van de genoemde wegen heeft geen milieu hygiënische relevantie en is daarom niet expliciet beschouwd in de vergunning.
	54	Indiener stelt dat incidentele situaties tot 12 maal per jaar plaats mogen vinden, maar dat hier geen specifieke normeringen aan zijn gekoppeld.	Het is niet mogelijk om hiervoor specifieke normeringen op te nemen. De mogelijkheid om 12 maal per jaar af te mogen wijken komt in veel vergunningen voor en borgt dat er specifieke activiteiten kunnen voorkomen die één of enkele malen voorkomen die niet tot de representatieve of incidentele bedrijfssituatie behoren.
	55	Ten aanzien van voorschrift 1.2.2 merkt indiener op dat verwezen wordt naar ondergrondse tanks, terwijl deze in de aanvraag niet worden benoemd en ook geen voorschriften worden gesteld.	Het klopt dat in voorschrift 1.2.2 is opgenomen dat een overzicht aanwezig moet zijn, waarop onder andere alle ondergrondse tanks opgenomen zijn. Dit is abusievelijk opgenomen. Er zijn geen ondergrondse tanks aanwezig op de locatie.

	56	Ten aanzien van voorschrift 1.4.1 merkt indiener het volgende op: Afvalstoffen mogen gedurende 3 jaar binnen de inrichting worden opgeslagen. In de aanvraag zijn echter de geureffecten en brandveiligheidsaspecten van deze opslag niet meegenomen.	Alleen de afvalstromen die in aanmerking komen voor nuttige toepassing mogen maximaal 3 jaar worden opgeslagen. Dat zijn afvalstromen die op het ASK niet of nauwelijks voorkomen. Alle afvalstoffenstromen worden periodiek afgevoerd. Om hier toch een grens aan te stellen is het maximum van één jaar opgenomen voor te verwijderen en 3 jaar voor nuttig toe te passen afvalstoffen. Deze termijnen sluiten aan bij het landelijke beleid van het LAP. Zo nodig kan via de algemene zorgplicht worden opgetreden tegen geurhinder en brandveiligheidsaspecten. Gelet op de aard van de inrichting is evenwel de verwachting dat deze zich niet voor zullen doen.
	57	Ten aanzien van voorschrift 1.4.3 merkt indiener het volgende op: Ferro- en non-ferro metalen ontbreken	Ferro- en non-ferro ontbreekt inderdaad. Deze afvalstroom wordt toegevoegd aan de voorschriften.
	58	Ten aanzien van voorschrift 1.5.2 merkt indiener het volgende op: Hierin wordt verwezen naar de meetmethode ten tijde van de aanvraag. Dit voorschrift is onduidelijk en vanwege het belang van dit voorschrift wordt verzocht dit nader te duiden.	De aanvraag is ingediend op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, vóór 1 januari 2024. Dat betekent dat de gehele aanvraag, op grond van het overgangsrecht behorend bij de Omgevingswet, dient plaats te vinden volgens het toen geldende wettelijke kader. Daar maakt bijlage 9 behorende bij de Activiteitenregeling deel van uit. Overigens is dezelfde rekenmethodiek voor schietgeluid overgenomen in de Omgevingswet. In hoeverre de rekenmethodiek duidelijk of onduidelijk is, is irrelevant nu het voor schietgeluid het juiste toe te passen kader is.
	59	Ten aanzien van voorschrift 1.5.5 merkt indiener het volgende op: Pas na inwerkingtreding moet een actuele versie van het model ingediend worden. Hierdoor is het voor belanghebbenden niet mogelijk om te toetsen of het model correct is. Hiermee wordt geschaad in belangen en geeft het voorschrift rechtsonzekerheid. Er kan kans zijn op een fictieve weigering.	Dit voorschrift is inmiddels achterhaald. Er is een actueel model aan de aanvraag toegevoegd. De vergunningvoorschriften zijn hierop aangepast in de ontwerpvergunning.
	60	Ten aanzien van voorschrift 1.5.8 merkt indiener het volgende op: Schoten en ontploffingen hoeven pas na twee weken opgenomen te worden in het register. Door deze tijdsperiode zijn voorschriften niet handhaafbaar. Omdat de aantallen bepalend zijn voor geluids- en trillinghinder biedt dit voorschrift onvoldoende rechtszekerheid en zijn de voorschriften onvoldoende handhaafbaar.	Het is de verantwoordelijkheid van de vergunninghouder om de registratie bij te houden. De registratie dient achteraf, op basis van de werkelijke schotenaantallen, plaats te vinden. De ILT ziet niet in waarom de periode van 14 dagen belemmerend zou zijn voor de handhaving.

61	Ten aanzien van voorschrift 1.5.11 merkt indiener het volgende op: Het is onvoldoende duidelijk wat er gebeurt als het vergelijkbare wapen een lagere geluidsemissie heeft dan het wapen dat daadwerkelijk wordt gebruikt. Dit kan leiden tot overschrijdingen van de geluidsnormen. Daarom moet worden toegevoegd dat een vergelijkbaar wapen minimaal een gelijkkluidend of hogere geluidsemissie dient te hebben dan het wapen waarmee geschoten wordt.	Het is ons niet duidelijk wat indiener hier precies bedoelt. Bij het oefenen door NAVO bondgenoten, als bedoeld in dit voorschrift, dient door Defensie aannemelijk gemaakt te worden met welke klasse het vergelijkbaar is. Hieruit zal moeten blijken of de geluidsemissie meer of minder bedraagt. Het is niet mogelijk dat Defensie een wapen met een hogere geluidsemissie gelijk stelt aan een wapen met een lagere geluidsemissie. De geluidsruimte die bij deze oefeningen gebruikt wordt, wordt meegenomen in de totale registratie van de geluidsbelasting.
62	Ten aanzien van voorschrift 1.7.3: Het is onduidelijk welke gebouwen als trillingsgevoelig worden beschouwd en hoe de bewoners hiervan geïnformeerd moeten worden.	Ten aanzien van trillingen geldt dat hier onderzoeksrapporten van TNO aan ten grondslag liggen. Deze onderzoeksrapporten zijn door onafhankelijke inhoudelijke specialisten beoordeeld en geverifieerd. Uit deze rapporten is gebleken dat met toepassing van de huidige wettelijke kaders geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een acceptabele mate van hinder. Hiervoor is ook een vergelijking gemaakt met de huidige vergunde situatie van het ASK, uit 1994. Voorts kan hieraan toegevoegd worden dat het ASK de omgeving niet informeert welke gebouwen trillingsgevoelig zijn. Wel heeft Defensie op internet een pagina ingericht om de omgeving te informeren. (https://www.defensie.nl/onderwerpen/oefeningen-van-de-landmacht/artillerie-schietkamp-t-harde) Eenieder die dat wil kan op die pagina informatie vinden over de schietactiviteiten van een lopende week. Via deze pagina kan men ook via een webformulier om informatie vragen of een klacht indienen. (https://www.defensie.nl/onderwerpen/klachten-en-schadeclaims/klacht-artillerie-schietkamp-ask).
63	Ten aanzien van voorschrift 1.7.5 merkt indiener het volgende op: Pas na 6 maanden dient vergunninghouder aan te tonen dat voldaan kan worden aan de gestelde trilling voorschriften. Op basis van de wet dient vooraf bepaald te worden of voldaan kan worden, anders is sprake van een fictieve weigering	Er is door Defensie een prognose gemaakt van de trillinghinder die verwacht kan worden ten gevolge van de activiteiten. Deze informatie is gebaseerd op geluidsexpositieniveaus, eerdere bij de woningen uitgevoerde metingen en aannames ten aanzien van de omgeving. Deze geprognostiseerde effecten zijn beoordeeld en aanvaardbaar geacht. Het werken met prognoses (berekeningen) is noodzakelijk omdat het om deels toekomstige activiteiten gaat. De metingen dienen als verificatie van deze prognoses en bieden daarmee extra waarborgen.

64	Ten aanzien van voorschrift 1.8.3 merkt indiener het volgende op: Het is onvoldoende duidelijk of voor alle bodembedreigende werkzaamheden een nulsituatie is vastgelegd. Verwijzen naar eerdere vergunningen is niet mogelijk en er dient een overzicht te zijn van de rapporten waarin de nulsituatie vastgesteld wordt.	Het aantal plaatsen die potentieel bodembedreigend zijn als gevolg van opgeslagen bodembedreigende stoffen is zeer beperkt op het ASK. Gelet op deze zeer beperkte activiteiten en het feit dat er goede bodembeschermende voorzieningen voor te treffen zijn, is de noodzaak van een nulsituatieonderzoek niet aan de orde. Kogelvangers worden regelmatig gezeefd om kogelresten te verwijderen. Belangrijker is dat in de vergunning wordt vastgelegd dat er bij beëindiging van een potentieel bodemverontreinigende activiteit als gevolg van de opslag van bodembedreigende stoffen er een eindsituatieonderzoek plaatsvindt. De vergunning voorziet hierin.
65	Ten aanzien van de voorschriften 1.9.1 en 1.9.2 merkt indiener het volgende op: Deze voorschriften zijn niet controleerbaar, achteraf kan niet worden vastgesteld hoeveel van het materiaal daadwerkelijk is verbrand.	De verantwoordelijkheid voor een juiste registratie ligt bij vergunninghouder. Wanneer nodig kan de ILT hier nader toezicht op houden, zowel op de activiteit als de wijze van registratie. Het voorschrift is daarmee voldoende handhaafbaar.
66	Ten aanzien van voorschrift 1.10 merkt indiener het volgende op: Dit voorschrift opent de mogelijkheid voor wapens die een zwaardere geluidsemmissie en trillinghinder geven dan is vergund. Daarom dient toegevoegd te worden dat minimaal voldaan moet worden aan de geluids- en trilling normen zoals vastgelegd in de vergunning en dienen omwonenden op de hoogte gesteld te worden van de proefnemingen, inclusief de mogelijkheid om bezwaar in te dienen tegen de goedkeuringsbesluiten.	Proefnemingen komen slechts beperkt voor op het ASK. Vaak gaat het om onderzoeksdoeleinden, bijvoorbeeld om inzicht te verkrijgen wat het effect van een explosief is op een voertuig of om een bronvermogen vast te kunnen stellen van een nieuw wapen. Deze proefnemingen wijken feitelijk niet af van de hoofdactiviteiten van het ASK, maar zijn niet op voorhand te koppelen aan de representatieve bedrijfssituatie. Dit is echter onduidelijk vastgelegd in de vergunning en zal om die reden worden aangepast. Van een goedkeuringsbesluit is echter geen sprake en van de mogelijkheid om daartegen bezwaar in te dienen evenmin. Wel staat het een omwonende altijd open om een verzoek om handhaving in te dienen bij het bevoegd gezag als dit noodzakelijk wordt geacht.
67	Indiener stelt dat ten aanzien van de volgende onderwerpen voorschriften ontbreken: - Afbranden heide (niet aangevraagd) - Luchtemissies - Parkeren - Verlichting - Lichtoverlast door lichtkogels - Voorschriften afsluiting Zuidweg (niet aangevraagd) - Waarschuwingen voor explosie-terrein - Voorschriften voor tijdelijke opslag van mortieren en andere wapens (niet aangevraagd) - voorschriften voor energiegebruik (o.a. stookolie) - Blussen met PFAS	Er wordt gesteld dat ten aanzien van een groot aantal aspecten voorschriften ontbreken. Ten aanzien van de Shoothouse en Breach facility is ons niet duidelijk welke voorschriften hier ontbreken. Bij het shoothouse en breach facility kunnen geluidsemmissies optreden. Voor deze aspecten zijn voorschriften gesteld in de ontwerpbeschikking. Deze voorschriften zien toe op alle activiteiten die plaatsvinden met schietgeluid, dus ook het shoothouse en breach facility. Wij zien geen aanleiding om voor deze locaties specifieke additionele eisen te stellen. Ten aanzien van de stikstoftank is ons niet bekend waar dit vandaan komt. Dit maakt geen onderdeel uit van de aanvraag en wordt daarmee dus in zijn geheel niet vergund. Hierdoor is het ook niet

		- Brandveiligheidsvoorschriften - Opslag gevaarlijke stoffen (bv PGS) - Voorschriften Shoothouse - Voorschriften Breach Facility - Voorschriften brandweeroefencentrum - Voorschriften stikstoftank - Voorschriften gebruik drones - Voorschriften voor de helikopterlandingsplaats (niet aangevraagd) - Voorschriften voor het gedeelte van de legerplaats Oldebroek	mogelijk om hier voorschriften voor te stellen. Er wordt op de locatie niet geblust met PFAS. Voor het brandweeroefencentrum is als eis in de vergunning opgenomen dat enkel met water geblust mag worden. Andere activiteiten die genoemd worden in deze zienswijze zijn ofwel aangevraagd ofwel niet relevant voor deze vergunning. Het afbranden van heide is bijvoorbeeld geregeld in een toestemming van RVO. Voorschriften voor de Legerplaats Oldebroek zijn niet relevant. Dit betreft een andere inrichting. Voorschriften voor de helikopterlandingsplaats zijn voor deze vergunning niet relevant. Er zijn geen voorzieningen waardoor landen en stijgen met een helikopter tot het lucht gebonden geluid horen. Omdat dit niet tot de grondgebonden activiteiten behoort, wordt dit in deze vergunning niet beschouwd. Het gebruik van drones is in het akoestische onderzoek meegenomen, evenals de opslag van gevaarlijke stoffen. Voor luchtemissies is een aanvulling op de aanvraag gedaan als uitkomst van de ingediende zienswijzen. Dit wordt meegenomen in de vergunning.
	68	Indiener stelt dat naar bestaande rechten gekeken dient te worden in het licht van de veranderende wereld en huidige wetgeving. Hierbij draagt indiener aan dat Defensie jarenlang geen gebruik heeft gemaakt van vergunde rechten en er naar mening van indiener dus geen sprake kan zijn van vergunde rechten. Indiener stelt dat actief gekeken dient te worden naar vervallen van rechten	Het is ons niet duidelijk op welke rechten indiener hier doelt. Voor deze procedure geldt dat alle activiteiten opnieuw zijn beschouwd en er geen activiteiten zijn toegestaan, enkel en alleen omdat dit historisch vergunde rechten zouden betreffen.
	69	Indiener verzoekt om handhaafbare voorschriften op te nemen. Ten aanzien van geluid en trillingen verzoekt indiener om een realtime meetnet, omdat aantallen of een norm niet afdoende zijn. Indiener roept op dit voor te schrijven aan Defensie of om zelf een meetnet op te zetten	Het is onduidelijk waarom indiener meent dat de geluidvoorschriften niet handhaafbaar zijn. In de vergunningvoorschriften is voorzien in een monitoring van de schietactiviteiten. Op basis hiervan kan de ILT, als bevoegd gezag, toezicht en handhaving uitvoeren. Een publiektoegankelijk, realtime meetnet is niet noodzakelijk voor het houden van toezicht en dient daarmee geen milieu hygiënisch belang. De ILT kan een dergelijke verplichting daarom niet opleggen aan vergunninghouder. De beoordeling van de activiteiten vindt plaats op jaarbasis (Bs,dan). Een realtime meetnet dient niet het belang van de bescherming van het milieu en kan om die reden niet bij voorschrift worden opgelegd aan vergunninghouder.
	70	Indiener verzoekt om in de vergunning een handhaafbaar stelsel voor de afhandeling van schade op te nemen.	Het is niet mogelijk hierover voorschriften in de vergunning op te nemen. Op grond van de wet mogen alleen voorschriften in het belang van de bescherming van het milieu worden opgenomen.

			De afhandeling van schadevergoedingsverzoeken valt hier niet onder.
	71	Indiener stelt dat naast de andere in de omgeving gelegen Defensieterreinen ook de cumulatieve effecten van de spoorlijn en de snelwegen in de omgeving meegewogen dienen te worden. Indiener refereert hierbij aan aspecten als geluid en trillingen, stikstof, Co2 en fijnstof en ZZS	Het is op basis van de toegepaste wet- en regelgeving niet vereist om deze effecten expliciet te betrekken bij de afweging van de vergunningaanvraag. Dat wil overigens niet zeggen dat deze effecten geen rol spelen in de beoordeling. Veelal zijn de effecten verwerkt in de achtergrond of referentie die worden gebruikt bij berekeningen.
	72	Indiener stelt dat het niet bestuurlijk en juridisch gezien niet wenselijk is nog een vergunning te verlenen in afwachting van de uitkomsten van het NPRD.	Deze aanvraag betreft een revisie van het gehele schietterrein. De huidige, verouderde vergunning wordt hiermee geactualiseerd waarmee nu een betere handhaafbare situatie met meer rechtsbescherming ontstaat. De met de NPRD beoogde ontwikkelingen staan hier volledig los van en zijn nog onvoldoende concreet om in deze beoordeling te betrekken.
ASK-005	1	Indiener stelt dat in de aanvraag expliciet is verzocht om een aantal bijlagen geen onderdeel van de beschikking uit te laten maken. Deze zijn wel aan de beschikking verbonden. Hiermee wordt onder andere ingegaan worden tegen het monitoringsmodel wat zorgt voor onduidelijkheid voor aanvrager en omgeving.	Het ontkoppelen van de bijlagen van vergunning waar om verzocht is wordt hersteld met het voorliggende ontwerp.
	2	Indiener verzoekt om eenduidig op te nemen dat het monitoringsmodel prevaleert boven het schietgeluidonderzoek	Dit is niet mogelijk en ook niet nodig om expliciet te vermelden. Het monitoringsmodel schietgeluid is gebaseerd op het schietgeluidonderzoek. De gestelde normen vloeien ook voort uit deze basis. Het monitoringsmodel is onzes inziens een middel om flexibiliteit van uitwisselen van schoten toe te staan en te kunnen controleren of nog aan de voorschriften kan worden voldaan. Het akoestische onderzoek maakt dan wellicht geen onderdeel uit van de vergunning (zie ook de vorige zienswijze), maar is wel het uitgangspunt en de basis voor het monitoringsmodel.

3	Indiener stelt dat door TNO een selectie van 18 representatieve toetsingspunten is aangedragen, maar dat dit niet strookt met de 44 toetspunten die in de ontwerpbeschikking zijn opgenomen. Indiener stelt dat redelijkerwijs aan mag worden genomen dat deze 18 toetspunten voldoende basis vormen voor handhaving en dat onvoldoende is gemotiveerd wat hiertegen het bezwaar is. Indiener stelt verder dat in de revisievergunning van 1994 sprake was van een representatieve set (van 18 punten) en dat die situatie niet of nauwelijks veranderd is. Indiener stelt daarnaast dat hierover al jaren uitvoerig overleg heeft plaatsgevonden en door bevoegd gezag op voorhand geen bezwaar is gemaakt tegen deze toetspunten.	Een nadere check leert dat het monitoringsmodel uitgaat van 18 beoordelingspunten. In de eerste ontwerpvergunning is uitgegaan van de set van 44 toetspunten die zijn opgenomen in het akoestisch onderzoek. U verzoekt om in de vergunning aan te sluiten bij de 18 die in het monitoringsmodel zijn genoemd. Daar wordt ook om gevraagd in toelichting M04. Een check op de 18 beoordelingspunten levert op dat dit feitelijk de dichtst bijgelegen punten zijn rondom het ASK en alle 18 maken deel uit van de set van 44 uit het akoestische onderzoek. Er ligt één beoordelingspunt dichterbij, beoordelingspunt 44, Woldbergweg 4 Epe. Dit betreft echter een militaire bedrijfswoning op militair oefenterrein en in gebruik gegeven om kraak te voorkomen. Daarmee zijn de 18 representatief en kunnen overgenomen worden in de vergunning. Het ontwerp van de vergunning is hierop aangepast.
4	Indiener stelt dat in bijlage M04 en in de tabel behorende bij voorschrift 1.5.1 lagere waarden dan 50 dB Bs, dan op zijn genomen. Indiener stelt dat dit niet langer mogelijk is onder de Omgevingswet en verzoekt om normen lager dan 50 dB Bs, dan niet op te nemen en aansluiting te zoeken bij de systematiek uit de Omgevingswet.	De waarden die zijn overgenomen zijn de waarden waarom verzocht is in de toelichting. De vergunning voor ASK wordt volledig afgehandeld onder oud recht. Het is om die reden niet mogelijk om te anticiperen op de Omgevingswet. Wel kan in een later stadium, als het Omgevingsplan van de gemeente zijn uiteindelijke vorm heeft, via een wijziging worden aangesloten bij het Besluit kwaliteit leefomgeving en het Omgevingsplan.
4	Indiener stelt in de vergunningaanvraag expliciet verzocht te hebben om flexibiliteit ten aanzien van de typen wapens waarmee geschoten mag worden. Indiener heeft verzocht om een doelvoorschrift op te nemen (maximaal geluidsniveau) en via een monitoringsmodel aan te tonen dat hieraan voldaan wordt. Indiener stelt dat hier ten onrechte niet aan tegemoet is gekomen omdat een aanvraag om een omgevingsvergunning alleen in het belang van de bescherming van het milieu kan worden geweigerd. Indiener stelt ook dat belanghebbenden geen inspraakmogelijkheden ontnomen worden, omdat zij die zouden hebben bij deze procedure. Indiener verzoekt het verzoek om flexibiliteit volledig in te willigen.	De voorschriften in de ontwerpbeschikking worden aangepast aan het model flexibel schieten en het bijbehorende monitoringsmodel.

5	Indiener stelt dat in voorschrift 1.5.6. voor knallen zwaarder dan 100dB is voorschreven dat de aangevraagde flexibiliteit niet geldt en dat hiervoor nog steeds een maximum aantal schoten is voorgescreven in de ontwerpbesikking. Indiener stelt dat voor schade door trillingen uit wordt gegaan van een maximale waarde van 105 dB en dat de aanbeveling is om onder winterse omstandigheden geen activiteiten met meer dan 100 dB uit te voeren. Indiener stelt 105 dB te hebben aangevraagd en verzoekt om af te zien van het opnemen van voorschrift 1.5.6.	In voorschrift 1.7.8 is voorgescreven is dat onder winterse omstandigheden waarbij de ondergrond bevroren is, geen activiteiten met meer dan 100 dB uitgevoerd worden. Deze aanbeveling komt rechtstreeks uit het ingediende trillingsonderzoek. Voorschrift 1.5.6 lijkt daar onder alle omstandigheden bij aan te sluiten. Dit is abusievelijk opgenomen in de ontwerpvergunning en zal worden aangepast. In voorschrift 1.5.6 wordt 100 dB gewijzigd in 105 dB.
6	Indiener haalt een spelfout aan in voorschrift 1.6.3.	De spelfout is gecorrigeerd.
7	Indiener stelt dat in voorschrift 1.5.9. is aangegeven dat vooraf goedkeuring dient te worden verleend door het bevoegd gezag in het geval er bij oefeningen van NAVO bondgenoten gebruik wordt maakt van andere wapens dan aangevraagd. Indiener stelt primair van mening te zijn dat het gebruik van deze wapens mogelijk moet zijn zonder melding of afzonderlijke goedkeuring. Naar mening van indiener voorziet het monitoringsmodel hier al in en zou het enkel wenselijk zijn op het moment dat een wapen niet is opgenomen in het bronnenboek van het RIVM. Indiener vraagt zich daarnaast af wat de status is van de goedkeuring, wat de inhoud van een melding dient te zijn en wat eventuele weigeringsgronden zijn.	Het voorschrift 1.5.9 zal, met als grondslag het monitoringsmodel, worden aangepast. Goedkeuring zal worden omgezet in het doen van een melding. De melding vooraf is nodig om toezicht te kunnen houden als de ILT dat wenst of nodig acht. Daarbij gaat het er in de melding om dat bij de ILT bekend is dat NAVO-bondgenoten of andere Nederlandse instanties (indien van toepassing, bijvoorbeeld politiediensten) met mogelijk andere wapensystemen op het terrein van ASK aanwezig zijn.
8	Indiener wijst op voorschrift 1.7.4 waarin is opgenomen dat de vaststelling van de Veff,max plaats dient te vinden overeenkomstig de Trillingsrichtlijn deel B: Hinder voor personen (SBR-B). Volgens indiener is de vaststelling van de Veff,max volgens deze richtlijn praktisch gezien onmogelijk. Indiener refereert aan de specifieke methodiek voor het bepalen van trillingen. Indiener verzoekt om tweemaal de streefwaarde uit deze specifieke methodiek toe te staan.	Het gestelde voorschrift is inderdaad niet overeenkomstig deze methodiek. Het voorschrift is zodanig aangepast dat nu specifiek wordt verwezen naar de hoofdstukken 4 t/m 9 en paragrafen 10.1, 10.2, 10.4 en 10.5.1 van de SBR B. Dit is volgens de methodiek.

9	Indiener verzoekt om duidelijk in voorschrift 1.7.5 op te nemen dat het doel is om de ontwikkelde methode te toetsen en niet om in een "representatieve set aan omliggende woningen" de trillingsniveaus te meten.	Het is ons niet duidelijk hoe indiener eerst kan stellen dat met de ingediende stukken afdoende onderbouwd en geborgd is dat schade en hinder door trillingen voorkomen wordt, maar wel van mening is dat de methodiek nog getoetst wordt. Het doel van het voorschrift is om aan te tonen dat aan de gestelde waarden uit de omgeving voldaan kan worden. Onzes inziens is voldoende aannemelijk dat hinder tot een acceptabel niveau beperkt blijft, echter dient dit in de praktijk uitgewezen te worden met controlemetingen, zoals bij geluid ook gebruikelijk is. Voor deze controlemeting verlangen wij metingen bij een set woningen die representatief is, zodat ook met metingen bevestigd kan worden dat aan deze normen voldaan wordt.
10	Indiener stelt dat voorschrift 1.7.5 en 1.7.6 gezamenlijk niet uitvoerbaar zijn, gelet op de termijnen die gelden voor het uitvoeren van het trillingsonderzoek. Indiener stelt voor in het plan van aanpak op te nemen binnen welke termijn de metingen uitgevoerd gaan worden.	Het is in het belang van de bescherming van het milieu en omwonenden dat op korte termijn duidelijk wordt of de prognose ook daadwerkelijk voldoet. Het voorschrift zal verduidelijkt worden dat uiterlijk binnen 6 maanden na goedkeuring van het plan van aanpak de metingen uitgevoerd dienen te zijn.
11	In voorschrift 1.7.7 zijn eisen voor springput 1 opgenomen. Indiener stelt dat de locatie "springput" is zo ingericht dat op twee aparte locaties gesprongen kan worden. Intern wordt dit springput 1 en springput 2 genoemd. De bronlocatie van beide springputten is volgens indiener hetzelfde en beide springputten zijn afgeschermd met een aarden wal. Indiener verzoekt om in dit voorschrift "springput 1" te wijzigen in "springput".	In de onderzoeken wordt duidelijk gesproken over 2 springputten, die ook beide een eigen bronlocatie hebben. Beide putten zijn ook met eigen coördinaten in het akoestische onderzoek meegenomen. De beide putten liggen in de nabijheid van elkaar waardoor de locatie 'springput', ondanks dat deze locatie bestaat uit 2 putten, als één bron 'gehoord' wordt buiten de inrichting. Omdat het gaat om twee springputten die in elkaars nabijheid liggen, zal het voorschrift hierop worden aangepast. Immers, nu wordt slechts springput 1 genoemd in het voorschrift.
12	In voorschrift 1.8.1 wordt gesteld dat met het oog op het beperken van verontreiniging van de bodem de kogelvanger op een buitenschietsbaan moet zijn opgesteld boven een aaneengesloten bodemvoorziening. Indiener stelt zich hier niet in te kunnen vinden. Als argument voert indiener aan dat het hier bestaande activiteiten betreft die niet veranderen. Indiener stelt dat het vanwege ricochetgevaar daarnaast onveilig is om te voldoen aan dit voorschrift. Indiener verzoekt het voorschrift zodanig aan te passen dat door middel van toepassen van een scheidende laag zand ook kan worden voldaan aan de eis dat de bodem voldoende wordt beschermd tegen verontreiniging.	Het opgenomen voorschrift is een voorschrift dat geldt voor buitenschietsbanen in het algemeen. Indiener lijkt hier aan te nemen dat een aaneengesloten bodemvoorziening per definitie een vloeistofdichte vloer of verharding betreft echter, het algemene voorschrift is op de situatie van ASK niet één op één toepasbaar. Immers, er is op het ASK in veel gevallen geen sprake van een standaard schietsbaan met kogelvanger. Om die reden zal de ontwerpvergunning op dit punt worden verduidelijkt, toegesneden op de situatie op het ASK. Ook zal het voorschrift anders worden ingericht.

13	In voorschrift 1.8.3 is aangegeven dat binnen drie maanden na beëindiging van een bodembedreigende activiteit een eindsituatie bodemonderzoek moet worden uitgevoerd. Indiener stelt dat het voorschrijven van een bodemonderzoek per beëindigde activiteit niet aansluit bij artikel 2.11 van het Activiteitenbesluit. Naar mening van indiener is het vergunningvoorschrift veel strenger. Indiener is van mening dat voorschrift 1.8.3. zodanig aangepast dient te worden dat een eindsituatie bodemonderzoek alleen wordt voorgeschreven na beëindiging van een het gebruik van het gehele object ASK of bij afstoot van een gedeelte van het terrein. Daarnaast vraagt indiener zich af wat onder 'beëindiging' wordt verstaan.	Voorschrift 1.8.3 zal worden aangepast naar 6 maanden. Een eindsituatieonderzoek dient plaats te vinden na beëindiging van een bodembedreigende activiteit. Beëindiging betekent dat de bodembedreigende activiteit wordt gestopt en de potentieel bodembedreigende stoffen worden verwijderd uit de inrichting.
14	In voorschrift 1.9.1. van de beschikking is opgenomen dat een maximum van 1.008kg kruit mag worden verbrand per jaar. Indiener stelt dat het aangegeven maximum te beperkend is en dat in de aanvraag staat aangegeven dat "ongeveer" 1.008kg kruit per jaar wordt verbrand. Indiener verzoekt om de hoeveelheid te verruimen tot maximaal 1.025kg kruit per jaar.	In de aanvraag wordt door indiener expliciet verzocht om 1.008 kilogram aan kruitverbranding toe te staan. Gelet op de minimaal te verwachten milieuaspecten ga ik er mee akkoord de hoeveelheid te verruimen tot 1.025 kilogram kruit per jaar.
15	In voorschrift 1.10.3 is aangegeven dat een schriftelijke reactie wordt gestuurd aan de vergunninghouder na ontvangst van een onderzoeksplan voor proefneming. Indiener stelt dat het niet duidelijk is wat hiermee bedoeld wordt. Indiener stelt dat het onduidelijk is of dit een goedkeuring betreft, wat er gebeurt als er niet tijdig gereageerd wordt en stelt dat dit zorgt voor onnodig werk en administratie. Indiener verzoekt om af te zien van goedkeuring en enkel te volstaan met het aanleveren van de gegevens als bedoeld in voorschrift 1.10.2	Voorop staat dat uit andere zienswijzen blijkt dat de term 'proefnemingen' onduidelijk is. Dit vraagt om een nadere duiding in de ontwerpbeschikking. Ook worden de voorschriften beschouwd en aangepast. Een goedkeuring kan impliceren dat de ILT een besluit afgeeft op een proefneming. Dat is echter niet het geval. De ILT moet echter wel in kennis gesteld worden om te kunnen beoordelen of een voorgenomen proefneming binnen de wettelijke kaders valt. De ILT moet ook vooraf op de hoogte worden gebracht om, indien nodig, toezicht te kunnen houden. Kortom, ILT hoeft op basis van de vergunning geen instemming of goedkeuring te verlenen. Wel moet de ILT over de gegevens kunnen beschikken om te kunnen bepalen of het houden van toezicht noodzakelijk is. De ontwerpbeschikking wordt op dit punt verduidelijkt en de voorschriften worden aangepast.
16	Indiener verzoekt om een doorkijk te maken naar de Omgevingswet en hierbij aan te sluiten.	Het is onduidelijk op welke zaken indiener hierbij doelt. Het is niet mogelijk om selectief enerzijds de Wabo toe te passen en anderzijds de Omgevingswet. De aanvraag is onder de Wabo ingediend en wordt, mede op basis van het

			overgangsrecht, volledig onder de Wabo afgehandeld.
ASK-006	1	Indiener stelt dat, gelet op de NPRD, het op dit moment politiek, bestuurlijk, sociaalpsychologisch alsook juridisch niet wenselijk is om nog een vergunning voor de huidige bedrijfsvoering van het ASK te verlenen. Indiener stelt voor om de verdere behandeling van deze vergunning op te schorten in afwachting van de uitkomsten van de uitkomsten van NPRD.	Deze aanvraag betreft een revisie van het gehele schietterrein. De huidige, verouderde vergunning wordt hiermee geactualiseerd waarmee nu een betere handhaafbare situatie met meer rechtsbescherming ontstaat. De met de NPRD beoogde ontwikkelingen staan hier volledig los van en zijn nog onvoldoende concreet om in deze beoordeling te betrekken.
	2	Indiener stelt het oneens te zijn met de redenering dat ASK een op zichzelf staande entiteit is. Naar mening van indiener dienen de cumulatieve effecten van de (direct) nabijgelegen defensie terreinen meegenomen te worden. Indiener stelt dat deze cumulatieve effecten niet in kaart zijn gebracht en niet zijn meegewogen.	Het ASK is een op zichzelf staande inrichting met bijzondere en voor Nederland unieke kenmerken. Het is het enige en grootste schietterrein in Nederland waar met groot kaliber munitie geoefend kan worden. Dat er rondom het terrein andere defensie terreinen aanwezig zijn, doet hier niets aan af. Defensie terreinen worden in heel Nederland gevonden. Er is met deze andere terreinen geen onderlinge zeggenschap en er zijn geen technische of organisatorische bindingen. Er kan sprake zijn van functionele binding omdat munitie per dag aangeleverd wordt op het terrein en dit ook afkomstig kan zijn van het nabijgelegen MMC. Hetzelfde geldt voor militairen die komen oefenen. Deze kunnen afkomstig zijn vanaf Legerplaats Oldebroek maar feitelijk komt er personeel oefenen vanuit de gehele landmacht organisatie waardoor een feitelijke en unieke functionele binding met de legerplaats ontbreekt. Niet voor niets is ASK als plek waar vanuit het gehele land eenheden kunnen komen oefenen in het verleden steeds als zelfstandige inrichting aangemerkt. Dit is ook onder de Omgevingswet weer het geval waar in bijlage IX bij het BKL het ASK als zelfstandige inrichting is aangemerkt.
	3	Indiener stelt dat de overschrijdingen van de normwaarde van 50dB Bsdan niet onvermijdelijk zijn. Indiener stelt dat in het ontwerpbesluit is opgenomen dat geluid bij voorkeur bij de bron voorkomen dient te worden. Naar mening van indiener dient dit uitgangspunt concreter en stringenter geformuleerd en geregeld te worden. Indiener verzoekt specifiek dit principe over te nemen en uit te laten werken. Naar mening van indiener zou hierbij het uitgangspunt niet moeten zijn: "hoe kan zo goed mogelijk de geluidruimte tot de reguliere grenswaarde van 50dB worden benut", maar "hoe kan zo ver mogelijk beneden deze grenswaarde goed worden geoefend".	Aanvrager heeft bij de vergunning een maatregelenonderzoek naar de reductie van schietgeluid ingediend. In dit onderzoek is uitgewerkt welke maatregelen al getroffen worden, welke potentiële maatregelen er nog getroffen kunnen worden en wat de haalbaarheid hiervan is. Gelet hierop zijn wij van mening dat Defensie in voldoende mate heeft onderzocht of de geluidsbelasting gereduceerd kan worden.

4	Indiener stelt dat op de meeste beoordelingslocaties rondom het ASK de 60mm, 81mm, 120mm mortieren en de 155mm panterhouwitsers voor de meeste geluidsbelasting zorgen. Volgens indiener ligt het voor de hand om hier structurele oplossingen te zoeken. Het waar mogelijk toepassen van oefenmunitie, zoveel mogelijk centraal op het terrein situeren van schiet- en explosiepunten en voor een deel van de opleiding met simulaties werken voldoet hier niet aan naar mening van indiener. Indiener stelt dat dit het ASK te veel speelruimte biedt en de omgeving te weinig zekerheden biedt. Ook zou dit onvoldoende houvast voor sturing en handhaving bieden. Indiener verzoekt hoe dan ook om harde kwantitatieve limieten en harde deadlines voor het ontwikkelen en invoeren van oefenmunitie voor mortieren.	Om de inzet en het oefenen te optimaliseren is een model door TNO ontwikkeld om flexibel te kunnen zijn in het oefenen, maar wel binnen de wettelijke dosismaat te blijven. Aanvrager heeft bij de aanvraag een onderbouwing gevoegd van de mogelijk te nemen en de genomen maatregelen. Ten aanzien van oefenmunitie geldt dat dit bij de panterhouwitser al toegepast is. Ook wordt zo veel als mogelijk geoefend in een simulator. Echter blijft het noodzakelijk om "live" te schieten met artillerie. Daar is het ASK terrein bij uitstek geschikt voor en enig in Nederland. Dat het oefenen buiten het terrein gehoord kan worden is evident. Defensie dient daarbij binnen de wettelijke kaders te blijven. De ontwikkelde methode maakt het mogelijk om binnen de gewenste flexibiliteit ook binnen de wettelijke kaders te blijven.
5	Voortbordurend op hetgeen onder (4) genoemd, stelt indiener de volgende combinatie van oplossingen voor: - Maximaliseren van OSBG-gebruik door de panterhouwitsers - Ontwikkelen en maximaal inzetten van OSBG voor alle type mortieren - HE-oefeningen alleen in dunbevolkte partnerlanden	Het schieten van 155mm High Explosive (HE) granaten is al heel erg beperkt (minder dan 300 per jaar). Alle overige vuren met 155mm worden gedaan met OSBG (ruim 2500 per jaar). Aan het gebruik van 155mm OSBG door defensie kleven ook nadelen. Om die reden is het gebruik van 155mm OSBG gemaximaliseerd. Voor mortieren kent Defensie op dit moment geen OSBG munitie. Voor wat betreft de oefenmogelijkheden in het buitenland, deze worden steeds schaarser. Dit omdat binnen andere landen ook wordt uitgebreid met defensie eenheden. Bovendien zorgt strengere regelgeving in het buitenland ook voor meer beperkingen van en op de aanwezige oefenterreinen. Eigen nationale eenheden krijgen voorrang en de beschikbaarheid voor Nederlandse eenheden wordt beperkt. Het uitvoeren van HE-oefeningen in dunbevolkte partnerlanden gaat hierdoor niet meer zo gemakkelijk. Belangrijk daarbij is te benadrukken dat de aangevraagde activiteiten binnen het Nederlandse wettelijke kader vergunbaar zijn en dat Defensie haar werk en oefeningen al zoveel als mogelijk uitvoert met oefen- en OSBG munitie.

6	Indiener stelt niet te betwisten dat oefeningen met houwitser en mortieren enkel uitgevoerd kunnen worden op het ASK, maar stelt dat dit niet per definitie geldt voor alle andere wapens en activiteiten. Indiener plaatst hierbij vooral grote vraagtekens bij de noodzaak tot "feitelijk nieuwe" oefenlocaties voor kleinere wapens vlak bij de woonwijk Wezep-Zuid. Indiener vreest dat de overlast van deze banen, die 30 jaar geleden aanwezig was, weer terugkeert. Naar mening van indiener met nog meer overlast dan voorheen omdat er zowel meer schoten als avondoefeningen plaats gaan vinden.	Het is verwarrend wat de indiener bedoelt met feitelijk nieuwe oefenlocaties voor kleinere wapens vlak bij de woonwijk Wezep-Zuid. De indiener kan hier oefenterrein Wezeperberg (OT Wezeperberg) mee bedoelen, maar dit behoort niet tot de inrichting ASK. Er liggen op het ASK aan de kant van Wezep een drietal schietbanen voor klein kaliber wapens, te weten: schietbaan AGW, schietbaan Wezeperberg en schietbaan Kamperbaan. In 2025 is daar in de avondperiode niet geschoten. Overigens heet de schietbaan Wezeperberg, omdat deze in de buurt van Wezeperberg ligt en heeft niets met OT Wezeperberg te maken. Er is al met al op het ASK geen sprake van oude schietbanen die weer in gebruik genomen worden.
7	Indiener stelt dat in bijlage M08 ten onrechte weinig of geen aandacht wordt besteed aan beste beschikbare technieken en andere hinderbeperkende gebruiken een voorzieningen voor bijvoorbeeld schietbanen voor kleinere wapens (zoals de Kamperbaan en de schietbaan Wezeperberg). Indiener verzoekt dit alsnog te laten onderzoeken.	Defensie maakt veel gebruik van simulatoren. Dit geldt voor zowel artillerie, mortieren als klein kaliber wapens. Dit gebeurt om de oefencapaciteit voor de militairen te maximaliseren. Oefenen in het open veld blijft echter noodzakelijk om militairen op een mogelijk conflict voor te kunnen bereiden. Daarom is de gewenste oefencapaciteit in de aanvraag getoetst aan de wettelijke kaders. ASK blijft binnen die wettelijke kaders en dat levert een vergunbare situatie op. Overigens zijn de grote kalibers binnen die wettelijke kaders maatgevend en niet de klein kalibers. De schietbanen aan de kant van Wezep op het ASK betreffen groeps- en pelotonsschietbanen of schietbanen voor schutters lange dracht waarbij het onmogelijk is deze schietbanen anders in te richten dan nu het geval is.
8	Indiener verzoekt in ieder geval vlak bij de woonwijk Wezep-Zuid geen nieuwe schiet- en explosieactiviteiten te ontwikkelen als die elders met geen of objectief minder hinder voor de omgeving kunnen plaatsvinden.	De ILT kan enkel activiteiten weigeren als dit uit het belang van het milieu is. Door aanvrager is de geluidsbelasting in kaart gebracht ten gevolge van alle activiteiten. De schietbanen hebben hierin geen effect op de daadwerkelijke berekende geluidsbelasting. De maatgevende waarde wordt bepaald door mortieren en houwitser. Aanvullend hierop liggen er op het ASK aan de kant van Wezep een drietal bestaande schietbanen voor klein kaliber wapens, te weten: schietbaan AGW, schietbaan Wezeperberg en schietbaan Kamperbaan. In 2025 is daar in de avondperiode niet geschoten. Overigens heet de schietbaan Wezeperberg, omdat deze in de buurt van Wezeperberg ligt en heeft niets met OT Wezeperberg te maken. Het OT Wezeperberg maakt geen deel uit van ASK. Er is al met al op het ASK geen sprake van oude schietbanen die weer in gebruik genomen worden en ook geen sprake van nieuwe schietbanen.

ASK-007	1	Indiener stelt dat de uitbreidingen zijn gelegen in Natura 2000-gebied en dat de uitbreidingen effect zullen hebben op de staat van natuur, onder andere door extra stikstofuitstoot.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	2	Indiener stelt dat het schieten met 120 mm mortieren zal zorgen voor overlast in geluid en trillingen. Indiener refereert hierbij aan de grenzen uit de Hinderwetvergunning uit 1994 en dat wijzigingen of nieuwe activiteiten ook deze grenzen in acht dienen te houden.	Defensie heeft met de vergunningaanvraag, waarop de ontwerpbeschikking gebaseerd is, een nieuwe, de gehele inrichting omvattende aanvraag, ingediend. Hierbij wordt de belasting op de omgeving in zijn geheel opnieuw beschouwd en getoetst. Naar aanleiding van de door Defensie ingediende gegevens hebben wij dit getoetst. Op basis van de aangeleverde gegevens zijn wij van mening dat er een te vergunnen situatie voorligt waarin we nieuwe grenzen stellen.
	3	Indiener stelt dat het landen van een helikopter op meerdere plaatsen op het ASK voor extra geluidsoverlast zal zorgen, omdat de helikopter momenteel slechts op 1 plek kan landen.	Er is in de ontwerpbeschikking en vergunningaanvraag geen sprake van de realisatie van meer landingsplekken voor helikopters. Dit wordt daarom niet met deze vergunning toegestaan.
	4	Indiener stelt dat Defensie een corridor aan wil leggen, waarbij cargodrones over de gemeente Heerde zullen vliegen en hier overlast veroorzaken en effect zal hebben op natuur.	Een corridor waarbij cargodrones vliegen en landen op het ASK maakt geen onderdeel uit van de vergunningaanvraag. Deze activiteit wordt hiermee dus niet vergund en toegestaan.
	5	Indiener stelt dat een definitief oordeel op de aanvraag revisievergunning pas mogelijk is wanneer de uitkomsten van de onderzoeken, die in het kader van de omgevingsvergunning Natuur worden uitgevoerd, bekend zijn.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.

1	Indiener stelt dat de huidige ontwerpbeschikking de procedure van terinzagelegging niet overeenkomstig de wettelijke regels heeft doorlopen, en hierdoor geweigerd dient te worden. De terinzagelegging heeft naar mening van indiener niet plaatsgevonden volgens de Algemene wet bestuursrecht. In verschillende omliggende gemeenten zouden de stukken niet fysiek aanwezig zijn geweest. Daarnaast is indiener medegedeeld dat de stukken niet digitaal beschikbaar zijn, ondanks dat dit per 1 juli 2023 wettelijk verplicht is. Eveneens stelt indiener dat door de helpdesk is medegedeeld dat het indienen van een mondelinge zienswijze niet mogelijk zou zijn. Indiener is van mening dat de termijn voor het indienen van de zienswijzen moet worden verlengd.	Allereerst betreuren wij het ten zeerste dat door de helpdesk is medegedeeld dat het indienen van een mondelinge zienswijze niet mogelijk zou zijn. Dit behoort te allen tijde tot de mogelijkheden. De documenten hebben niet digitaal ter inzage gelegen. Wij zijn echter van mening dat met de kennisgeving in de Staatscourant en het op verzoek digitaal verstrekken van de gegevens voldaan is aan de verplichtingen. Ten aanzien van de terinzagelegging hebben wij inderdaad vernomen dat dit niet in alle gemeenten is verlopen zoals dit zou moeten. Nadat dit de ILT ter ore is gekomen heeft de ILT direct contact opgenomen met alle gemeenten waar de stukken ter inzage zouden moeten liggen. Ook hebben wij bij deze gemeenten aangegeven dat als mensen nog vragen hadden over de zienswijzetermijn, zij contact met de ILT op konden nemen en de ILT ze dan van informatie zouden voorzien en mee zouden denken over de termijnen van indiening. Hiermee zijn wij van mening dat er geen belangen geschaad zijn. Omdat echter de ingediende zienswijzen hebben geleid tot het op punten aanpassen van de vergunning en zowel de ILT als Defensie transparant willen zijn, is ervoor gekozen een ontwerp-beschikking ter inzage te leggen. Daarmee wordt ook ondervangen dat de ontwerpbeschikking voor eenieder bij de gemeente op juiste wijze inzichtelijk is.
2	Indiener is van mening dat het ASK gezamenlijk met de legerplaats Oldebroek één inrichting vormt. Indiener refereert hierbij aan functionele, organisatorische en ook technische binding. Het niet beschouwen van de LO en het ASK als één inrichting vormt volgens indiener een wezenlijk gebrek	Het ASK is een op zichzelf staande inrichting met bijzondere en voor Nederland unieke kenmerken. Het is het enige en grootste schietterrein in Nederland waar met groot kaliber munitie geoefend kan worden. Dat er rondom het terrein andere defensie terreinen aanwezig zijn, doet hier niets aan af. Defensie terreinen worden in heel Nederland gevonden. Er is met deze andere terreinen geen onderlinge zeggenschap en er zijn geen technische of organisatorische bindingen. Er kan sprake zijn van functionele binding omdat munitie per dag aangeleverd wordt op het terrein en dit ook afkomstig kan zijn van het nabijgelegen MMC. Hetzelfde geldt voor militairen die komen oefenen. Deze kunnen afkomstig zijn vanaf Legerplaats Oldebroek maar feitelijk komt er personeel oefenen vanuit de gehele landmacht organisatie waardoor een feitelijke en unieke functionele binding met de legerplaats ontbreekt. Niet voor niets is ASK als plek waar vanuit het gehele land eenheden kunnen komen oefenen in het verleden steeds als zelfstandige inrichting aangemerkt. Dit is ook onder de Omgevingswet weer het geval waar in bijlage IX bij het BKL het ASK als zelfstandige inrichting is aangemerkt.

3	Ten aanzien van de functionele binding stelt indiener dat de brandweer op de LO van essentieel belang is voor het ASK. Indiener wijst op het feit dat bij oefeningen waarbij met mortieren wordt geschoten de brandweer altijd klaarstaat op het ASK. Indiener refereert aan een ruimtelijke ordenings- en bouwprocedures waarbij de brandweerkazerne op deze specifieke plek vanwege het ASK destijds als noodzakelijk is onderbouwd. Indiener stelt dat ook alle oefeningen van de brandweer plaatsvinden op het ASK, waar hiervoor speciale trainingsfaciliteiten zijn gebouwd.	Het ASK is een op zichzelf staande inrichting met bijzondere en voor Nederland unieke kenmerken. Het is het enige en grootste schietterrein in Nederland waar met groot kaliber munitie geoefend kan worden. Dat er rondom het terrein andere defensieterreinen aanwezig zijn, doet hier niets aan af. Defensieterreinen worden in heel Nederland gevonden. Er is met deze andere terreinen geen onderlinge zeggenschap en er zijn geen technische of organisatorische bindingen. Er kan sprake zijn van functionele binding omdat munitie per dag aangeleverd wordt op het terrein en dit ook afkomstig kan zijn van het nabijgelegen MMC. Hetzelfde geldt voor militairen die komen oefenen. Deze kunnen afkomstig zijn vanaf Legerplaats Oldebroek maar feitelijk komt er personeel oefenen vanuit de gehele landmacht organisatie waardoor een feitelijke en unieke functionele binding met de legerplaats ontbreekt. Niet voor niets is ASK als plek waar vanuit het gehele land eenheden kunnen komen oefenen in het verleden steeds als zelfstandige inrichting aangemerkt. Dit is ook onder de Omgevingswet weer het geval waar in bijlage IX bij het BKL het ASK als zelfstandige inrichting is aangemerkt. Indiener refereert aan de brandweer op Legerplaats Oldebroek, die ook ingezet wordt op het ASK en op dit terrein een oefenfaciliteit heeft. Echter geldt ook voor de civiele brandweer dat inzet op het ASK mogelijk is, zoals ook de militaire brandweer te hulp kan komen bij civiele calamiteiten. Dit is nog geen reden om Legerplaats Oldebroek en ASK als één inrichting te moeten beschouwen. Functionele binding gaat verder dan functioneel samenwerken.
4	Ten aanzien van de organisatorische binding stelt indiener dat personeel zowel op LO als op het ASK werkt. De kantine en slaapplaatsen worden op LO gebruikt voor militairen die oefenen op het ASK. Indiener stelt dat gasten ook ontvangen worden in de gebouwen op LO en vanaf daar ASK bezoeken.	Wij refereren graag aan de beantwoording van zienswijze 008-03, welke van gelijke strekking is.
5	Ten aanzien van de technische binding stelt indiener dat wegen, parkeerplaatsen, toegangscontrole en elektriciteitsvoorzieningen worden gedeeld. Indiener stelt dat de opslag van munitie en voertuigen op LO direct gerelateerd is aan het ASK en hier ook gedurende oefeningen wordt opgeslagen.	Wij refereren graag aan de beantwoording van zienswijze 008-03, welke van gelijke strekking is.

6	Indiener stelt dat omwonenden (ernstige) overlast ervaren door het afschieten van mortieren, artillerie en geweervuur. Indiener stelt dat in de aanvraag en het geluidsrapport eenvoudig over aspecten heen wordt gestapt en de motivatie in de aanvraag te wensen overlaat. Dit blijkt volgens indiener doordat er te weinig rekening is gehouden met: - cumulatie van geluid - samenhang van geluid met overige kazernes - de effecten van laagfrequent geluid zijn onvoldoende onderzocht - piekniveaus zijn niet onderzocht, enkel gemiddelde dagwaarden - geluid reducerende maatregelen zijn onvoldoende onderzocht - effecten op het rondom ASK gelegen stiltegebied zijn niet onderzocht - effecten van geluid op natuur zijn niet onderzocht - de schade aan woningen door piekniveaus is niet onderzocht	Ten aanzien van schietgeluid geldt dat hiervoor geen cumulatie met ander geluid geldt, daar dit een separaat toetsingskader betreft. Hierin volgen wij de Beleidsregel schietlawaaï defensieterreinen. De methodiek ziet ook niet toe op de beoordeling van piekniveaus, maar op jaargemiddelde waarden uitgedrukt in Bs,dan. De effecten van laagfrequent geluid zijn ingebed in deze methodiek. Aanvrager heeft bij de vergunning een maatregelenonderzoek naar de reductie van schietgeluid ingediend. In dit onderzoek is uitgewerkt welke maatregelen al getroffen worden, welke potentiële maatregelen er nog getroffen kunnen worden en wat de haalbaarheid hiervan is. Gelet hierop zijn wij van mening dat Defensie in voldoende mate heeft onderzocht of de geluidsbelasting gereduceerd kan worden. In het kader van trillingen zijn piekniveaus en de effecten hiervan op woningen onderzocht. In het trillingsonderzoek wordt een relatie gelegd tussen piekgeluidsniveaus en trillingen en mogelijke schade/hinder hierdoor. De uitkomsten van deze onderzoeken hebben geleid tot voorschriften en normen voor trillingen. Ook is een meetverplichting opgenomen. Stiltegebieden en effecten van geluid op natuur vallen buiten de scope van deze vergunning, zoals in meerdere zienswijzen aan de orde is gekomen en beantwoord. Wij verwijzen daarvoor graag naar die zienswijzen.
7	Indiener stelt mogelijkheden te zien om de geluidsbelasting terug te dringen, door het gebruik van oefenmunitie. Volgens indiener toont onderzoek aan dat dit mogelijk is. Indiener ziet graag voorschriften die dit verplichten. Daarnaast stelt indiener dat ook gekeken kan worden naar het aantal kardoezen dat gebruikt wordt bij het afschieten.	Aanvrager heeft in het maatregelenonderzoek ten aanzien van geluid gemotiveerd dat waar mogelijk al gebruik wordt gemaakt van oefenmunitie. Dit is het geval in het geval van de 155mm granaten die door de Pantserhouwitzer afgevuurd worden. Aanvrager stelt dat het nog niet mogelijk is om dit voor andere munitie te doen. Ten aanzien van de kardoezen geldt dat hier bij het schieten al een afweging wordt gemaakt. Het aantal kardoezen dat gebruikt wordt is bepalend voor de afstand waarover een projectiel afgeschoten wordt. Wij vinden het ten behoeve van de oefenmogelijkheden van Defensie niet opportuun om hier beperkingen aan op te leggen.
8	Indiener stelt dat de onderbouwing waarom overgegaan kan worden naar 60 dB(A) in de bijlage zeer discutabel is. Naar mening van de indiener is de onderbouwing zeer globaal en vrijblijvend. Onderbouwingen waarom maatregelen niet mogelijk zouden zijn wordt niet onderbouwd en ook	Defensie heeft al een aantal maatregelen getroffen, deze zijn ook beschreven in het maatregelenonderzoek dat bij de aanvraag is ingediend. Uit dit onderzoek blijkt ook dat additionele maatregelen weinig tot geen effect hebben op de berekende geluidsbelasting rondom het ASK.

		ontbreekt een specificatie van "waar mogelijk".	
	9	Indiener stelt dat de geluidsvoorschriften in huidige vorm niet handhaafbaar zijn. Ook zou voor omwonenden niet inzichtelijk zijn wanneer Defensie haar voorschriften overtreedt en pleit hierom voor een real time meetnet rondom het ASK.	De geluidsbelasting rondom het ASK is berekend met het model Cogel. Op basis van dit model is door TNO een monitoringsmodel opgesteld. Op basis van dit monitoringsmodel is direct inzichtelijk of de geluidsbelasting (in Bs,dan) overschreden wordt. ILT controleert actief of de uitgevoerde schoten opgenomen zijn in het model en of nog steeds voldaan kan worden aan de Bs,dan normen. Als dit niet het geval is kan handhavend worden opgetreden. Gelet hierop zien wij niet de meerwaarde om een real time meetnet voor te schrijven in de voorschriften van de vergunning.
	10	Indiener stelt dat de stelling van Defensie dat ASK de enige plek in Nederland is waar met specifieke wapensystemen geoefend kan worden niet betwist wordt, maar dat niet aannemelijk wordt gemaakt dat dit voor alle wapens en activiteiten geldt.	De ILT heeft als bevoegd gezag voor de vergunningverlening te beoordelen of de aangevraagde activiteiten milieu hygiënisch toelaatbaar zijn en dat is het geval. Het is niet aan de ILT om alternatieven te onderzoeken noch aan Defensie voor te schrijven om dergelijk onderzoek te doen.
	11	Indiener plaatst grote vraagtekens bij hetgeen in het TNO rapport te lezen valt over nieuwe oefenlocaties voor kleinere wapens naast de woonwijk Wezep-Zuid. Indiener stelt dat hier tot de jaren '90 een schietbaan was, waardoor een situatie ontstond waarin er overdag nagenoeg geen rust was. Deze banen zijn destijds onder bestuurlijke druk gesloten. Indiener verzoekt om deze uitbreiding niet toe te staan, daar deze activiteiten niet specifiek aan het ASK zijn verbonden.	Het is verwarrend wat de indiener bedoelt met feitelijk nieuwe oefenlocaties voor kleinere wapens vlak bij de woonwijk Wezep-Zuid. De indiener kan hier oefenterrein Wezeperberg (OT Wezeperberg) mee bedoelen, maar dit behoort niet tot de inrichting ASK. Er liggen op het ASK aan de kant van Wezep een drietal schietbanen voor klein kaliber wapens, te weten: schietbaan AGW, schietbaan Wezeperberg en schietbaan Kamperbaan. In 2025 is daar in de avondperiode niet geschoten. Overigens heet de schietbaan Wezeperberg, omdat deze in de buurt van Wezeperberg ligt en heeft niets met OT Wezeperberg te maken. Er is al met al op het ASK geen sprake van oude schietbanen die weer in gebruik genomen worden. Het is voorts niet aan de ILT om keuzes te maken over waar Defensie haar activiteiten laat plaatsvinden. De ILT heeft te beslissen op de aanvraag die voorligt. Genoemde activiteiten maken daarvan deel uit en zijn - zoals volgt uit de gemaakte beoordelingen - milieu hygiënisch aanvaardbaar te achten.
	12	Indiener stelt dat het akoestisch onderzoek is uitgevoerd met het model Cogel, dat enkel beschikbaar is bij TNO. Voor omwonenden is dit model niet transparant en kan niet beoordeeld worden of daadwerkelijk aan de geluidsnormen wordt voldaan. Het model dient naar mening van indiener realtime inzichtelijk te zijn en het onderzoek dient ook door derden reproduceerbaar te zijn.	Het klopt dat het model Cogel enkel beschikbaar is bij TNO. Bij de aanvraag zijn echter wel de invoergegevens van de rapportage gevoegd. Aan de hand van deze invoergegevens kunnen de gegevens gecontroleerd worden. Het is op dit moment niet mogelijk voor derden om gebruik te maken van Cogel.

13	Indiener stelt dat het ASK in een rustige woonwijk is gelegen, in plaats van de in de beschikking gestelde wijk in een stad. Indiener verzoekt dit als uitgangspunt te gebruiken.	Het klopt inderdaad dat de omgevingstypering in de vergunning niet juist is gekozen. Dit is in het ontwerp aangepast.
14	Indiener stelt dat bij industriegeluid in de beschikking wordt gesteld dan voldaan kan worden aan de normen 70, 65, 60 (dag/avond/nacht) en dat op basis hiervan de geluidsnormen zijn vastgesteld. Dit betekent volgens indiener dat er meer geluidsruijme wordt gegeven dan noodzakelijk of aangevraagd is. Indiener stelt dat de werkelijk berekende geluidswaarde op deze woningen als norm vastgelegd dient te worden.	Gelet op bovenstaande constatering dat de omgeving beter te typeren valt als stille woonwijk, zullen deze waarden ook aangepast worden. Er wordt dan uitgegaan van een langtijdgemiddeld beoordelingsniveau van 45, 40, 35 dB (dag/avond/nacht). De Lamax zal dan volgens de handreiking industrielawaai en vergunningverlening worden vastgesteld op respectievelijk 55, 50 en 45 dB in de dag, avond- en nachtperiode. Wij zijn van mening dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat voldaan kan worden aan deze normen en zien ook geen aanleiding om strengere normen op te nemen.
15	Indiener stelt dat het gebruikte model voor trillinghinder gebaseerd is op metingen uit het verleden bij slechts 4 woningen op grote afstand van het ASK gelegen. Naar mening van indiener is het onderzoek hiermee onvoldoende representatief. Indiener haalt een citaat aan uit het rapport van TNO: "Dit roept de vraag op of het mogelijk is dat er andere woningen zijn, dichter bij het ASK, waar hogere niveaus kunnen optreden dan tot nu toe gemeten. Zonder aanvullende metingen is daar geen zekerheid over te geven".	Het klopt dat er tot op heden slechts metingen zijn uitgevoerd bij een viertal woningen. In de rapportage van TNO wordt echter voldoende beargumenteerd waarom een voldoende representatief beeld voor de omgeving gecreëerd is. Er is uitgegaan van een worstcase scenario. De vergunning voorziet daarnaast in verificatiemetingen waar voorafgaand een plan van aanpak aan ILT moet worden overlegd.
16	Indiener stelt dat de gehanteerde normen een te grote mate van trillingen toelaten, wat schadelijk kan zijn voor de gezondheid van omwonenden.	De gehanteerde normen zijn onderbouwd in het bij de aanvraag gevoegde trillingsrapport. Gezondheid maakt geen onderdeel uit van het gehanteerde toetsingskader.
17	Indiener stelt dat trillingen via de bodem onderbelicht zijn en rondom het doelengebied gevolgen kunnen hebben voor de stabiliteit van woningen. Volgens indiener is onvoldoende aangetoond dat effecten via de bodem niet meegenomen hoeven te worden.	In het bij de aanvraag gevoegde trillingsrapport is in bijlage 1 uitgewerkt wat het dominante pad voor kans op schade is en in bijlage 4 wat het dominante pad is voor hinder door trillingen. Uit deze beschouwing blijkt dat voor zowel schade als hinder trillingen door de lucht het dominante pad zijn. Door indiener wordt niet onderbouwd waarom dit incorrect is en juist de trillingen door de bodem ook beschouwd dienen te worden. Ter verificatie van de stelling dat lucht het dominante trillingpad is dienen ook trillingsmetingen uitgevoerd te worden.

18	Indiener stelt dat, omdat onvoldoende duidelijk is of aan de voorschriften voldaan kan worden, achteraf gecontroleerd moet worden of aan de gestelde eisen wordt voldaan. Indiener is van mening dat dit vooraf onderzocht had moeten worden. Indiener stelt dat er sprake kan zijn van een fictieve weigering indien niet voldaan kan worden aan de normen, wat in strijd is met de wet.	In de aanvraag is door onderzoeksrapporten aangetoond dat binnen de door Defensie gestelde behoefte in de aanvraag, voldaan kan worden aan de wettelijke kaders. Van een fictieve weigering is geen sprake. De aangevraagde situatie is op grond van de aanvraag getoetst en vergunbaar.
19	Indiener stelt dat het in de voorschriften onvoldoende is gesteld aan welke eisen de woningen en het onderzoek moet voldoen. De 2 tot 4 woningen die door TNO worden benoemd zijn naar mening van indiener veel te weinig om te kunnen spreken van een representatieve situatie.	In de voorschriften 1.7.5 en 1.7.6 is dit nader uitgewerkt. De vergunning schrijft niet voor waaraan het trillingsonderzoek moet voldoen. Hiervoor wordt op 1.7.6 eerst een plan van aanpak voorgelegd aan de ILT. In dat plan van aanpak moet duidelijk worden of de opzet voldoende is, er een representatieve set aan woningen is gekozen en of de meetstrategie akkoord is.
21	Indiener stelt dat de motivatie dat trillingen berekend kunnen worden via het model dat gehanteerd is op Texel/Vliehors niet deugt, vanwege de verschillen in de gebieden. Daarnaast stelt indiener dat er geen onderzoek is gedaan naar de massa van de woningen en of er panden in het gebied zijn met een verhoogd risico. Indiener stelt dat hierdoor niet duidelijk is of de toetswaarde van 105 dB als 1% correct is. Niet is onderbouwd waarom dit niet nog lager dient te zijn.	Juist vanwege de verschillen in de gebieden hebben wij voorschriften opgenomen ter verificatie van de prognose van de trillingen die ontstaan. Als hieruit blijkt dat de situatie niet voldoet zal de ILT handhavend optreden en kan Defensie haar activiteiten niet uitvoeren. Ten aanzien van de toetswaarde van 105B geldt dit al reeds als een lagere waarde dan bij de Vliehors gehanteerd is. Hier is uitgegaan van 110dB. Juist omdat het niet mogelijk bleek om op korte termijn te meten is de norm voor het ASK verlaagd naar 105dB. Metingen moeten uitwijzen of dit volstaat.
22	Indiener stelt dat onvoldoende is aangetoond dat de afgeschermd locatie bij de detonatie van voertuigen voldoende bescherming biedt. Indiener stelt dat een maximale grens voor de lading opgenomen dient te worden gebaseerd op berekeningen.	Wat indiener hier stelt heeft al plaatsgevonden. Op basis van het berekende geluidsexpositieniveau zijn beperkingen gesteld aan de maximale explosieve lading die hier tot ontploffing gebracht mag worden. Vanaf bepaalde hoeveelheden NEG dient een explosief ingegraven te worden. Ten aanzien van de afgeschermd locatie waar explosieven getest worden op voertuigen geldt dat dit enkel in springput 1 plaats kan vinden. Dit betreft een 5 meter diepe kuil die omgeven is door een 3 meter hoge aarden wal. Uit berekeningen van het geluidsexpositieniveau blijkt dat dit een acceptabele situatie oplevert.
23	Indiener stelt dat niet aannemelijk is gemaakt dat de woning aan de Elburgerweg 27 in Epe geen onaanvaardbare trillinghinder ontvangt, daar deze boven de 105dB zit.	In de vergunning is trillingsonderzoek voorgeschreven. De vergunning schrijft niet voor waaraan het trillingsonderzoek moet voldoen. Hiervoor wordt op grond van voorschrift 1.7.6 eerst een plan van aanpak voorgelegd aan de ILT. In dat plan van aanpak moet duidelijk worden of de opzet voldoende is, er een representatieve set aan woningen is gekozen en of de meetstrategie akkoord is.

	24	Indiener stelt dat TNO aangeeft dat zij is uitgegaan van de geluidsbelasting Bs, die wordt veroorzaakt door schietgeluid. Dit betreft een gemiddelde terwijl trillingen juist worden veroorzaakt door piekgeluiden.	Hetgeen hier door indiener wordt gesteld is correct. Om deze reden zijn in de ontwerpbeschikking aparte normeringen opgenomen voor (schiet)geluid en trillingen. Bij trillingen wordt rekening gehouden met de piekniveaus, dit is ook zo gehanteerd in de methodiek van TNO.
	25	Indiener verzoekt de grenswaarde als maximale norm op te leggen, in plaats van per voorschrift maximaal 3 keer per jaar een Veff,max van ten hoogste 8 te vergunnen.	De gehanteerde methodiek waarbij maximaal 3 keer per jaar een Veff,max van ten hoogste 8 wordt toegestaan is in lijn met de methodiek van SBR B voor incidentele activiteiten.
	26	Indiener stelt dat gekozen is voor een aanpak waarbij het gemiddelde dagelijkse aantal van de voor trillingen relevante mondingsknallen en detonaties wordt berekend door de opgave van Defensie voor het jaarlijkse aantal te delen door 365. Volgens indiener is dit niet volgens de daadwerkelijke situatie omdat de voor trillingen relevante knallen slechts op een paar geconcentreerde dagen per jaar plaatsvinden. Naar mening van indiener vindt hierdoor ernstige onderschatting van de hinder plaats.	De grenswaarde is gerelateerd aan het aantal schoten/detonaties per dag. Als er meer schoten per dag worden uitgevoerd dan het gemiddelde, dan zal dit resulteren in een lagere grenswaarde. Grote afwijkingen zullen daardoor niet mogelijk zijn.
	27	Indiener stelt dat bij de bepaling van trillingen uit is gegaan van de verkeerde categorie. Naar mening van indiener kan niet gesproken van categorie 4, maar is er minimaal sprake van categorie 3. Doordat categorie 3 wordt gelimiteerd op een periode van 3 maanden is naar mening van indiener zelfs sprake van categorie 2.	Hetgeen indiener hier stelt is in het memo bij het trillingsrapport uitgewerkt. Hierin is onderbouwd dat de aard van de trillingen door detonaties en explosies niet onder te verdelen is in 1 van de categorieën in de SBR richtlijn. Om deze reden is een specifieke norm voor trillingen opgesteld, gericht op trillingen door detonaties/explosies die regelmatig plaatsvinden.
	28	Indiener stelt dat de gebruikte opslingerfactor van 1,4 van fundering naar vloer niet is geverifieerd. Naar mening van indiener kan er dus sprake zijn van een onderschatting ten opzichte van de vergunde situatie.	Een onderzoek betreft altijd een model van de werkelijkheid waarbij uit wordt gegaan van de beste wetenschappelijke inzichten. Toch is vooraf niet met zekerheid te stellen dat de opslingerfactor volledig juist is. Juist daarom is in de voorschriften een trillingsonderzoek voorgeschreven om in de praktijk te kunnen verifiëren dat voldaan wordt aan de in de vergunning opgenomen grenswaarden. Aan dit onderzoek ligt een plan van aanpak ten grondslag die de ILT eerst ter goedkeuring moet krijgen toegestuurd.
	29	Indiener stelt dat de stelling in de ontwerpbeschikking dat een MER niet noodzakelijk is in strijd is met vaste jurisprudentie van de Raad van State en Europese wetgeving. Er is sprake van een passende beoordeling en daarom is volgens indiener een MER noodzakelijk.	Zoals in paragraaf 4.4 van de toelichting op de aanvraag (bijlage M04) is onderbouwd, zijn bij de aanvraag geen (nieuwe) activiteiten betrokken die zijn genoemd in onderdeel C of D van de bijlage van het Besluit m.e.r. Daarmee bestaat er voor de aanvraag geen verplichting tot het opstellen van een m.e.r.(beoordeling).

	30	Indiener stelt dat het afschrift van de aanvraag natuurvergunning niet bij de stukken is gevoegd. Hierdoor is er geen aanvraag en moet volgens indiener de natuureffecten worden beschouwd in deze vergunning.	Dit afschrift ontbrak per abuis bij de gepubliceerde stukken. Het afschrift is tijdens de terinzagelegging alsnog toegevoegd. Bij de publicatie van het ontwerp van de vergunning zal dit afschrift direct aan de stukken zijn toegevoegd.
	31	Indiener stelt dat zelfs als de wens zou zijn om de procedures los te koppelen, dit niet mogelijk is vanwege onlosmakelijke samenhang tussen beide vergunningen. Daarnaast zou volgens indiener deze vergunning niet eerder in werking mogen treden dan dat de vergunning voor het onderdeel natuur is verleend.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	32	Indiener stelt dat de effecten op de natuur niet meegenomen. Het betreft dan onder meer de stikstofuitstoot.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	33	Indiener stelt dat activiteiten als het verbranden van kruit of verbranden van heide niet noodzakelijk zijn in dit gebied, en daarom op basis van de uitstoot geweigerd moeten worden.	Het verbranden van kruit maakt onderdeel uit van de opleidingsdoeleinden van het ASK. Door aanvrager is gemotiveerd dat deze kruitverbranding noodzakelijk is voor de gereedstelling van de krijgsmacht. Of dit slechts op het ASK mogelijk is of dat dit ook op andere locaties plaats kan vinden is onzes inziens niet relevant. Het verbranden van de heide is niet opgenomen in de aanvraag. Wel is voor het verbranden van de heide een natuurvergunning verleend voor RVO. Het afbranden van de heide vindt plaats in het kader van natuurbeheer.
	34	Indiener stelt dat de aanvraag in strijd is met de instandhoudingsdoeleinden en de vogel- en habitatrichtlijn.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.

35	Indiener stelt dat in de toelichting wordt aangegeven dat voor de referentiesituatie teruggevallen wordt op de milieutoestemmingen die golden op de datum waarop het Natura 2000-gebied is aangewezen. Indiener stelt dat dit in strijd is met jurisprudentie die aangeeft dat de werkelijke situatie ten tijde van aanwijzing bepalend is voor de referentiesituatie. Omdat in de periode van aanwijzing minder geschoten werd dan destijds vergund is de situatie uit de milieuvergunning niet de referentiesituatie. Er is sprake van behoorlijke toename ten opzichte van de referentiesituatie, aldus indiener.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
36	U geeft aan dat er intern wordt gesaldeerd. Dit is op basis van jurisprudentie niet mogelijk. Er dient dus via een ADC-toets uitgevoerd te worden. Deze ontbreekt nu volledig.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
37	Ook zijn de effecten van drones op natuur niet nader beschouwd en de stikstofeffecten van extra personeel.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
38	Indiener stelt dat gezien de grote hoeveelheid afgevuurde munitie er ten aanzien van luchtkwaliteit geen sprake kan zijn van diffuse emissies. Naar mening van indiener dienen er metingen verricht te worden om de impact hiervan te bepalen. Ook dient onderzocht te worden of er installaties ontwikkeld kunnen worden om de dampen tijdens oefeningen af te kunnen zuigen, aldus indiener.	De activiteiten bij het ASK waar de grootste emissies ten aanzien van het afvuren plaatsvinden betreffen het schieten met de pantserhouwitser en het afschieten van diverse formaat mortieren. Dit zijn activiteiten met explosieve ladingen die in open gebied plaatsvinden. Het is ons niet duidelijk hoe hier afzuiging tijdens oefeningen plaats zou moeten vinden. Er zijn geen metingen verricht naar de emissies ten gevolge van deze activiteiten.
39	Indiener stelt dat een onderzoek naar fijnstof niet heeft plaatsgevonden, maar dat dit wel noodzakelijk is om te bepalen of de vergunning verleend kan worden.	Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is alsnog een luchtkwaliteitsonderzoek verricht en aan de aanvraag toegevoegd. Dit is één van de redenen waarom het ontwerp van de vergunning voor een tweede keer ter inzage is gelegd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat geen van de in de Wet milieubeheer gestelde grenswaarden wordt overschreden. Daarmee is de aangevraagde situatie vergunbaar.

	40	Indiener stelt dat het verbranden van de heide niet voldoet aan BBT.	Het verbranden van de heide maakt geen onderdeel uit van de aanvraag milieu. Echter is hiervoor wel een vergunning afgegeven door RVO in het kader van goed natuurbeheer. Wij kunnen de stelling dat dit niet BBT zou zijn dan ook niet volgen.
	41	Naar mening van indiener mag water dat vrijkomt bij blusoefeningen niet geloosd worden op de bodem. Daarnaast stelt indiener dat de bodem ter plekke gesaneerd dient te worden vanwege eerdere lozingen.	De blusoefeningen vinden uitsluitend plaats met water. Het is niet aannemelijk dat hier verontreiniging van de bodem bij plaatsvindt. In het onverhoopte geval dat een verontreiniging optreedt, geldt dit als een ongewoon voorval, waarbij de vergunninghouder alle nodige maatregelen moet nemen om de verontreiniging te beperken en weg te nemen.
	42	Indiener stelt dat de lozing van huishoudelijk afvalwater via een septictank inmiddels achterhaald is, vooral omdat binnen een bepaalde afstand riolering aanwezig is. Indiener stelt dat in het kader van BBT de septictank aangesloten dient te worden op het riool.	ASK loost op het gemeentelijke riool, voor zover dit het (huishoudelijke) afvalwater betreft vanuit de bedrijfsgebouwen. Slechts nabij de Hojelbaan, een schietbaan in het veld, is een sanitaire voorziening aanwezig die al sinds jaar en dat op een septictank is aangesloten en op grote afstand ligt van het gemeentelijke riool. Voorschriften voor doelmatige werking en onderhoud zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit en rechtstreeks werkend.
	43	Indiener stelt dat het onduidelijk is hoe hemelwater afkomstig van bodembeschermende voorzieningen wordt geloosd en aan welke voorschriften dit dient te voldoen.	Er zijn op het ASK geen bodembeschermende voorzieningen waar vanaf hemelwater kan afvloeien. Er wordt bijvoorbeeld op het ASK niet getankt. De geringe hoeveelheid gevaarlijke (vloei)stoffen die er zijn worden in pandig opgeslagen.
	44	Indiener stelt dat er door het schieten met mortieren emissies in de bodem terechtkomen. Volgens indiener zijn de langetermijneffecten van deze emissies in de bodem niet onderzocht en zijn er geen specifieke voorschriften vastgesteld om deze risico's te beheersen.	In het doelengebied betreft dit hoofdzakelijk scherven. Stoffen die vrijkomen bij detonaties in het doelengebied verbranden grotendeels. Hier is in het verleden onderzoek naar gedaan door de provincie Gelderland en Vitens over het grondwater. Hieruit is gebleken dat er geen uitloging plaatsvindt naar het grondwater. Wij zien dan ook geen aanleiding om voorschriften ten aanzien van monitoring op te nemen.
	45	Indiener stelt dat er geen bodemrisicorapport is opgesteld en vraagt zich af hoe bepaald kan worden dat er niet meer bodembedreigende activiteiten binnen de inrichting plaatsvinden.	In de toelichting op de aanvraag (bijlage M04) is gespecificeerd bij welke activiteiten en op welke locaties er sprake is van bodembeschermende voorzieningen. Als blijkt dat er geen voorzieningen zijn getroffen op locaties waar dit wel had moeten of activiteiten plaatsvinden op locaties waar dit niet is toegestaan, dan kan de ILT hier handhavend tegen optreden.
	46	Indiener stelt dat in de aanvraag wordt verwezen naar bijlage M04 ten aanzien van de nulsituatie. Volgens indiener is in bijlage M04 echter niks beschreven over de nulsituatie. Indiener verzoekt dan ook aan te geven in welke rapporten de nulsituatie voldoende is vastgelegd.	In bijlage M04 wordt door aanvrager aangedragen dat er geen nieuwe bodembedreigende activiteiten plaatsvinden ten opzichte van de al vergunde activiteiten waarbij bodemverontreiniging plaats kan vinden. Het aantal locaties waar bodemverontreiniging kan optreden als gevolg van de opslag van bodembedreigende (vloei)stoffen is erg beperkt. Er is een eindsituatieonderzoek voorgeschreven voor die locaties waar opslag wordt beëindigd.

47	Indiener stelt dat gezien de unieke aard van de activiteiten op de locatie het aan te raden is om tussentijdse bodemonderzoeken uit te voeren. Naar mening van indiener is dit belangrijk omdat het terrein zich nabij een waterwingebied bevindt.	Ten aanzien van verontreiniging van de grondwaterlagen rondom het ASK is in het verleden onderzoek uitgevoerd door de provincie Gelderland en Vitens. Hieruit is gebleken dat er geen uitloging naar grondwater plaatsvindt. Wij zien dan ook geen aanleiding voorschriften ten aanzien van monitoring op te nemen.
48	Indiener stelt dat voorschriften missen in verband met het in werking hebben van een noodstroomaggregaat. Indiener refereert hierbij aan het aftanken met diesel en de opslag van diesel.	Er zijn voor het noodstroomaggregaat geen voorschriften ten aanzien van bodembescherming opgenomen omdat dit al geregeld is in het Activiteitenbesluit Milieubeheer en de Activiteitenregeling Milieubeheer. Dit is geborgd in het artikel 3.10p van het Besluit en artikel 3.7l van de Regeling.
49	Indiener stelt dat op de inrichtingstekening niet is aangegeven waar bodembeschermende maatregelen zich bevinden en hoe deze worden onderhouden. Volgens indiener ontbreken er specifieke voorschriften over hoe deze maatregelen gekeurd en onderhouden moeten worden en hoe omgegaan moet worden met lekkages.	De bodembeschermende voorzieningen op het ASK betreffen lekbakken en vloeistofkerende voorzieningen. Een keuringsregime als bij vloeistofdichte vloeren is hierbij niet aan de orde. Het omgaan met lekkages is geborgd in de interne procedures bij Defensie. Als een lekkage plaatsvindt is sprake van een ongewoon voorval en dienen hier door vergunninghouder alle mogelijke maatregelen getroffen te worden om milieuverontreiniging te voorkomen. Gelet op deze rechtstreeks werkende verplichtingen, achten wij het niet noodzakelijk hierover voorschriften in de vergunning op te nemen.
50	Indiener stelt dat opgenomen is dat er voorschriften zijn gesteld ten aanzien van inspectie en onderhoud van bodembeschermende voorzieningen en adequate instructie en training van personeel. Indiener stelt dat dit niet in de voorschriften terug te vinden is.	Het klopt dat voorschriften voor inspectie en onderhoud ontbreken in de vergunning. Dit is hersteld in de ontwerpbesluit, waarbij considerans en voorschriften in lijn zijn gebracht met elkaar.
51	Indiener stelt dat het afbranden van heide kan leiden tot bodemverontreiniging door PAKS. Indiener stelt dat dit aspect niet nader is onderzocht, maar wel aandacht verdient vanwege de mogelijke gevolgen naar de bodemkwaliteit.	Het is mogelijk dat bij bosbranden PAK's vrijkomen. Het is het bevoegd gezag niet duidelijk waarom deze stelling naar voren is gebracht en wat zienswijze indiener hiermee beoogt. Het afbranden van Heide gebeurt onder andere in het kader van natuurbeheer en gebeurt ook elders op de Veluwe door natuurbeheerders ten behoeve van de biodiversiteit.
52	Indiener wijst op een aantal activiteiten die plaatsvinden, maar waar geen vergunning is aangevraagd. Dit betreffen de volgende activiteiten: - Het schieten van particuliere raketten en satellieten - Gebruik van drones - Het landen van helikopters - Het vliegen met helikopters - Het afbranden van de heide	Alléén die activiteiten die aangevraagd zijn, worden vergund. Niet aangevraagde activiteiten mogen niet voorkomen, want deze zijn immers niet vergund. Ten aanzien van de genoemde activiteiten wordt gesteld dat deze in de aanvraag zijn meegenomen en verwoord in het akoestische rapport met uitzondering van het lanceren van particuliere raketten. Het vliegen met drones en het eventueel beschieten hiervan is meegenomen in het akoestische rapport. Dat geldt ook voor het vliegen met helikopters en het hieruit schieten. Toch komt dit in de vergunning niet goed tot uiting. Dit is om die reden in het ontwerp nader toegelicht. Het afbranden van heide vindt plaats in

			het kader van natuurbeheer en dit hoort niet tot de scope van deze vergunning. Voor het afbranden van heide is een ontheffing verleend door RVO. Het lanceren van (particuliere) raketten komt slechts zelden voor. Deze activiteit valt daarmee binnen de 12 dagen regeling van de vergunning en is binnen de vergunning niet als reguliere activiteit meegenomen. Dit wordt ook bepaald door het feit dat het bij het lanceren van raketten gaat om particuliere of wetenschappelijke organisaties die omwille van het voor luchtverkeer gesloten luchtruim boven ASK juist hier kunnen lanceren zonder het (burger)luchtverkeer in gevaar te brengen.
	53	Indiener stelt dat de tijdsperiode tussen de indiening en daadwerkelijke vergunningverlening dermate groot is dat verzocht wordt ook de verplichtingen vanuit de Omgevingswet mee te nemen. Indiener refereert hierbij onder andere aan het aspect volksgezondheid. Verzocht wordt dit alsnog mee te nemen in de beoordeling	Wij herkennen de stelling dat er een lange tijd tussen indiening en daadwerkelijke vergunningverlening zit. Het overgangsrecht bepaalt echter dat omdat de aanvraag is ingediend onder het oude recht, dit recht ook van toepassing blijft.
	54	Indiener stelt dat, in tegenstelling tot hetgeen opgenomen in de vergunning, het niet langer mogelijk is om in te schrijven voor een mailinglist waarin informatie over de schietoefeningen wordt gedeeld. Indiener verzoekt Defensie hiertoe te verplichten.	Het klopt dat Defensie niet meer actief informeert. Dit kan als zodanig ook niet als verplichting in de vergunning worden opgenomen. In de vergunning wordt slechts getoetst of voldaan wordt aan de wettelijke kaders. Wel heeft Defensie op internet een pagina ingericht om de omgeving te informeren. (https://www.defensie.nl/onderwerpen/oefeningen-van-de-landmacht/artillerie-schietkamp-t-harde) Eenieder die dat wil kan op die pagina informatie vinden over de schietactiviteiten van een komende week. Via deze pagina kan men ook via een webformulier om informatie vragen of een klacht indienen. (https://www.defensie.nl/onderwerpen/klachten-en-schadeclaims/klacht-artillerie-schietkamp-ask).
	55	Indiener stelt dat niet alle voorschriften, behorende bij het Activiteitenbesluit, in de aanvraag zijn meegenomen. Als voorbeeld wordt het noodstroomaggregaat aangehaald. In het kader van één inrichting refereert indiener hier ook aan de Legerplaats Oldebroek.	Het is niet geheel duidelijk waar indiener hiermee op doelt. De voorschriften van het Activiteitenbesluit zijn, voor zover van toepassing, direct werkend op de activiteiten die binnen de inrichting worden uitgevoerd. Gelet hierop worden er geen voorschriften opgenomen, omdat deze direct werkend zijn. In de ontwerpbeschikking wordt met betrekking tot het noodstroomaggregaat verwezen naar het Activiteitenbesluit.

	56	Indiener stelt dat binnen de inrichting diesel gestookte generatoren aanwezig zijn en in de aanvraag wordt aangegeven dat er ondergrondse tanks aanwezig zijn. Gesteld wordt dat deze energiedragers ook meegenomen dienen te worden in de berekening van het energiegebruik.	In paragraaf 6.7.3. van de toelichting op de aanvraag wordt door aanvrager aangegeven dat er geen opslag in (ondergrondse) tanks plaatsvindt. Ook een opstelling voor dieselgeneratoren, aangesloten op de vermeende ondergrondse tanks, ontbreekt. Het is niet duidelijk op welke documenten behorende bij de aanvraag indiener constateert dat er ondergrondse tanks aanwezig zijn.
	57	Indiener stelt dat externe veiligheidsaspecten onvoldoende onderzocht zijn. Hierbij wordt gerefereerd aan effecten van ontploffingen buiten de inrichting, het schieten over de provinciale weg, het schieten op drones en de aanwezigheid van een stikstoftank.	Ten aanzien van de externe veiligheidsaspecten is in paragraaf 6.7 van de toelichting op de aanvraag door aanvrager aangegeven welke maatregelen getroffen worden om risico's buiten de inrichting, ten gevolge van de activiteiten binnen de inrichting, te voorkomen. Gelet hierop zijn wij van mening dat voldoende aannemelijk is gemaakt dat het risico buiten de inrichting verwaarloosbaar is. Een stikstoftank is niet aangevraagd en komt binnen ASK niet voor.
	58	Indiener vraagt zich af op welke wijze de blusvijvers op peil worden gehouden en wat het effect hiervan is op de geluidsbelasting en het verbruik van energie.	Doordat het ASK een uitgestrekt gebied is zijn er op diverse locaties op het ASK terrein blusvijvers aanwezig die gebruikt worden om tijdens een calamiteit (bijvoorbeeld natuurbrand) de waterwagens van de brandweer te vullen. Dit om omlooptijden voor ingezette defensie brandweer en (indien opgeschaald) civiele brandweer tijdens een calamiteit zo klein mogelijk te maken. Het is daarom van belang dat alle blusvijvers gevuld zijn en blijven. Het vullen van deze vijvers gebeurt met een slangenwagen voorzien van een klein aggregaat. Via een geboorde put in buurt van de blusvijver wordt water overgepompt naar de blusvijver. Bij bureau Veiligheid ASK staat een zero emissie aggregaat als noodstroomvoorziening. Deze kan in uiterste gevallen ook ingezet worden bij het vullen van een blusvijver. De energie die hiervoor benodigd is, is verwaarloosbaar en dit geldt eveneens voor de geluidbelasting.
	59	Indiener stelt dat de huidige situatie mogelijkheden biedt tot uitbreiding van de inrichting en afsluiting van de Zuid en de Nieuwe Zuidweg. Indiener vraagt zich af of dit in de beoogde situatie niet langer aan de orde is, daar dit niet is meegenomen in de aanvraag. Indiener stelt dat als dit toch plaats blijft vinden de aanvraag hierop aangepast dient te worden en een nieuw ontwerpbesluit genomen dient te worden.	De mogelijkheid hiertoe bestaat nog steeds en is onafhankelijk van deze omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Indiener doelt waarschijnlijk op de "Uitbreiding Breed" die het ASK maximaal 52 maal per jaar mag afkondigen. Hierdoor wordt niet het schietterrein (het doelengebied) maar wel het onveilige gebied zekerheidshalve uitgebreid. Op zulke dagen wordt de (Nieuwe) Zuidweg afgesloten voor alle verkeer. Hiervoor heeft het ASK contracten afgesloten met de gemeente Heerde, Epe en Stichting het Geldersch Landschap. Met deze afsluiting en daarmee het vergroten van het 'onveilige gebied' wordt geborgd dat binnen een vastgesteld gebied grenzend aan de zuidoostkant van de Oldebroekse Heide, derden binnen dit 'onveilige gebied' kunnen komen. Het al dan niet afsluiten van de genoemde wegen heeft

			geen milieu hygiënische relevantie en is daarom niet expliciet beschouwd in de vergunning.
	60	Indiener stelt dat incidentele situaties tot 12 maal per jaar plaats mogen vinden, maar dat hier geen specifieke normeringen aan zijn gekoppeld.	Het is niet mogelijk om hiervoor specifieke normeringen op te nemen. De mogelijkheid om 12 maal per jaar af te mogen wijken komt in veel vergunningen voor en borgt dat er specifieke activiteiten kunnen voorkomen die één of enkele malen voorkomen die niet tot de representatieve of incidentele bedrijfssituatie behoren.
	61	Indiener stelt dat alleen de gemeente Oldebroek om advies is gevraagd ten aanzien van de vergunning. Omdat het gebied in meer gemeenten dan enkel Oldebroek is gelegen is indiener van mening dat aan meerdere gemeenten advies gevraagd had moeten worden.	Naast de gemeente Oldebroek is ook de gemeente Heerde om advies verzocht. Toch hadden ook de gemeenten Epe, Hattem, Elburg, en Nunspeet om advies gevraagd moeten worden. Wel hebben alle gemeenten de ontwerpvergunning gepubliceerd en zijn alle gemeenten ook in de gelegenheid geweest om zelf zienswijzen in te dienen. Hiervan hebben Elburg, Heerde, Oldebroek en Hattem gebruik gemaakt. Omdat de vergunning op onderdelen is aangepast acht de ILT het wenselijk om de ontwerpvergunning nogmaals te publiceren. Het ontwerpbesluit is daarom in tweede aanleg gepubliceerd samen met deze zienswijzennota. Daarmee stellen wij alsnog alle aangrenzende gemeenten in de gelegenheid advies uit te brengen.
	62	Ten aanzien van voorschrift 1.1.2 merkt indiener het volgende op: Er wordt verwezen naar ondergrondse tanks, maar deze worden niet genoemd in de aanvraag. Eveneens ontbreekt informatie over de voorschriften waar deze tanks aan moeten voldoen. Indiener vraagt zich af of een activiteit vergund wordt die niet aangevraagd is.	Het klopt dat in voorschrift 1.1.2 is opgenomen dat een overzicht aanwezig moet zijn, waarop onder andere alle ondergrondse tanks opgenomen zijn. Dit is abusievelijk opgenomen. Er zijn geen ondergrondse tanks aanwezig op de locatie.
	63	Ten aanzien van voorschrift 1.4.1 merkt indiener het volgende op: Afvalstoffen mogen gedurende 3 jaar binnen de inrichting worden opgeslagen. In de aanvraag zijn echter de geureffecten en brandveiligheidsaspecten van deze opslag niet meegenomen.	Alleen de afvalstromen die in aanmerking komen voor nuttige toepassing mogen maximaal 3 jaar worden opgeslagen. Dat zijn afvalstromen die op het ASK niet of nauwelijks voorkomen. Alle afvalstoffenstromen worden periodiek afgevoerd. Om hier toch een grens aan te stellen is het maximum van één jaar opgenomen voor te verwijderen en 3 jaar voor nuttig toe te passen afvalstoffen. Deze termijnen sluiten aan bij het landelijke beleid van het LAP. Zo nodig kan via de algemene zorgplicht worden opgetreden tegen geurhinder en brandveiligheidsaspecten. Gelet op de aard van de inrichting is evenwel de verwachting dat deze zich niet voor zullen doen.
	64	Ten aanzien van voorschrift 1.4.3 merkt indiener het volgende op: Ferro- en non-ferro metalen ontbreken	Ferro- en non-ferro ontbreekt inderdaad. Deze afvalstroom wordt toegevoegd aan de voorschriften.

65	Ten aanzien van voorschrift 1.5.2 merkt indiener het volgende op: Hierin wordt verwezen naar de meetmethode ten tijde van de aanvraag. Dit voorschrift is onduidelijk en vanwege het belang van dit voorschrift wordt verzocht dit nader te duiden.	De aanvraag is ingediend op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, vóór 1 januari 2024. Dat betekent dat de gehele aanvraag, op grond van het overgangsrecht behorend bij de Omgevingswet, dient plaats te vinden volgens het toen geldende wettelijke kader. Daar maakt bijlage 9 behorende bij de Activiteitenregeling deel van uit. Overigens is dezelfde rekenmethodiek voor schietgeluid overgenomen in de Omgevingswet. In hoeverre de rekenmethodiek duidelijk of onduidelijk is, is irrelevant nu het voor schietgeluid het juiste toe te passen kader is.
66	Ten aanzien van voorschrift 1.5.5 merkt indiener het volgende op: Pas na inwerkingtreding moet een actuele versie van het model ingediend worden. Hierdoor is het voor belanghebbenden niet mogelijk om te toetsen of het model correct is. Hiermee wordt geschaad in belangen en geeft het voorschrift rechtsonzekerheid. Er kan kans zijn op een fictieve weigering.	Dit voorschrift is inmiddels achterhaald. Er is een actueel model aan de aanvraag toegevoegd. De vergunningvoorschriften zijn hierop aangepast in de ontwerpvergunning.
67	Ten aanzien van voorschrift 1.5.8 merkt indiener het volgende op: Schoten en ontploffingen hoeven pas na twee weken opgenomen te worden in het register. Door deze tijdsperiode zijn voorschriften niet handhaafbaar. Omdat de aantallen bepalend zijn voor geluids- en trillinghinder biedt dit voorschrift onvoldoende rechtszekerheid en zijn de voorschriften onvoldoende handhaafbaar	Het is de verantwoordelijkheid van de vergunninghouder om de registratie bij te houden. De registratie dient achteraf, op basis van de werkelijke schotenaantallen, plaats te vinden. De ILT ziet niet in waarom de periode van 14 dagen belemmerend zou zijn voor de handhaving.
68	Ten aanzien van voorschrift 1.5.11 merkt indiener het volgende op: Het is onvoldoende duidelijk wat er gebeurt als het vergelijkbare wapen een lagere geluidsemissie heeft dan het wapen dat daadwerkelijk wordt gebruikt. Dit kan leiden tot overschrijdingen van de geluidsnormen. Daarom moet worden toegevoegd dat een vergelijkbaar wapen minimaal een gelijkkluidend of hogere geluidsemissie dient te hebben dan het wapen waarmee geschoten wordt.	Het is ons niet duidelijk wat indiener hier precies bedoelt. Bij het oefenen door NAVO bondgenoten, als bedoeld in dit voorschrift, dient door Defensie aannemelijk gemaakt te worden met welke klasse het vergelijkbaar is. Hieruit zal moeten blijken of de geluidsemissie meer of minder bedraagt. Het is niet mogelijk dat Defensie een wapen met een hogere geluidsemissie gelijk stelt aan een wapen met een lagere geluidsemissie. De geluidsruimte die bij deze oefeningen gebruikt wordt, wordt meegenomen in de totale registratie van de geluidsbelasting.
62	Ten aanzien van voorschrift 1.7.3: Het is onduidelijk welke gebouwen als trillingsgevoelig worden beschouwd en hoe de bewoners hiervan geïnformeerd moeten worden.	Ten aanzien van trillingen geldt dat hier onderzoeksrapporten van TNO aan ten grondslag liggen. Deze onderzoeksrapporten zijn door onafhankelijke inhoudelijke specialisten beoordeeld en geverifieerd. Uit deze rapporten is gebleken dat met toepassing van de huidige wettelijke kaders geconcludeerd kan worden dat er sprake is van een acceptabele mate van hinder.

			Hiervoor is ook een vergelijking gemaakt met de huidige vergunde situatie van het ASK, uit 1994. Voorts kan hieraan toegevoegd worden dat het ASK de omgeving niet informeert welke gebouwen trillingsgevoelig zijn. Wel heeft Defensie op internet een pagina ingericht om de omgeving te informeren. (https://www.defensie.nl/onderwerpen/oefeningen-van-de-landmacht/artillerie-schietkamp-t-harde) Eenieder die dat wil kan op die pagina informatie vinden over de schietactiviteiten van een lopende week. Via deze pagina kan men ook via een webformulier om informatie vragen of een klacht indienen. (https://www.defensie.nl/onderwerpen/klachten-en-schadeclaims/klacht-artillerie-schietkamp-ask).
	70	Ten aanzien van voorschrift 1.7.5 merkt indiener het volgende op: Pas na 6 maanden dient vergunninghouder aan te tonen dat voldaan kan worden aan de gestelde trilling voorschriften. Op basis van de wet dient vooraf bepaald te worden of voldaan kan worden, anders is sprake van een fictieve weigering	Er is door Defensie een prognose gemaakt van de trillinghinder die verwacht kan worden ten gevolge van de activiteiten. Deze informatie is gebaseerd op geluidsexpositieniveaus, eerdere bij de woningen uitgevoerde metingen en aannames ten aanzien van de omgeving. Deze geprognostiseerde effecten zijn beoordeeld en aanvaardbaar geacht. Het werken met prognoses (berekeningen) is noodzakelijk omdat het om deels toekomstige activiteiten gaat. De metingen dienen als verificatie van deze prognoses en bieden daarmee extra waarborgen.
	64	Ten aanzien van voorschrift 1.8.3 merkt indiener het volgende op: Het is onvoldoende duidelijk of voor alle bodembedreigende werkzaamheden een nulsituatie is vastgelegd. Verwijzen naar eerdere vergunningen is niet mogelijk en er dient een overzicht te zijn van de rapporten waarin de nulsituatie vastgesteld wordt.	Het aantal plaatsen die potentieel bodembedreigend zijn als gevolg van opgeslagen bodembedreigende stoffen is zeer beperkt op het ASK. Gelet op deze zeer beperkte activiteiten en het feit dat er goede bodembeschermende voorzieningen voor te treffen zijn, is de noodzaak van een nulsituatieonderzoek niet aan de orde. Kogelvangers worden regelmatig gezeefd om kogelresten te verwijderen. Belangrijker is dat in de vergunning wordt vastgelegd dat er bij beëindiging van een potentieel bodem verontreinigende activiteit als gevolg van de opslag van bodembedreigende stoffen er een eindsituatieonderzoek plaatsvindt. De vergunning voorziet hierin.
	72	Ten aanzien van de voorschriften 1.9.1 en 1.9.2 merkt indiener het volgende op: Deze voorschriften zijn niet controleerbaar, achteraf kan niet worden vastgesteld hoeveel van het materiaal daadwerkelijk is verbrand.	De verantwoordelijkheid voor een juiste registratie ligt bij vergunninghouder. Wanneer nodig kan de ILT hier nader toezicht op houden, zowel op de activiteit als de wijze van registratie. Het voorschrift is daarmee voldoende handhaafbaar.

66	Ten aanzien van voorschrift 1.10 merkt indiener het volgende op: Dit voorschrift opent de mogelijkheid voor wapens die een zwaardere geluidsemissie en trillingshinder geven dan is vergund. Daarom dient toegevoegd te worden dat minimaal voldaan moet worden aan de geluids- en trillingsnormen zoals vastgelegd in de vergunning en dienen omwonenden op de hoogte gesteld te worden van de proefnemingen, inclusief de mogelijkheid om bezwaar in te dienen tegen de goedkeuringsbesluiten.	Proefnemingen komen slechts beperkt voor op het ASK. Vaak gaat het om onderzoeksdoeleinden, bijvoorbeeld om inzicht te verkrijgen wat het effect van een explosief is op een voertuig of om een bronvermogen vast te kunnen stellen van een nieuw wapen. Deze proefnemingen wijken feitelijk niet af van de hoofdactiviteiten van het ASK, maar zijn niet op voorhand te koppelen aan de representatieve bedrijfssituatie. Dit is echter onduidelijk vastgelegd in de vergunning en zal om die reden worden aangepast. Van een goedkeuringsbesluit is echter geen sprake en van de mogelijkheid om daartegen bezwaar in te dienen evenmin. Wel staat het een omwonende altijd open om een verzoek om handhaving in te dienen bij het bevoegd gezag als dit noodzakelijk wordt geacht.
67	Indiener stelt dat ten aanzien van de volgende onderwerpen voorschriften ontbreken: - Afbranden heide (niet aangevraagd) - Luchtemissies - Parkeren - Verlichting - Lichtoverlast door lichtkogels - Voorschriften afsluiting Zuidweg (niet aangevraagd) - Waarschuwingen voor explosieterrein - Voorschriften voor tijdelijke opslag van mortieren en andere wapens (niet aangevraagd) - voorschriften voor energiegebruik (o.a. stookolie) - Blussen met PFAS - Brandveiligheidsvoorschriften - Opslag gevaarlijke stoffen (bv PGS) - Voorschriften Shoothouse - Voorschriften Breach Facility - Voorschriften brandweeroefencentrum - Voorschriften stikstoftank - Voorschriften gebruik drones - Voorschriften voor de helikopterlandingsplaats (niet aangevraagd) - Voorschriften voor het gedeelte van de legerplaats Oldebroek	Er wordt gesteld dat ten aanzien van een groot aantal aspecten voorschriften ontbreken. Ten aanzien van de Shoothouse en Breach facility is ons niet duidelijk welke voorschriften hier ontbreken. Bij het shoothouse en breach facility kunnen geluidsemissies optreden. Voor deze aspecten zijn voorschriften gesteld in de ontwerpbeschikking. Deze voorschriften zien toe op alle activiteiten die plaatsvinden met schietgeluid, dus ook het shoothouse en breach facility. Wij zien geen aanleiding om voor deze locaties specifieke additionele eisen te stellen. Ten aanzien van de stikstoftank is ons niet bekend waar dit vandaan komt. Dit maakt geen onderdeel uit van de aanvraag en wordt daarmee dus in zijn geheel niet vergund. Hierdoor is het ook niet mogelijk om hier voorschriften voor te stellen. Er wordt op de locatie niet geblust met PFAS. Voor het brandweeroefencentrum is als eis in de vergunning opgenomen dat enkel met water geblust mag worden. Andere activiteiten die genoemd worden in deze zienswijze zijn ofwel aangevraagd ofwel niet relevant voor deze vergunning. Het afbranden van heide is bijvoorbeeld geregeld in een toestemming van RVO. Voorschriften voor de Legerplaats Oldebroek zijn niet relevant. Dit betreft een andere inrichting. Voorschriften voor de helikopter landingsplaats zijn voor deze vergunning niet relevant. Er zijn geen voorzieningen waardoor landen en stijgen met een helikopter tot het lucht gebonden geluid horen. Omdat dit niet tot de grondgebonden activiteiten behoort, wordt dit in deze vergunning niet beschouwd. Het gebruik van drones is in het akoestische onderzoek meegenomen, evenals de opslag van gevaarlijke stoffen. Voor luchtemissies is een aanvulling op de aanvraag gedaan als

			uitkomst van de ingediende zienswijzen. Dit wordt meegenomen in de vergunning.
	75	Indiener pleit voor het instellen van een belangengroep voor het ASK, bijvoorbeeld in vergelijkbare vorm als de COVM.	De door Defensie ingediende aanvraag wordt door de ILT beoordeeld en vergund op basis van het wettelijke kader. De oprichting van een belangengroep in een vergelijkbare vorm als de COVM is niet aan de ILT en maakt geen deel uit van het wettelijke kader. Dit is aan Defensie.
ASK-009	Gelijklopend aan ASK-008 m.u.v. 1 extra onderwerp		
	1	Indiener vraagt om met tussenkomst van de ILT in gesprek te gaan met defensie over de balans tussen de trainingsmogelijkheden van defensie het leefbare woonklimaat rondom ASK	De door Defensie ingediende aanvraag wordt door de ILT beoordeeld en vergund op basis van het wettelijke kader. Het met tussenkomst van de ILT in gesprek gaan met Defensie over de balans tussen trainingsmogelijkheden en het woon- en leefklimaat rondom ASK is geen rol voor de ILT die een vergunningverlenende en toezichthoudende taak heeft en daar rolzuiver in moet zijn.
ASK-010	1	Indiener stelt dat het afschrift van de aanvraag natuurvergunning niet bij de stukken is gevoegd. Hierdoor is er geen aanvraag en moet volgens indiener de natuureffecten worden beschouwd in deze vergunning.	Dit afschrift ontbrak per abuis bij de gepubliceerde stukken. Het afschrift is gedurende de terinzagelegging alsnog toegevoegd.
	2	Indiener stelt dat zolang niet vaststaat dat een natuurvergunning verleend kan worden dit in de weg staat van het verlenen van een omgevingsvergunning. Ook kan geen beroep worden gedaan op bestaande rechten, gezien de recente rechtspraak	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
ASK-011	1	Indiener stelt dat niet voldaan wordt aan de volwaardige eisen van een klachtenprocedure. In voorschrift 1.2.1 slechts gesproken over de registratie van klachten en de daarop genomen acties. Ook stelt indiener dat de door aanvrager in paragraaf 6.5.4. van de toelichting op de aanvraag beschreven klachtenprocedure niet aan deze eisen voldoet. Indiener is van mening dat in de vergunningvoorschriften eisen opgenomen dienen te worden met betrekking tot het opstellen en publiceren van een volwaardige klachtenprocedure waarbij onafhankelijkheid, transparantie en voortvarendheid van afhandeling geborgd zijn.	Het is niet duidelijk waarom naar mening van indiener er geen sprake is van een volwaardige klachtenprocedure. Vergunninghouder dient alle binnengekomen klachten te registreren, evenals eventuele acties die zij hierop uitvoert. Dit klachtenregister kan bij toezicht en handhaving door de ILT worden ingezien en gecontroleerd. Deze voorschriften zijn in het belang van het milieu. Verdergaande voorschriften ten aanzien van de klachtenprocedure, bijvoorbeeld gericht op publicatie of inzage voor derden, zijn niet noodzakelijk.

	2	Indiener stelt dat uit de vergelijking van geluidsbelasting blijkt dat de berekende waarde geluidsbelasting in de aangevraagde situatie hoger is dan de vergunde situatie. Volgens indiener is hierbij buiten beschouwing gelaten dat het ASK jarenlang niet volledig gebruik heeft gemaakt van de ruimte in de vergunde situatie. De nieuwe vergunning zal daardoor leiden tot een enorme toename van de geluidhinder die omwonenden ervaren. Dit is onvoldoende meegewogen volgens indiener.	De aangevraagde activiteiten zijn beoordeeld en worden milieu hygiënisch aanvaardbaar geacht. Het vergelijk met de huidige vergunde situatie is zuiver ter illustratie.
	3	Indiener stelt dat de te verwachten geluidshinder slechts is berekend en niet proefondervindelijk is vastgesteld. Hierdoor ontstaat een te hoge mate van abstractie, waardoor het de vraag is in hoeverre deze maat werkelijk relateert aan het meer subjectieve gegeven ervaren geluidhinder. Een validatie hiervan ontbreekt volgens de indiener in het akoestisch onderzoek van TNO.	De geluidsbelasting rondom het ASK is berekend met het model Cogel. In bijlage 9 van de Activiteitenregeling milieubeheer is vastgesteld dat dit het te gebruiken instrument is voor het bepalen van de geluidsbelasting door schietactiviteiten. Omdat dit een voorgeschreven methodiek is, is er geen noodzaak een verificatie voor te schrijven in de vorm van metingen. Dat neemt niet weg dat in het kader van toezicht en handhaving metingen zouden kunnen plaatsvinden.
	4	Indiener stelt dat naast de berekende geluidsbelasting in de nabije toekomst ook de werkelijk door omwonenden ervaren geluidhinder moet worden gemeten. Hiervoor stelt indiener voor periodieke metingen uit te voeren en enquêtes onder omwonenden te houden. De periodieke metingen zouden dan als voorschrift aan de vergunning verbonden moeten worden, waarna op basis van de resultaten de vergunde activiteiten van het ASK zodanig moeten worden bijgesteld dat de ervaren geluidhinder acceptabel blijft.	De in de ontwerpbeschikking gestelde normen zijn vastgesteld op basis van onderzoeken die zijn uitgevoerd volgens de daarvoor geldende kaders. Wij zien geen aanleiding om periodieke metingen en enquêtes voor te schrijven in de vergunning.
	5	Indiener stelt dat een voorschrift opgenomen dient te worden waarin het ASK wordt verplicht om blijvend te onderzoeken hoe de geluidsbelasting kan worden gereduceerd, bijvoorbeeld door het ontwikkelen van oefenmunitie.	In het maatregelenonderzoek dat is ingediend bij de aanvraag wordt ingegaan op het gebruik van oefenmunitie. Voor de 155mm panterhouwitser wordt dit al gebruikt. Voor 120mm, 80mm en 60mm mortieren is nog geen oefenmunitie beschikbaar. Een dergelijk voorschrift is niet noodzakelijk, omdat de wet al voorziet om - in het geval van nieuwe beschikbare technieken - een actualisatie van de vergunning te laten plaatsvinden. De praktijk is overigens wel dat er al veel met oefenmunitie wordt gewerkt, net als met simulatoren.

6	Indiener stelt dat ook van het geluid van helikopters hinder ondervonden wordt. Dit is niet meegewogen in de beoordeling van geluid en indiener stelt dat dit alsnog dient te gebeuren.	Voor luchtgebonden activiteiten, zoals het vliegen van helikopters, geldt dat dit niet beschouwd wordt in een omgevingsvergunning milieu. De regels over deze zogeheten luchtgebonden activiteiten zijn opgenomen in het Luchthavenbesluit. Ook voor het ASK bestaat een Luchthavenbesluit. De omgevingsvergunning ziet enkel toe op de grondgebonden activiteiten.
7	Indiener stelt dat de resultaten van het onderzoek als bedoeld in voorschrift 1.7.5 niet alleen getoetst dienen te worden aan de streefwaarden opgenomen in de voorschriften 1.7.1 en 1.7.2, maar ook tegen de werkelijk optredende hinder en schade. Daarnaast dient volgens indiener duidelijker de verplichting tot maatregelen opgenomen te worden dat als uit het onderzoek blijkt dat niet aan de streefwaarden kan worden voldaan of wanneer blijkt dat de werkelijke hinder en/of schade onacceptabel hoog is.	De voorwaarde voor het mogen uitvoeren van de activiteiten is dat aantoonbaar voldaan kan worden aan de voorschriften 1.7.1. en 1.7.2. TNO heeft in haar rapportage gemotiveerd waarom sprake is van een acceptabele mate van hinder. Hier is ook een norm aan gekoppeld. Werkelijk optredende hinder is niet te kwantificeren in een vergunningvoorschrift omdat dit subjectief is. Hiermee zou een niet handhaafbare situatie ontstaan.
8	Indiener stelt dat indien door proefnemingen (als bedoeld in voorschrift 1.10) of andere afwijkingen een situatie ontstaat waarbij een verhoogd risico op geluidshinder of schade kan worden verwacht, omwonenden van tevoren geïnformeerd dienen te worden, net als in voorschrift 1.7.3	Proefnemingen komen slechts beperkt voor op het ASK. Vaak gaat het om onderzoeksdoeleinden, bijvoorbeeld om inzicht te verkrijgen wat het effect van een explosief is op een voertuig of om een bronvermogen vast te kunnen stellen van een nieuw wapen. Deze proefnemingen wijken feitelijk niet af van de hoofdactiviteiten van het ASK, maar zijn niet op voorhand te koppelen aan de representatieve bedrijfssituatie. Dit is echter onduidelijk vastgelegd in de vergunning en zal om die reden worden aangepast. Van een informatieplicht naar de omgeving toe is echter geen sprake. Wel dient Defensie voor iedere proefneming informatie te overleggen aan de ILT en staat het een omwonende altijd open om een verzoek om handhaving in te dienen bij het bevoegd gezag als dit noodzakelijk wordt geacht.
9	Indiener stelt dat slechts advies wordt gevraagd aan één van de betrokken gemeenten. Naar mening van indiener dient aan alle betrokken gemeenten advies gevraagd te worden alvorens de vergunning verleend kan worden.	Naast de gemeente Oldebroek is ook de gemeente Heerde om advies verzocht. Toch hadden ook de gemeenten Epe, Hattem, Elburg, en Nunspeet om advies gevraagd moeten worden. Wel hebben alle gemeenten de ontwerpvergunning gepubliceerd en zijn alle gemeenten ook in de gelegenheid geweest om zelf zienswijzen in te dienen. Hiervan hebben Elburg, Heerde, Oldebroek en Hattem gebruik gemaakt. Omdat de vergunning op onderdelen is aangepast acht de ILT het wenselijk om de ontwerpvergunning nogmaals te publiceren. Het ontwerpbesluit is daarom in tweede aanleg gepubliceerd samen met deze zienswijzennota. Daarmee stellen wij alsnog alle aangrenzende gemeenten in de gelegenheid advies uit te brengen.

	10	Indiener stelt dat het resultaat van de aanvraag natuurvergunning die bij het ministerie van LVVN is ingediend niet los gezien kan worden van de milieu vergunning. Indiener stelt dat de revisievergunning niet verleend kan worden voordat de het resultaat van de aanvraag natuurvergunning bekend is	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	11	Indiener stelt dat in de vergunningaanvraag alsnog aandacht besteed dient te worden aan de emissies die ontstaan bij het schieten. Volgens indiener is het aannemelijk dat hierbij verontreinigende stoffen als zware metalen vrijkomen, die cumuleren en over een groot oppervlak en tot diep in de bodem verspreid kunnen raken.	Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is alsnog een luchtkwaliteitsonderzoek verricht en aan de aanvraag toegevoegd. Dit is één van de redenen waarom het ontwerp van de vergunning voor een tweede keer ter inzage is gelegd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat geen van de in de Wet milieubeheer gestelde grenswaarden wordt overschreden. Daarmee is de aangevraagde situatie vergunbaar.
	12	Indiener stelt dat naast de gereguleerde situatie van brandoefeningen tevens aandacht besteed dient te worden aan de uitstoot van verontreinigende stoffen bij daadwerkelijke brandbestrijding. Indiener refereert hierbij aan de verschillende defensie terreinen waar PFAS verontreiniging is ontstaan door blusschuim.	In 1.11.2 van de ontwerpbesluit is opgenomen dat er bij oefeningen enkel geblust mag worden met water. Het blussen met PFAS houdend blusschuim is hiermee uitgesloten. Een situatie van daadwerkelijke brandbestrijding is geen inrichtingsactiviteit, maar geldt als ongewoon voorval. Het is niet mogelijk hier op voorhand voorschriften voor te stellen. Niet alleen omdat dit een veelvoud aan situaties kan zijn, maar ook omdat het onwenselijke beperkingen aan de brandbestrijding kan stellen.
ASK-012	1	Indiener stelt dat de huidige ontwerpbesluit de procedure van terinzagelegging niet overeenkomstig de wettelijke regels heeft doorlopen. De terinzagelegging heeft naar mening van indiener niet plaatsgevonden volgens de Algemene wet bestuursrecht. In verschillende omliggende gemeenten zouden de stukken niet fysiek aanwezig zijn geweest. Daarnaast waren de stukken niet digitaal beschikbaar, ondanks dat dit per 1 juli 2023 wettelijk verplicht is.	De documenten hebben niet digitaal ter inzage gelegen. Wij zijn echter van mening dat met de kennisgeving in de Staatscourant en het op verzoek digitaal verstrekken van de gegevens voldaan is aan de verplichtingen. Ten aanzien van de terinzagelegging hebben wij inderdaad vernomen dat dit niet in alle gemeenten is verlopen zoals dit zou moeten. Nadat dit de ILT ter ore is gekomen heeft de ILT direct contact opgenomen met alle gemeenten waar de stukken ter inzage zouden moeten liggen. Ook hebben wij bij deze gemeenten aangegeven dat als mensen nog vragen hadden over de zienswijzetermijn, zij contact met de ILT op konden nemen en de ILT ze dan van informatie zouden voorzien en mee zouden denken over de termijnen van indiening. Hiermee zijn wij van mening dat er geen belangen geschaad zijn. Omdat echter de ingediende zienswijzen hebben geleid tot het op punten aanpassen van de vergunning en zowel de ILT als Defensie transparant willen zijn, is ervoor gekozen een ontwerp-besluit ter inzage te leggen. Daarmee wordt ook ondervangen dat de ontwerpbesluit voor eenieder bij de gemeente op juiste wijze inzichtelijk is.

	2	Indiener stelt dat de effecten op natuur in het geheel niet meegenomen zijn. Indiener stelt dat de referentiesituatie waarvan wordt uitgegaan onjuist is vastgesteld en het interne salderen dat in de aanvraag benoemd wordt niet langer mogelijk is. Indiener is van mening dat een vergunning slechts verleend kan worden op basis van een ADC-toets.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	3	Indiener stelt dat ondanks dat het onderdeel natuur losgekoppeld is er toch sprake is van onlosmakelijke verbondenheid en samenhang en noodzaak tot ADC-toetsing met passende beoordeling.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	4	Indiener stelt dat de vergunning voor het onderdeel milieu niet eerder in werking zal mogen treden dan dat de vergunning voor het onderdeel natuur in werking is getreden.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	5	Indiener stelt dat de stikstofuitstoot van het ASK effect heeft op Natura 2000-gebied de Veluwe. Omdat dit gebied al overbelast is met stikstof moet gekeken worden of de aangevraagde activiteiten een extra belasting geven. Naar mening van indiener zijn activiteiten als het verbranden van heide en het verbranden van kruit niet noodzakelijk in dit gebied en zouden deze op basis van de uitstoot al geweigerd kunnen worden.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	6	Indiener stelt dat er onvoldoende aandacht is voor de te verwachten cumulatieve effecten op de natuurkwaliteit in en rondom het Natura 2000-gebied. De huidige aanvraag is in strijd met de instandhoudingsdoelstellingen uit de Vogel- en Habitatrictlijn, aldus indiener.	Het verbranden van kruit is aangevraagd voor oefendoeleinden. Het afbranden van heide wordt gedaan in het kader van natuurbeheer en de biodiversiteit. Hiervoor is een toestemming verleend door RVO en dit staat los van deze aanvraag om omgevingsvergunning. Omdat de aanvraag voor het onderdeel natuur separaat is aangevraagd bij LVVN en de aanvraag om die reden is losgekoppeld van de aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu, is het door indiener gestelde niet aan de orde. Wel is het zo dat het ASK beide vergunningen nodig heeft om de activiteiten volgens vergunning uit te mogen voeren. Op die manier is het geen door indiener waarschijnlijk beoogd wordt, eveneens geborgd.

7	Naar mening van indiener is onvoldoende aangetoond wat het effect van het ASK op de stiltegebieden in de omgeving is.	Stiltegebieden zijn aangewezen in de Omgevingsverordening Gelderland. De omgevingsverordening ziet toe op het beschermen van de rust in deze gebieden door activiteiten in deze gebieden te beperken via voorschriften in de verordening. Er zijn uitzonderingen en toestemmingen benoemd in de verordening. Bijvoorbeeld voor kampeerterreinen, gebruik van wegen en agrarische bedrijfsvoering en jacht. Ook is er de uitzondering voor activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend. Vooropgesteld wordt dat het ASK niet in maar buiten stiltegebieden ligt. De regels van de verordening gelden voor activiteiten in de stiltegebieden, niet voor activiteiten buiten de stiltegebieden.
8	Indiener stelt dat het effect van trillingen en overige effecten op de natuur en Natura 2000 onvoldoende onderzocht is.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
9	Indiener stelt dat de conclusie dat een MER niet noodzakelijk is, incorrect is. Indiener stelt dat de toepassing van de limitatieve C en D lijsten van het Besluit milieueffectrapportage in strijd is met de Europese wetgeving. Vanwege de effecten van stikstof, geluid en trillingen is naar mening van indiener sprake van een activiteit met dusdanige milieueffecten dat een MER noodzakelijk is.	Getoetst is aan het Besluit milieueffectrapportage. In de bijlage bij het besluit zijn in de onderdelen C en D de activiteiten benoemd waarvoor een milieueffectrapport (onderdeel C) of een milieueffectbeoordeling (onderdeel D) moet plaatsvinden. De in de revisieaanvraag genoemde activiteiten op het ASK zijn niet benoemd in de onderdelen C en D van de bijlage bij het besluit. Dat betekent dat een MER of mer-beoordeling voor deze aanvraag niet aan de orde is.
10	Indiener stelt dat er meer activiteiten plaatsvinden dan waarvoor een vergunning aangevraagd is. Indiener benoemt hierbij de volgende activiteiten: - Het schieten van particuliere raketten en satellieten - Het vliegen van drones - Het landen van en vliegen met helikopters - Het afbranden van de heide	Alléén die activiteiten die aangevraagd zijn, worden vergund. Niet aangevraagde activiteiten mogen niet voorkomen, want deze zijn immers niet vergund. Ten aanzien van de genoemde activiteiten wordt gesteld dat deze in de aanvraag zijn meegenomen en verwoord in het akoestische rapport met uitzondering van het lanceren van particuliere raketten. Het vliegen met drones en het eventueel beschieten hiervan is meegenomen in het akoestische rapport. Dat geldt ook voor het vliegen met helikopters en het hieruit schieten. Toch komt dit in de vergunning niet goed tot uiting. Dit is om die reden in het ontwerp nader toegelicht. Het afbranden van heide vindt plaats in het kader van natuurbeheer en dit hoort niet tot de scope van deze vergunning. Voor het afbranden van heide is een ontheffing verleend door RVO. Het lanceren van (particuliere) raketten komt slechts zelden voor. Deze activiteit valt daarmee binnen de 12 dagen regeling van de vergunning en

			is binnen de vergunning niet als reguliere activiteit meegenomen. Dit wordt ook bepaald door het feit dat het bij het lanceren van raketten gaat om particuliere of wetenschappelijke organisaties die omwille van het voor luchtverkeer gesloten luchtruim boven ASK juist hier kunnen lanceren zonder het (burger)luchtverkeer in gevaar te brengen.
	11	Indiener stelt dat het afbranden van heide kan leiden tot bodemverontreiniging door PAKS. Indiener stelt dat dit aspect niet nader is onderzocht.	Het is mogelijk dat bij bosbranden PAK's vrijkomen. Het is het bevoegd gezag niet duidelijk waarom deze stelling naar voren is gebracht en wat zienswijze indiener hiermee beoogt. Het afbranden van Heide gebeurt onder andere in het kader van natuurbeheer en gebeurt ook elders op de Veluwe door natuurbeheerders ten behoeve van de biodiversiteit.
	12	Indiener stelt dat in de aanvraag wordt verwezen naar bijlage M04 ten aanzien van de nulsituatie. Volgens indiener is in bijlage M04 echter niks beschreven over de nulsituatie. Indiener verzoekt dan ook aan te geven in welke rapporten de nulsituatie voldoende is vastgelegd.	In bijlage M04 wordt door aanvrager aangedragen dat er geen nieuwe bodembedreigende activiteiten plaatsvinden ten opzichte van de al vergunde activiteiten waarbij bodemverontreiniging plaats kan vinden. Het aantal locaties waar bodemverontreiniging kan optreden als gevolg van de opslag van bodembedreigende (vloeistof)stoffen is erg beperkt. Er is een eindsituatieonderzoek voorgeschreven voor die locaties waar opslag wordt beëindigd.
	13	Indiener stelt dat het ook van belang is dat tussentijdse bodemonderzoeken uitgevoerd gaan worden op de locatie, omdat jarenlange cumulatieve effecten zal hebben op de drinkwaterkwaliteit	Ten aanzien van verontreiniging van de grondwaterlagen rondom het ASK is in het verleden onderzoek uitgevoerd door de provincie Gelderland en Vitens. Hieruit is gebleken dat er geen uitloging naar grondwater plaatsvindt.
	14	Indiener vraagt zich af wat de effecten van kruitdampen zijn op de omgeving, bodem en natuur. Hier heeft volgens indiener in zijn geheel geen onderzoek naar plaatsgevonden.	Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is alsnog een luchtkwaliteitsonderzoek verricht en aan de aanvraag toegevoegd. Dit is één van de redenen waarom het ontwerp van de vergunning voor een tweede keer ter inzage is gelegd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat geen van de in de Wet milieubeheer gestelde grenswaarden wordt overschreden. Daarmee is de aangevraagde situatie vergunbaar.
	15	Indiener geeft aan dat het standpunt dat emissies afkomstig van kruitverbranding niet buiten de inrichting waarneembaar zijn geen criterium is. Immers vindt de emissie plaats en zal zich vermengen met schone lucht en zo kunnen o.a. fijnstof en zware metalen zichtbaar door de omgeving verspreiden.	Naar aanleiding van de ingebrachte zienswijzen is alsnog een luchtkwaliteitsonderzoek verricht en aan de aanvraag toegevoegd. Dit is één van de redenen waarom het ontwerp van de vergunning voor een tweede keer ter inzage is gelegd. Uit het luchtkwaliteitsonderzoek blijkt dat geen van de in de Wet milieubeheer gestelde grenswaarden wordt overschreden. Daarmee is de aangevraagde situatie vergunbaar.

16	Indiener stelt dat de huidige situatie mogelijkheden biedt tot uitbreiding van de inrichting en afsluiting van de Zuid en de Nieuwe Zuidweg. Indiener vraagt zich af of dit in de beoogde situatie niet langer aan de orde is, daar dit niet is meegenomen in de aanvraag. Indiener stelt dat als dit toch plaats blijft vinden de aanvraag hierop aangepast dient te worden en een nieuw ontwerpbesluit genomen dient te worden.	De mogelijkheid hiertoe bestaat nog steeds en is onafhankelijk van deze omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Indiener doelt waarschijnlijk op de "Uitbreiding Breed" die het ASK maximaal 52 maal per jaar mag afkondigen. Hierdoor wordt niet het schietterrein (het doelengebied) maar wel het onveilige gebied zekerheidshalve uitgebreid. Op zulke dagen wordt de (Nieuwe) Zuidweg afgesloten voor alle verkeer. Hiervoor heeft het ASK contracten afgesloten met de gemeente Heerde, Epe en Stichting het Geldersch Landschap. Met deze afsluiting en daarmee het vergroten van het 'onveilige gebied' wordt geborgd dat binnen een vastgesteld gebied grenzend aan de zuidoostkant van de Oldebroekse Heide, derden binnen dit 'onveilige gebied' kunnen komen. Het al dan niet afsluiten van de genoemde wegen heeft geen milieu hygiënische relevantie en is daarom niet expliciet beschouwd in de vergunning.
16a	Indiener stelt dat met voorschrift 1.10 de deur wordt opengezet voor wapens die een zwaardere geluidsemissie en trillinghinder geven dan is vergund.	1.10 betreft de paragraaf over proefnemingen. Ook proefnemingen moeten voldoen aan de geluidsgrenswaarden die voor ASK in de vergunning zijn gesteld. Daarmee wordt ondervangen dat daarmee de deur zou worden open gezet voor wapens met een zwaardere geluidsemissie dan wel zwaardere trillinghinder veroorzaken.
16b	Indiener stelt dat de effecten op de natuur moeten worden meegenomen en dat het noodzakelijk is om via een passende beoordeling negatieve effecten te kunnen uitsluiten.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
16c	Indiener stelt dat de voorschriften gemist worden voor: - Het branden van het terrein - Luchtemissies - Verlichting - Lichtoverlast door lichtkogels - Gebruik van drones - Helikopterlandingsplaats	Het branden van de vegetatie wordt gedaan in het kader van natuurbeheer waarvoor een toestemming is afgegeven door RVO. Dit valt buiten de scope van deze vergunning. Voor de luchtemissies is alsnog door Defensie een luchtemissieonderzoek aangeleverd. Daarmee wordt aangetoond dat geen van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer wordt overschreden. Verlichting en het gebruik van lichtspoormunitie (waarop waarschijnlijk bedoeld wordt) is buiten de inrichting niet waarneembaar. Het gebruik van drones is in het akoestische onderzoek meegenomen hoewel dit als gevolg van diverse zienswijzen nader is toegelicht in het ontwerp van de vergunning. De helikopterlandingsplaats heeft voor de grondgebonden activiteiten geen effect. Het landen, stijgen en vliegen met helikopters is een lucht gebonden activiteit in het kader van het Luchtvaartbesluit en blijft voor deze vergunning buiten beschouwing.

	16d	indiener stelt dat de ILT enkel gemeente Oldebroek om advies gevraagd heeft maar dat het ASK in meerdere gemeenten gelegen is. Indiener stelt dat de andere gemeente ook om advies gevraagd hadden kunnen worden.	Naast de gemeente Oldebroek is ook de gemeente Heerde om advies verzocht. Toch hadden ook de gemeenten Epe, Hattem, Elburg, en Nunspeet om advies gevraagd moeten worden. Wel hebben alle gemeenten de ontwerpvergunning gepubliceerd en zijn alle gemeenten ook in de gelegenheid geweest om zelf zienswijzen in te dienen. Hiervan hebben Elburg, Heerde, Oldebroek en Hattem gebruik gemaakt. Omdat de vergunning op onderdelen is aangepast acht de ILT het wenselijk om de ontwerpvergunning nogmaals te publiceren. Het ontwerpbesluit is daarom in tweede aanleg gepubliceerd samen met deze zienswijzennota. Daarmee stellen wij alsnog alle aangrenzende gemeenten in de gelegenheid advies uit te brengen.
	17	Indiener stelt dat de tijdsperiode tussen de indiening en daadwerkelijke vergunningverlening dermate groot is dat verzocht wordt ook de verplichtingen vanuit de Omgevingswet mee te nemen.	Wij herkennen de stelling dat er een lange tijd tussen indiening en daadwerkelijke vergunningverlening zit. Het overgangsrecht bepaalt echter dat omdat de aanvraag is ingediend onder het oude recht, dit recht ook van toepassing blijft. Dat betekent voor deze vergunning dat het gestelde onder de Omgevingswet niet is beschouwd.
	18	Indiener stelt dat SVBL en NME graag met Defensie in overleg willen, en bieden haar expertise aan om Defensie te helpen invulling te geven aan natuurcompensatie.	Dit aanbod wordt middels deze beantwoording gedeeld met Defensie.
	19	Indiener stelt dat met voorschrift 1.10 de deur wordt opengezet voor wapens die een zwaardere geluidsemissie en trillinghinder geven dan is vergund. Indiener stelt dat de effecten op de natuur moeten worden meegenomen en dat het noodzakelijk is om middels een passende beoordeling negatieve effecten te kunnen uitsluiten.	De paragraaf 1.10 waarop gedoeld wordt, betreft de paragraaf over proefnemingen. Ook proefnemingen moeten voldoen aan de geluidsgrenswaarden die voor ASK in de vergunning zijn gesteld. Daarmee wordt ondervangen dat daarmee de deur zou worden open gezet voor wapens met een zwaardere geluidsemissie dan wel zwaardere trillinghinder veroorzaken. De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.

	20	indiener stelt dat de voorschriften gemist worden voor: Het afbranden van het terrein, Luchtemissies, Verlichting, Lichtoverlast door lichtkogels, Gebruik van drones, Helikopterlandingsplaats	Het branden van de vegetatie wordt gedaan in het kader van natuurbeheer waarvoor een toestemming is afgegeven door RVO. Dit valt buiten de scope van deze vergunning. Voor de luchtemissies is alsnog door Defensie een luchtemissieonderzoek aangeleverd. Daarmee wordt aangetoond dat geen van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer wordt overschreden. Verlichting en het gebruik van lichtspoormunitie (waarop waarschijnlijk bedoeld wordt) is buiten de inrichting niet waarneembaar. Het gebruik van drones is in het akoestische onderzoek meegenomen hoewel dit als gevolg van diverse zienswijzen nader is toegelicht in het ontwerp van de vergunning. De helikopterlandingsplaats heeft voor de grondgebonden activiteiten geen effect. Het landen, stijgen en vliegen met helikopters is een lucht gebonden activiteit in het kader van het Luchtvaartbesluit en blijft voor deze vergunning buiten beschouwing.
	21	indiener stelt dat de ILT enkel gemeente Oldebroek om advies gevraagd heeft maar dat het ASK in meerdere gemeenten gelegen is. Indiener stelt dat de andere gemeente ook om advies gevraagd hadden kunnen worden.	Naast de gemeente Oldebroek is ook de gemeente Heerde om advies verzocht. Toch hadden ook de gemeenten Epe, Hattem, Elburg, en Nunspeet om advies gevraagd moeten worden. Wel hebben alle gemeenten de ontwerpvergunning gepubliceerd en zijn alle gemeenten ook in de gelegenheid geweest om zelf zienswijzen in te dienen. Hiervan hebben Elburg, Heerde, Oldebroek en Hattem gebruik gemaakt. Omdat de vergunning op onderdelen is aangepast acht de ILT het wenselijk om de ontwerpvergunning nogmaals te publiceren. Het ontwerpbesluit is daarom in tweede aanleg gepubliceerd samen met deze zienswijzennota. Daarmee stellen wij alsnog alle aangrenzende gemeenten in de gelegenheid advies uit te brengen.
ASK-013	1	Indiener stelt dat de Hooge Heide ontbreekt in de akoestische beoordeling van de ontwerpbeschikking. Indiener stelt dat naast het natuurgebied ook twee woningen ontbreken. Indiener vindt dit zeer onzorgvuldig omdat indiener wel aanwezig is geweest op meerdere informatiebijeenkomsten over de voorgenomen uitbreiding van het ASK. Nu deze twee woningen en het natuurgebied ontbreken voldoet de ontwerpbeschikking niet aan de eisen die de wet daaraan stelt.	De adressen Koekenbergweg 22 en Dellenweg 86 betreffen volgens het BAG en bestemmingsplan geen woningen, maar hebben een logies functie. Gelet hierop zijn dit geen geluidgevoelige gebouwen. De Dellenweg 90 heeft op grond van het bestemmingsplan en het BAG wel een woonfunctie en is hierdoor meegenomen. Gezien de ligging van dit punt kan wel iets gezegd worden over de geluidsbelasting op de Koekenbergweg 22 en Dellenweg 86. Voor de Dellenweg 90 vindt geen verandering in geluidsbelasting plaats, waardoor het aannemelijk is dat dit ook geldt voor de Koekenbergweg 22 en Dellenweg 86. De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.

			Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	2	Indiener stelt dat het evident is dat de effecten op natuur enorm zijn en vind het onbegrijpelijk dat deze effecten niet direct zijn afgewogen. Indiener stelt ook dat het loskoppelen van natuur niet mogelijk is vanwege de onlosmakelijke binding. Daarbij wijst indiener er ook op dat een afschrift van de ingediende aanvraag ontbreekt en daarom geconstateerd moet worden dat er geen separate aanvraag bestaat. Hierdoor voldoet de ontwerpbeschikking volgens indiener niet aan de eisen die de wet hieraan stelt	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	3	Indiener stelt dat er te weinig rekening is gehouden met cumulatie van geluid, naast schietoefeningen vinden er ook activiteiten plaats met drones, helikopters en zware voertuigen.	Voor schietgeluid geldt een andere normering dan voor overig geluid. De geluidsbelasting wordt uitgedrukt in Bs,dan. Dit betreft de jaargemiddelde belasting afkomstig van de schietactiviteiten. Ten aanzien van geluidshinder door lucht gebonden activiteiten geldt dat dit geen onderdeel uitmaakt van het toetsingskader van de omgevingsvergunning, maar van het Luchthavenbesluit. Voor de zware voertuigen die op het terrein worden toegepast geldt dat onderzoek is uitgevoerd door aanvrager. Dit is opgenomen in bijlage M12 bij de aanvraag. Uit dit onderzoek blijkt dat ruimschoots voldaan kan worden aan de grenswaarden.
	4	Indiener stelt dat er onvoldoende rekening is gehouden met het totale geluid dat afkomstig van de overige defensielocaties in de omgeving. Naar mening van indiener vormt dit één inrichting.	Het ASK wordt historisch als op zichzelf staande inrichting gezien. Er zijn geen activiteiten aangevraagd die zullen plaatsvinden op het terrein van een andere inrichting, noch worden er activiteiten op het ASK uitgevoerd die binnen een andere inrichting zijn vergund. De wisselwerking tussen de verschillende defensie terreinen ziet met name op het feit dat deze terreinen onderdeel vormen van de grote overkoepelende organisatie: de krijgsmacht.
	5	Indiener stelt dat lage frequente geluiden onvoldoende gemotiveerd zijn, dit zou in de ontwerpbeschikking expliciet gemotiveerd moeten worden. Indiener stelt dat eigen dieren hiervan hinder ondervinden, maar wilde dieren ook.	De effecten van laagfrequente geluiden zijn onderzocht in het kader van het aspect trillingen. Dit is uitvoerig door TNO uitgewerkt en leidt tot voorschriften in de vergunning. Waarom dit onvoldoende gemotiveerd zou zijn wordt door indiener niet aangedragen. Trillinghinder en daarmee ook de effecten van laagfrequent geluid zijn getoetst aan het wettelijke kader en voldoen. Dit wordt bovendien in de voorschriften geborgd door voorgeschreven verificatiemetingen.

6	Indiener stelt dat onvoldoende rekening is gehouden met piekbelasting, omdat de berekeningen uitgaan van gemiddelde dagwaarden. Naar mening van indiener voldoet de ontwerpbeschikking hierdoor niet aan de wet.	Ten aanzien van het aspect trillingen is de piekbelasting van een explosie meegenomen. Voor geluid geldt echter dat voor schietgeluid gerekend wordt met de dosismaat B_s , dan. Dit betreft een jaargemiddelde waarde van alle schoten. Dit is de wettelijk vastgestelde methodiek om schietgeluid te berekenen.
7	Indiener stelt dat geluid reducerende maatregelen niet in het akoestisch onderzoek en niet in de ontwerpbeschikking zijn afgewogen. Indiener stelt dat er relatief eenvoudige maatregelen getroffen kunnen worden en benoemd hierbij geluidswallen, explosies verdiept uitvoeren of meer oefenmunitie gebruiken. Het is naar mening van indiener onbegrijpelijk dat dit niet uitgewerkt is in het akoestisch rapport.	Aanvrager heeft bij de vergunning een maatregelenonderzoek naar de reductie van schietgeluid ingediend. In dit onderzoek is uitgewerkt welke maatregelen al getroffen worden, welke potentiële maatregelen er nog getroffen kunnen worden en wat de haalbaarheid hiervan is. Gelet hierop zijn wij van mening dat de aanvrager in voldoende mate heeft onderzocht of de geluidsbelasting gereduceerd kan worden.
7a	Indiener stelt dat de effecten op en rondom het ASK gelegen stiltegebied niet zijn onderzocht.	Stiltegebieden zijn aangewezen in de Omgevingsverordening Gelderland. De omgevingsverordening ziet toe op het beschermen van de rust in deze gebieden door activiteiten in deze gebieden te beperken via voorschriften in de verordening. Er zijn uitzonderingen en toestemmingen benoemd in de verordening. Bijvoorbeeld voor kampeerterreinen, gebruik van wegen en agrarische bedrijfsvoering en jacht. Ook is er de uitzondering voor activiteiten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend. Vooropgesteld wordt dat het ASK niet in maar buiten stiltegebieden ligt. De regels van de verordening gelden voor activiteiten in de stiltegebieden, niet voor activiteiten buiten de stiltegebieden.
8	Indiener stelt dat de effecten van geluid op de natuur (natura 2000) niet zijn onderzocht.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
9	Indiener stelt dat de hoge piekniveaus voor schade aan omliggende gebouwen zorgen, en dat dit nu ook al het geval is.	In de voorschriften worden normen gesteld aan trillingen. Zo mogen vastgelegde geluidsexpositieniveaus niet overschreden worden om schade te voorkomen en wordt dit nog verder beperkt in het geval van winterse omstandigheden. Ten aanzien van hinder geldt - globaal - dat hoe zwaarder de knal is, hoe minder knallen Defensie op een dag uit mag voeren. Met deze voorschriften wordt een milieu-hygiënisch aanvaardbare situatie bewerkstelligd.

	10	Indiener stelt dat onvoldoende gemotiveerd is waarom hogere geluidsniveaus noodzakelijk zijn. Naar mening van indiener worden enkel de belangen van Defensie afgewogen en niet die van omwonenden.	De motivatie voor het toestaan van hogere geluidsniveaus blijkt uit de gegevens die door aanvrager zijn ingediend. Aanvrager heeft aangegeven de minimale capaciteit voor gereedstelling doorgerekend te hebben in het akoestische onderzoek dat bij de aanvraag is ingediend. Uit dit akoestische onderzoek blijkt dat de nu aangevraagde waarden noodzakelijk zijn naar mening van Defensie. De ILT gaat niet over de benodigde gereedstellingscapaciteit. Door aanvrager is een maatregelenonderzoek uitgevoerd, hieruit blijkt dat het niet mogelijk is om maatregelen te nemen die resulteren in een afname van de geluidsniveaus. Die afweging gaat niet alleen over de belangen van Defensie, maar juist over wat nog toelaatbaar is binnen de bestaande wet- en regelgeving om een zo hoog mogelijk niveau van bescherming te bieden aan de omgeving van het ASK.
	10a	Volgens de indiener is de methode waarop de rapportage is gebaseerd niet de algemene standaard in de markt en niet controleerbaar. Hierom kan volgens de indiener de uitgevoerde rapportage niet dienen als onderbouwing en voldoet de ontwerpbeschikking niet aan de eisen van de wet.	De geluidsbelasting rondom het ASK is berekend met het model Cogel. In bijlage 9 van de Activiteitenregeling milieubeheer is vastgesteld dat dit het te gebruiken instrument is voor het bepalen van de geluidsbelasting door schietactiviteiten.
	11	Indiener stelt dat de aanvraag mede ziet op activiteiten met (cargo) drones. In de ontwerpbeschikking is opgenomen dat hier geen specificaties van bekend zijn, omdat ze nog moeten worden ingekocht. Deze drones kunnen daarom ook niet meegenomen worden in de ontwerpbeschikking, aldus indiener.	Het is ons niet helder waar indiener aan refereert. Er is in de ontwerpbeschikking niks opgenomen over eventuele specificaties (of het ontbreken daarvan) van cargodrones waardoor dit geen onderdeel uitmaakt van de aanvraag.
	12	Indiener geeft aan de zienswijze van de Stichting Explosievrije kop van de Veluwe als bijlage bij de zienswijze te hebben gevoegd en verzoekt de inhoud hiervan als herhaald en ingelast te beschouwen.	Voor de beantwoording wordt verwezen naar de beantwoording van de zienswijze van de Stichting.
	13	Indiener verwacht van de ILT een zeer krachtig signaal op de wens van Defensie om een uitzondering te krijgen op wettelijke procedures in Nederland en Europa. Indiener verwijst hierbij naar een nieuwsbericht over de Wet op gereedheid.	Het is niet aan de ILT als uitvoeringsinstantie om hier signalen over af te geven. Deze wens van Defensie en de invulling hiervan zal uitgevoerd worden door de betrokken beleidsafdelingen.
ASK-014	1	De zienswijze is van gelijke strekking als zienswijze ASK-001	Voor de beantwoording wordt verwezen naar de zienswijze ASK-001

	2	Indiener stelt dat de grenzen voor geluid en trillingen en de beperkingen voor recreatie, zoals aangegeven in de Hinderwetvergunning van 1994 als uiterste grens aangehouden moeten worden. En dat wijzigingen en/of nieuwe activiteiten deze grenzen ook in acht moeten nemen.	De aanvraag betreft een aanvraag om een revisievergunning. Daarbij worden alle activiteiten die worden aangevraagd voor de gehele inrichting opnieuw tegen het wettelijk milieu hygiënische kader beschouwd dat op dit moment van toepassing is. De ILT bepaald daarmee of binnen de huidige grenswaarden vergund kan worden en houdt daarbij geen rekening met in het verleden vergunde grenswaarden.
	3	Indiener ziet graag dat er ook voor de mortieren oefenmunitie ontwikkeld wordt om de geluid- en trilling belasting voor de omgeving zo minimaal mogelijk te houden en alle geluid- en trilling gevoelige functies binnen de voorkeurswaarde te brengen.	In het maatregelenonderzoek dat is ingediend bij de aanvraag wordt ingegaan op oefenmunitie. Voor de 155mm panterhouwitser wordt dit al gebruikt. Voor 120mm, 80mm en 60mm mortieren is nog geen oefenmunitie beschikbaar.
	4	Indiener stelt dat een definitief oordeel op deze aanvraag om revisievergunning pas mogelijk is als de uitkomsten van de onderzoeken, die in het kader van de Omgevingsvergunning, onderdeel natuur (inclusief stikstof), bekend zijn. En beoordeeld is of dit nog gevolgen heeft voor de inhoud van de revisievergunning.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LVVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	5	Indiener acht het zeer gewenst dat er een meetnet om het ASK wordt ingericht om objectief de belasting van de omgeving te kunnen meten. Het is daarbij ook gewenst om zo spoedig mogelijk een eerste meting uit te voeren. Dit om zo goed mogelijk naar de omgeving te kunnen communiceren dat het ASK binnen de grenzen van de vergunningsvoorschriften opereert.	In de vergunningvoorschriften is voorzien in een monitoring van de schietactiviteiten. Op basis hiervan kan de ILT, als bevoegd gezag, toezicht en handhaving uitvoeren. Een publiektoegankelijk, realtime meetnet is niet noodzakelijk voor het houden van toezicht en dient daarmee geen milieu hygiënisch belang. De ILT kan een dergelijke verplichting daarom niet opleggen aan vergunninghouder.
	6	Volgens indiener heeft het Ministerie van Defensie geopperd om een overlegorgaan in het leven te roepen voor de omgeving van het ASK. Naar het voorbeeld van een Commissie Overleg en Voorlichting Milieu. Indiener ondersteund de oprichting van een dergelijke commissie en zal daaraan graag deelnemen.	De ILT heeft hierin vanuit haar onafhankelijke rol als vergunningverlener en toezichthouder geen rol. Een dergelijk initiatief is aan andere partijen.
	7	Indiener acht een regulier overleg van het Ministerie van Defensie met de gemeenten die om het ASK liggen als zeer gewenst. Ook om langjarig in de toekomst de gewenste wijzigingen en/of uitbreidingen met elkaar te bespreken. Zodat een korte en goede lijn van gebiedsgerichte communicatie tussen overheden ontstaat.	De ILT heeft hierin vanuit haar onafhankelijke rol als vergunningverlener en toezichthouder geen rol. Een dergelijk initiatief is aan andere partijen.
ASK-015	1	De zienswijze is van gelijke strekking als zienswijze ASK-001	Voor de beantwoording wordt verwezen naar de zienswijze ASK-001

ASK-016	1	Indiener stelt dat de publicatie heeft plaatsgevonden in strijd met de Wet elektronische publicaties, omdat de stukken niet digitaal ter inzage hebben gelegen. Indiener is hierdoor van mening dat de publicatie opnieuw zal moeten plaatsvinden, maar ditmaal met een downloadlink naar de bijbehorende documenten.	De documenten hebben niet digitaal ter inzage gelegen. Wij zijn echter van mening dat met de kennisgeving in de Staatscourant en het op verzoek digitaal verstrekken van de gegevens voldaan is aan de verplichtingen. Naar aanleiding van de zienswijzen en wijzigingen in de aanvraag en de vergunning, gaat de vergunning voor een tweede maal als ontwerp ter inzage. Daarmee wordt eenieder nogmaals in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van het ontwerpbesluit.
	2	Gelet op het aspect natuur stelt indiener dat niet eerder een Wnb vergunning (of een voorloper daarvan) is verleend voor het ASK. Indiener stelt dat in de aanvraag wordt benoemd dat uitgegaan wordt van de referentiesituatie uit 1994. Intern salderen is volgens indiener niet langer mogelijk. Hierdoor zal een passende beoordeling noodzakelijk zijn, inclusief het doorlopen van een plan-mer. Indiener heeft zorgen over de gevolgen voor bodem, grondwater, luchtkwaliteit en de omvang van trillingen en geluidhinder. Indiener verzoekt hierop gelet een definitief besluit uit te stellen tot een passende beoordeling heeft plaatsgevonden waarbij de ADC toets is doorlopen en verzoekt om opheldering over hoe op grond van de wetgeving Defensie kiest voor het al dan niet opstellen van een plan- of projectmer.	De Wet natuurbescherming is het kader waarbinnen effecten op natuur worden beschouwd. Door Defensie is separaat een aanvraag om natuurvergunning ingediend bij LNVN. Daarmee is dit losgekoppeld van deze aanvraag om omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarmee valt natuur buiten de scope van deze aanvraag om een omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu.
	3	Indiener stelt dat het uit de beschikbare stukken niet duidelijk is geworden of de ontwerpbeslissing nu meer of minder activiteiten toelaat dan de huidige toestemmingen. Indiener verzoekt om een overzicht te geven van de actuele versus de nieuw te vergunnen activiteiten, grenswaarden en normen.	Omdat het om een aanvraag om een revisievergunning gaat, doet dit voor het bevoegd gezag in het geheel niet ter zake. De vergunning die door de ILT wordt afgegeven betreft een nieuwe, de gehele inrichting omvattende omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu. Daarbij worden alle activiteiten die zijn aangevraagd afgezet tegen het geldende wettelijke kader. Desgewenst geeft een van de belangrijkste bijlagen bij de aanvraag, het akoestische onderzoek, deze doorkijk wel. Hierin is een vergelijking gemaakt met hetgeen vergund was en wat nu wordt aangevraagd. Daaruit blijkt dat er ten opzichte van de oude vergunning nauwelijks wijzigingen zijn in de reikwijdte en mogelijkheden van de vergunning.
	4	Indiener stelt het besluitgebied graag vastgelegd te zien in het Omgevingsloket. Dit is nu niet het geval en kan helpen zaken te verduidelijken en helpt bij het inschatten van de gevolgen van de NPRD, aldus indiener.	Dit aspect betreft het ruimtelijke spoor en valt buiten de scope van deze vergunning.

ASK-017	1	Indiener maakt bezwaar tegen het niet tijdig en niet volledig aanwezig zijn van de benodigde informatie die ter visie is gelegd en vraag om uitstel van de inleverdatum.	Ten aanzien van de terinzagelegging hebben wij inderdaad vernomen dat dit niet in alle gemeenten is verlopen zoals dit zou moeten. Nadat dit ons ter ore is gekomen hebben wij direct contact opgenomen met alle gemeenten waar de stukken ter inzage zouden moeten liggen. Ook hebben wij bij deze gemeenten aangegeven dat als mensen nog vragen hadden over de zienswijzetermijn, zij contact met de ILT op konden nemen en de ILT ze dan van informatie zouden voorzien en mee zouden denken over de termijnen van indiening. Hiermee zijn wij van mening dat er geen belangen geschaad zijn. Overigens gaat het ontwerp van de vergunning nogmaals ter inzage, vanwege de ingediende zienswijzen en vanwege wijzigingen in de vergunning.
	2	Indiener stelt dat de afgelopen jaren veel overtredingen hebben plaatsgevonden van de vergunningen van Defensie. Indiener ziet graag in de vergunning voorschriften opgenomen die dit zeker stellen. Indiener stelt dat een boete opgenomen dient te worden in vergunning, waarbij bij overtreding van de voorschriften een boete verbeurt moet worden aan de gemeente Oldebroek of de omwonenden.	Toezicht en handhaving vindt plaats op basis van de vigerende vergunning van het ASK. Vanuit de ILT vindt regelmatig toezicht plaats op de locatie. Als hieruit blijkt dat niet voldaan wordt aan de vergunde situatie dan zal de ILT handhavend optreden. Het is niet mogelijk om in de vergunning al een boetebepaling vast te leggen.
	3	Indiener stelt dat omwonenden slechte ervaringen met het afhandelen van klachten hebben. Indiener stelt dat er een heldere en eerlijke route opgenomen dient te worden die bewoners kunnen bewandelen om hun schade snel en in alle redelijkheid vergoed te kunnen krijgen. Volgens indiener moet dit onderdeel van de vergunning zijn.	Vergunninghouder dient alle binnengekomen klachten te registreren, evenals eventuele acties die zij hierop uitvoert. Dit klachtenregister kan bij toezicht en handhaving door de ILT worden ingezien en gecontroleerd. Deze voorschriften zijn in het belang van het milieu. Verdergaande voorschriften ten aanzien van de klachtenprocedure, bijvoorbeeld gericht op publicatie of inzage voor derden, zijn niet noodzakelijk.
	4	Indiener stelt dat in de bijlagen een kaart met geluidscontouren voor de omgeving en verwachting voor de toekomst is opgenomen. Volgens indiener kan hieruit geconcludeerd worden dat de maximale geluidsbelasting 50 tot 55dB zou zijn. Volgens indiener is het onduidelijk of dit feitelijk klopt met de vergunningaanvraag, aangezien er volgens indiener ook aanwijzingen zijn dat 60dB de belastingsnorm zou zijn. 60dB is volgens indiener een veel te hoge geluidsbelasting. Indiener wil een kaart van de 60dB geluidscontouren ontvangen en vraagt zich af hoe belasting op de omgeving wordt gemonitord.	Er worden, vanwege de activiteiten op het ASK, rondom het ASK geluidsnormen toegestaan tot een maximale waarde van 59 dB Bs,dan. De waarden worden vastgelegd op basis van de berekende waarden uit het akoestisch onderzoek.

5	Indiener stelt dat degelijke informatie over de trilling belasting voor de omgeving ontbreekt. Volgens indiener moet gekeken worden bij welke bebouwing extra geluids- en trilling wering tot minder overlast in de woning zal leiden.	Bij de aanvraag is een trillingsonderzoek gevoegd. In dit onderzoek heeft TNO aannames gedaan over de staat van de woningen in de omgeving. Op basis van de geluidsexpositieniveaus van de explosies en detonaties is een inschatting gemaakt van de te verwachten trillingen op de gevel van woningen, via het dominante overdrachtspad. Een verificatieonderzoek maakt bovendien deel uit van de voorschriften.
6	Indiener stelt dat tot op heden er geen mitigerende maatregelen zijn voorgesteld voor de leefomgeving. Indiener stelt dat ASK aan haar zorgplicht dient te voldoen om alle mogelijke maatregelen te treffen of overlast voor omwonenden tot een minimum te beperken.	Bij de vergunningaanvraag is een maatregelenonderzoek ingediend, waarin onderbouwd wordt welke maatregelen al getroffen zijn en de mogelijkheden van additionele maatregelen onderzocht wordt. Uit dit onderzoek blijkt dat er geen aanvullende maatregelen getroffen kunnen worden om de geluidsbelasting te reduceren. Overigens is de zorgplicht rechtstreeks werkend en staat het indiener te allen tijde vrij om een verzoek om handhaving in te dienen bij de ILT.
7	Indiener stelt dat nu de geluidscontouren wijzigen en voor veel woningen toeneemt bekeken dient te worden welke gevolgen er nu en in de toekomst kunnen optreden voor nieuwbouwplannen in de omgeving. Indiener stelt dat het nieuwbouwen en herbouwen van woningen in de 50dB en meer zone zeker gesteld moet worden. Volgens indiener dient hiervoor een regeling in de vergunning opgenomen te worden. Daarnaast wil indiener een vergoeding voor de waardevermindering van de woningen die binnen de 50dB+ zone vallen.	Het al dan niet toestaan van nieuwe bebouwing op de locaties rondom het ASK betreft geen aspect dat in de ontwerpbeschikking geregeld kan worden. Dit betreft een ruimtelijk aspect, waarvoor de omliggende gemeenten verantwoordelijk zijn. Zij kunnen bijvoorbeeld additionele eisen stellen aan bebouwing of bepalen dat er wel/geen woonbestemming geldt. In de omgevingsvergunning kan dit niet vastgelegd worden.
8	Indiener stelt dat bekeken dient te worden in hoeverre een geluidswering aan de noordkant van de snelweg A28 trilling overlast kan beperken. Volgens indiener worden de geluidsbronnen niet in combinatie bekeken en dienen de A28 en de spoorlijn Zwolle Amersfoort gezamenlijk met het ASK beoordeeld en gemeten te worden.	Het geluid afkomstig van de A28 en de spoorlijn betreft een ander soort geluid dan het schietlawaai, waardoor dit niet met elkaar te vergelijken is. Het schietlawaai wordt uitgedrukt in Bs, dan, wat een gemiddelde belastingswaarde over een geheel jaar betreft. Het cumulatieve effect van deze andere bronnen maakt geen onderdeel uit van het toetsingskader van deze vergunning.
9	Indiener refereert aan een geluidswal zoals deze bij 't Harde is gerealiseerd. Indiener pleit voor eenzelfde geluidswal. Dit moet volgens indiener onderdeel zijn van een reeks maatregelen die getroffen moet worden.	In het bij de aanvraag gevoegde maatregelenonderzoek is gemotiveerd waarom een geluidswal geen effect zal hebben op de geluidsniveaus.

10	Indiener stelt dat de door TNO gehanteerde methodiek voor de beoordeling van trillingen niet concreet genoeg is en te weinig is toegesneden op de situatie bij het ASK en niet als bewijslast gebruikt kan worden. Indiener vraagt om de gemeten resultaten te bespreken met de omgeving.	De door TNO gehanteerde methodiek betreft een nieuwe methodiek, die specifiek toegespitst is op schiet- en springterreinen van Defensie. De classificaties in de SBR-methodiek ziet niet toe op het soort trillingen dat veroorzaakt wordt door deze activiteiten. Ook is specifiek gekeken naar een viertal woningen in de omgeving van het ASK. Ter verificatie van de prognose zijn in de vergunning meetvoorschriften opgenomen.
11	Indiener stelt in de vergunning niks terug te vinden over het gebruik van oefenmunitie waar mogelijk. Volgens indiener is door experts aangetoond dat dit geluidsoverlast sterk zal reduceren. Naar mening van indiener moet dit dan ook daar waar mogelijk worden toegepast.	In het maatregelenonderzoek dat is ingediend bij de aanvraag wordt ingegaan op oefenmunitie. Voor de 155mm panterhouwitser wordt dit al gebruikt. Voor 120mm, 80mm en 60mm mortieren is nog geen oefenmunitie beschikbaar.
12	Indiener stelt dat de vergunning een "open" karakter heeft doordat er geen beperking van hoeveelheid en soorten/samenstelling van de munitie opgenomen is. Hierdoor is het naar mening van indiener noodzakelijk frequent de geluid- en trilling belasting naar de omgeving te meten. Volgens indiener dient in de vergunning opgenomen te worden hoe dit georganiseerd wordt.	Het is onduidelijk waarom indiener meent dat er sprake is van een 'open' karakter in de vergunning. In de vergunningvoorschriften is voorzien in een monitoring van de schietactiviteiten. Op basis hiervan kan de ILT, als bevoegd gezag, toezicht en handhaving uitvoeren. Een publiektoegankelijk, realtime meetnet is niet noodzakelijk voor het houden van toezicht en dient daarmee geen milieu hygiënisch belang. De ILT kan een dergelijke verplichting daarom niet opleggen aan vergunninghouder.
13	Indiener maakt bezwaar tegen de huidige bedrijfstijden. Indiener geeft aan dit graag aangepast te zien naar 09:00-22:00 op weekdays, waarbij maximaal 3x per week in de avond geoefend mag worden. Daarnaast vindt indiener dat op zaterdag en zondag, en in de schoolvakanties, geen activiteiten mogen plaatsvinden die geluid produceren.	Het is aan de aanvrager om aan te geven welke bedrijfstijden zij hanteert. Het is vervolgens aan de ILT om dit te toetsen aan het wettelijke kader. Daarbij wordt door Defensie zoveel als mogelijk rekening gehouden met schoolvakanties en zondagen maar in beginsel toetst ILT aan de wettelijke kaders voor geluid. Persoonlijke wensen van omwonenden zijn geen grond om een vergunning op te weigeren. Dit wordt bepaald door het wettelijke kader.
14	Indiener stelt dat in de documentatie wordt gesproken over het intensiveren van het helikoptergebruik op het ASK. Omdat onduidelijk is hoe de vliegroutes precies lopen en met welke frequentie kan er naar mening van indiener geen vergunning verleend worden zonder dat de details beter beschreven zijn.	Het vliegen met helikopters is niet door aanvrager aangevraagd in de vergunningaanvraag. Het uitbreiden van de helikopterbewegingen lijken plannen te zijn die voortkomen uit het NPRD. Deze plannen maken geen onderdeel uit van de vergunningaanvraag en worden zodoende ook niet vergund met deze vergunning. Overigens hoort het vliegen met helikopters überhaupt niet thuis in deze aanvraag om vergunning omdat dit wordt geregeld binnen het Luchthavenbesluit.

	15	Indiener stelt dat het ten aanzien van (cargo) drones onduidelijk is welke en hoeveel drones worden ingezet. Omdat er nog te veel onduidelijk is kan volgens indiener deze activiteit geen onderdeel zijn van de huidige vergunning voor zover het betreft UAV's met meer dan 20kg MTOM als deze overlast bij bewoners kunnen veroorzaken. Hiervoor zou volgens de indiener een aparte vergunning aangevraagd moeten worden.	De drones waarover gesproken wordt door indiener lijken benoemd te zijn in de plannen van het NPRD. Deze plannen maken geen onderdeel uit van de vergunningaanvraag en worden zodoende ook niet vergund met deze vergunning
	16	Indiener stelt dat het onduidelijk is welke gevolgen het intensiveren van geluids- en trilling overlast op de lokale economie zal hebben. Ook is onduidelijk welke compensatie hiervoor geboden zal worden aan ondernemers als toeristen wegblijven. Indiener stelt dat omwonenden momenteel al last hebben van de snelweg en de spoorlijn en dat de overlast met intensivering van het ASK alleen maar toe zal nemen. Indiener stelt dat de aangevraagde vergunning niet verleend kan worden voordat er duidelijkheid is over compensatie en er geluid- en trilling werende maatregelen zijn getroffen.	De aanvraag betreft een aanvraag om een revisievergunning. Daarbij worden alle activiteiten die worden aangevraagd voor de gehele inrichting opnieuw tegen het wettelijk milieu hygiënische kader beschouwd dat op dit moment van toepassing is. De ILT bepaald daarmee of binnen de huidige grenswaarden vergund kan worden. Effecten op de lokale economie vallen buiten de scope van deze aanvraag.
	17	Indiener stelt dat, gelet op mogelijke milieueffecten, een MER noodzakelijk is voor omwonenden, zelfs als vigerende wet- en regelgeving hier geen aanleiding toe zou geven.	Zoals in paragraaf 4.4 van de toelichting op de aanvraag (bijlage M04) is onderbouwd, zijn bij de aanvraag geen (nieuwe) activiteiten betrokken die zijn genoemd in onderdeel C of D van de bijlage van het Besluit m.e.r. Daarmee bestaat er voor de aanvraag geen verplichting tot het opstellen van een m.e.r.(beoordeling).
	18	indiener vraag om de inrichting van een overleg tussen bewoners en defensie	De ILT heeft hierin vanuit haar onafhankelijke rol als vergunningverlener en toezichthouder geen rol. Een dergelijk initiatief is aan andere partijen.